

— "Οχι τόσο καλά, νονέ μου. Μου πονεί ένα δόντι και δὲ θέλει νὰ βγῇ.

— Καὶ τί πειράζει τάχα σάν σου πονεῖ;

— Μου πονεῖ πολύ, νά!

— Καὶ σάν σου πονεῖ πολύ;

— Μὰ μου πονεῖ πάρα πολύ.

— Καὶ σάν σου πονεῖ πάρα πολύ;

— Μὰ μου πονεῖ ἀνυπόφορα.

— Καὶ σάν σου πονεῖ ἀνυπόφορα...

— Οὐφ, νονέ μου!

Αὐτὸ τὸ «οὐφ, νονέ μου» ἔμεινε στὸ σπίτι ἱστορικό.

Καὶ ἄφ' οὗ ἤλθε λόγος γιὰ ἔξυπνες ἀποκρίσεις θὰ σας διηγηθῶ, σάν 'σὲ παρένθεσι κλειμένο, ἀκόμη ἐν ἀνέκδοτο τῆς Διλή, ποὺ συνέβηκε ἐστὶν ἰδια ἐποχή. Εἴχαμε ἓναν ὑπνέτη, καλὸ παιδί ἀλλὰ ὅχι πολὺ ἔξυπνο τὸ κακόμοιρο, ποὺ διασκεδάζαμε καμμιὰ φορὰ μὲ τὴν κουτα-μάρρα του. Τὸ Μεγάλο Σάββατο πρῶτ' - πρῶτ' ἐπαλάθωσε νὰ τρέξῃ ἐπὶ τὸν "Αἰμο, νὰ προσφύσῃ νὰ ἰδῇ ποὺ σφάζουν τὰ βώδια στὰ μακελλεῖα, νὰ ἰδῇ ποὺ πρῶτο πυροβολισμὸ τοῦ "Ανάστα μπάρμ μὲ τὸν πρῶτο πυροβολισμὸ τοῦ "Ανάστα ὁ Θεός, ἢ καθὼς λέμε μῆς μὲ τὸ κομμάτι.

«Πρόσεξε, καυμένη Τάση, μὴν τὸ μετανοιώσῃς» τοῦ εἶπεν ἡ Διλή.

«Γιατί, κυρά μου;

«Ἄ, τίποτα, ἔτσι τῶπα» καὶ γυρίζοντας

κατὰ μᾶς ἐπρόσθεσε κρυφά:

«Ἄμ μπορεῖ νὰ τον πάρουν γιὰ βῶδι τὸν καφερό, καὶ νὰ φαῇ καὶ αὐτὸς καμμιὰ τσεκουριά.»

Στὸν περίπατο τοῦ Ψηλώματος ἀπαντούσαμε τότε συχνὰ καὶ τὸ Χαρίλαο—τὸν θυμάστε. Εἶχε γίνῃ ψηλό, καλοκαμωμένο παλληκάρι, μελαγχρινό, μὲ ζωηρὰ μαῦρα μάτια, ἀλλὰ πρῶτης

τάξεως μάγκας. Ἡ γυναῖκες, ὅσες φορὲς μιλούσαν γι' αὐτόν, ἔλεγαν: «Ἐπῆρε, γιγιέ μου, κακὴ στράτα» ἢ δὲ μητέρα του, ἢ καλὴ ἐκείνη γυναῖκα μὲ τὴν αἰώνια κάλτσα ἐστὶν χέρι, ἦταν ἀπαρηγόρητη. Ἐγὼ ἔπαυσα πειὰ νὰ τον ἔχω φίλο καὶ νὰ τὸν προσκαλῶ σπῆτι, ἄφ' οὗ μάλιστα ἔπαυσα νὰ τον ἔχω καὶ συμπαθητή, γιὰτὶ ἀμελῆς καὶ ἄτακτος καθὼς ἦταν, εἶχε μείνῃ πολλές τάξεις ὀπίσω μου. Τόρα τοῦ ἄρεσε νὰ σχηματίζῃ σάν ἀρχηγὸς μεγάλης παρέας ἀπὸ παιδιὰ, ποὺ τῶχαν ρίξῃ ἐξω σάν κι' αὐτόν, καὶ νὰ τα πέρνῃ ἐστὶν ἐξοχὴ νὰ παίζουν πετροπόλεμο. Ξεύρετε πολὺ καλὰ ὅτι τέτοιαις ἱστορίαις ἔχουνε πάντα δυσάρεστα ἀποτελέσματα. Μιὰ μέρα ἀπὸ τὲς πολλές, τὸν εἶδαμε τὸν καλὸ σου ποὺ γύριζε ἀπὸ τὰ Ψηλώματα ἐλεεινός, λερωμένος, πληγωμένος. Μιὰ πέτρα τὸν εἶχε κτυπήσῃ ἐπὶ τὸ μέτωπο καὶ τὸ εἶχε δεμένο μ' ἓνα μανδῆλι, κατακόκκινο ἀπὸ αἷματα. Ἐφορούσε στραβὰ τὴ ρεπούμπλικά του καὶ τὰ φορέματά του ἦταν κατασκονισμένα. Ἡ παρουσία μας τὸν ἐξάντισε. Ἐρριξε τὰ μάτια του κάτω καὶ ἐπέρασε χωρὶς νὰ μας χαιρετίσῃ. Ἄν καὶ αὐτὸ τὸ κίνημα ἐμετρίασε κάπως τὴν κακὴν μου ἐντύπωσι, —γιατὶ ἔβλεπα ὅτι ἀνεγνώριζε καὶ ὁ ἴδιος πόσον ἡ διαγωγή του ἦταν κακὴ—ἐγύρισά ἐπὶ τὴν ἀδελφοῦλα μου καὶ τῆς εἶπα:

«Καλ' αὐτός, Διλή μου, ἔγινε τοῦ σχοινοῦ καὶ τοῦ παλουκιοῦ.

— Χμ! δὲ ντρέπεται! Καὶ τον εἶχες μιὰ φορὰ φίλο...

— Λυπεύμαι ποὺ δὲν θὰ τελειώσῃ καλὰ.

— Κ' ἐγώ.»

[Ἐπειτα συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

Ὁ Σωκράτης βλέπων τὸν Ἀλκιβιάδην τετυφωμένον διὰ τὰ πλοῦτή του καὶ μεγαλοφρονούντα διὰ τὰ κτήματά του, ὠδήγησεν αὐτὸν εἰς τινὰ τόπον, ἔνθα ἦτο μικρὸς γεωγραφικὸς χάρτης καὶ τῷ εἶπε:

«Ἀλκιβιάδη, δεῖξέ μου ἐπὶ τοῦ χάρτου τοῦτου τὴν Ἀττικὴν.

— Ἰδοὺ, εἶπεν ἐκεῖνος δεικνύων ἐπὶ τοῦ χάρτου.

— Τώρα σὲ παρακαλῶ νὰ μου δεῖξῃς καὶ τὰ κτήματα σου.

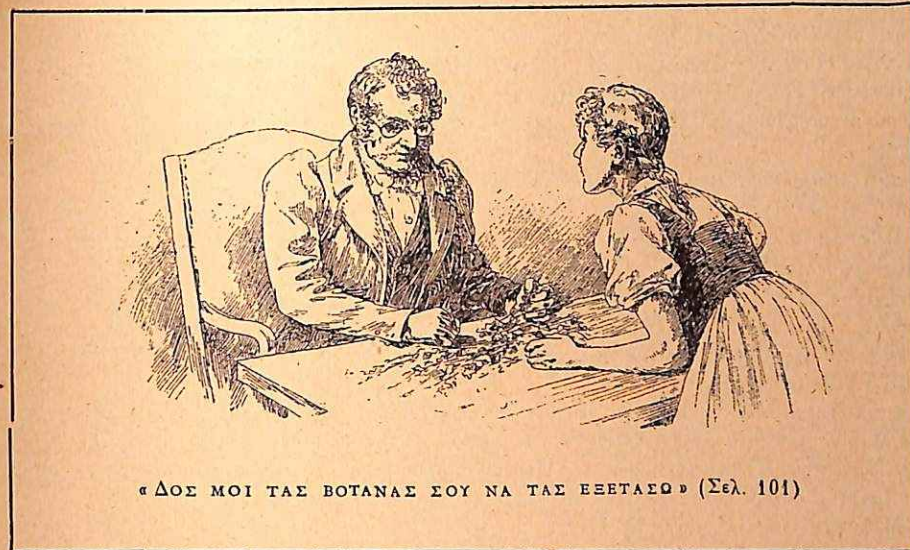
— Ἀλλὰ δὲν εἶνε σημειωμένα πούθενά, εἶπεν ὁ Ἀλκιβιάδης.

— Καὶ λοιπόν, εἶπεν ὁ Σωκράτης, κάθεται καὶ με-

γαλοφρονεῖ διὰ πράγματα τὰ ὁποῖα εἰς οὐδὲν μέρος τῆς γῆς εἶνε;»

Ὁ Σόλων ἐρωτηθεὶς πῶς θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μὴ γίνεταί ἀδίκημα ἐν τῇ πόλει, εἶπεν: Ἐὰν ἀναγκάσῃ οἱ μὴ ἀδικοῦμενοι ὁμοίως μὲ τοὺς ἀδικομένους.

Ὁ Σωκράτης ἐρωτηθεὶς κατὰ τί διαφέρει τῶν ἄλλων ἀνθρώπων; εἶπε: Καθ' ὅσον οἱ μὲν λοιποὶ ἄνθρωποι ζῶσι ἵνα τρώγῃσιν, ἐγὼ δὲ τρώγω διὰ νὰ ζῶ.

«ΔΟΣ ΜΟΙ ΤΑΣ ΒΟΤΑΝΑΣ ΣΟΥ ΝΑ ΤΑΣ ΕΒΕΤΑΣΩ» (Σελ. 101)

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κ^α COLOMB ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΤ

[Συνέχεια · ἴδε σελίδα 81]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'

Η ΜΑΡΙΑ ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ ΩΣ ΕΝ ΤΗ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΙ ΤΗΣ — ΕΠΑΝΑΒΑΛΕΠΟΜΕΝ ΠΑΛΑΙΑΣ ΓΝΩΡΙΜΙΑΣ — ΑΣ ΑΦΗΣΘΕΝ ΝΑ ΠΑΡΕΛΘΩΣΙΝ ΕΤΗ ΤΙΝΑ.

Καὶ ταῦτα λέγουσα ἡ φιλόανθρωπος κυρία Ἀσκληπιάδου ἀπεσύρθη καὶ ἔδωκε τὸν τόπον τῆς εἰς τὴν Μαριάν, ἥτις εἶδε δι' ἐνὸς βλέμματός τὸ δωμάτιον ἐκεῖνο ὅπερ ἐνεθυμείτο καλλίστα καὶ μυριάκις ἐπόθησεν ἐν τῇ μακρᾷ καὶ πολυπλανήτῳ ἀπουσίᾳ τῆς.

Τὰ πάντα ἦσαν ἐν τῷ τόπῳ των καὶ ὅμως ὑπῆρχε τις μεταβολὴ μικρὰ μὲν ἀλλὰ ἐπαισθητὴ σφόδρα, τὰ ἐπιπλά ὅλην ὅτι ἐκάλυπτε στρώμα κόνεως ἢ μᾶλλον χώματος ἐν ᾧ ἄλλοτε ἦσαν καθαρώτατα. Πρὸς τοῦτοις παρετήρησε παραμέλησιν τινὰ καὶ ἀταξίαν καὶ ἀκαταστασίαν. Ταῦτα δὲ δι' ἐνὸς μόνου βλέμματος, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὰ καθ' ἑκάστα, ὅτε ἡ κατάστασις θὰ τῇ ἐφαίνετο χειροτέρα.

Ὁ κύρ Πέτρος ἐκάθητο ἐν τῇ παλαιᾷ θέσει τοῦ πλησίον τῆς ἐστίας καὶ ἐθερμαίνετο καπνί-

ΕΤΟΣ 13^{ον} — ΤΗΥΧΟΣ 19^{ον}

ζων τὴν καπνοσύριγγά του αὐτὴν ἐκείνην ἣν εἶχεν ἀπὸ ἐτῶν. Ἐρᾶν δὲ εἰς τὴν Μαριάν ὁ κύρ Πέτρος μᾶλλον καταβεβλημένος καὶ ἐρρυτιδωμένος. Καὶ ἡ κυρά Μαρία ὡσαύτως εἶχε γηράσῃ πολὺ. Ἐτρεμεν ἐκ τοῦ πυρετοῦ ἐπὶ τῆς καθέδρας τῆς, καὶ προσεπάθει νὰ πλέξῃ περικνημίδα, ἡ δὲ ὄψις τῆς ἦτο ὡχρὰ ὡς κηρίον. Μόνον τὴν εὐμορφίαν δὲν ἔβλαψεν ὁ χρόνος, ἀλλὰ μᾶλλον τὴν ὠφέλησε διότι ἦτο ὁρσερὰ ὁρσερὰ καὶ ῥοδοκόκκινος καὶ εἶχε μεγαλώσῃ πολὺ. Κατεγίνετο δὲ τὴν στιγμὴν ἐκείνην καί-ζουσα μετὰ τοῦ γάτου, εὐθὺς δὲ ὡς εἶδε τὴν παλαιὰν φίλην τῆς ἠγέρθη καὶ ἔσπευσε πρὸς αὐτὴν μετ' ἀγάπης καὶ τὴν κατεφίλει.

Ἡ Μαρία μόλις καὶ μετὰ βίας ἀπαλλαχθεῖσα τῶν ἀπασιμῶν τῆς εὐμορφίας, ἦλθε μετὰ συστολῆς πρὸ τοῦ κύρ Πέτρου καὶ ἄφ' οὗ ἔκαμε μετάνοιαν ἐφίλησε τὴν δεξιάν του, ἐκεῖνος δὲ ἐθώπευσε διὰ τῆς ὑποτρεμούσης χειρὸς του τὴν κόμην τῆς καὶ εἶπε: «τὸ τσάμενο! τί κρίμα ἂν το εἶχαν φαγῇ οἱ λύκοι!»

Ἡ δὲ κυρά Μαρία ἐστερέωσεν ἐπὶ τῆς βινός

ΤΟΜΟΣ 20^{ος} — 7

προσεβάλλετο υπό πυρετού και ὅτε ὁ πυρετός ἔφευγεν ἄφινεν αὐτὴν εἰς κακὴν κατάστασιν καὶ εἰς τοιαύτην ἀδυναμίαν, ὥστε ἠναγκάζετο νὰ βαδίζῃ στηριζομένη εἰς ῥάβδον. Εἶχεν ἀδυνατίσῃ καὶ ἡ ὁρασίς της. Καὶ ἔπλεκε μὲν εὐκόλως, ἀλλὰ δὲν ἐβλεπε νὰ περάσῃ τὴν βελόνην, καὶ συνήθως τὴν εἶδε νὰ τῆς τὴν περάσῃ ἡ Εὐμορφία.

Ἡ Εὐμορφία τίποτε δὲν εἴξευρε νὰ κάμῃ, οὔτε νὰ ῥάβῃ, οὔτε νὰ ἐπιδιορθώσῃ· ὥστε τὰ ἀσπρόρρουχα καὶ τὰ λοιπὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας ἤρχισαν ἥδη νὰ ἔχωσιν ὅπας, ὅπου οὐδέποτε εἶχε συμβῇ ἔφ' ὅσον ἡ κυρὰ Μαρία ἐβλεπε νὰ ἐργάζεται.

Εὐθύς τὴν πρώτην πρωΐαν ἡ Μαρία ἐξυπνήσασα πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου ἔσπευσεν εἰς τὴν κλίνην τῆς κυρὰς Μαρίας καὶ εἶπε πρὸς αὐτήν·

«Μὴ ἀνησυχεῖτε, γιαιχί, καὶ ἐγὼ ἐνθυμοῦμαι τί πρέπει νὰ κάμω καὶ εἰξεύρω πού εἶνε τὰ πράγματα δια. Θὰ ἀλμέξω πρῶτα τὴν ἀγελάδα καὶ θὰ δώσω νὰ φάγῃ εἰς τὸν χοῖρον καὶ τὰς ὀρνίθας καὶ θὰ ετοιμάσω τὸν καφὲν καὶ θὰ συγυρίσω ἕως ὅτου σηκωθῇ ἡ Εὐμορφία καὶ ὁ πατέρας της. Ἄ! θὰ καθαρίσω καὶ τὰ ὑποδήματα τοῦ πατέρα καὶ θὰ τι-

Ἡ ΕΥΜΟΡΦΙΑ ΕΚΡΑΤΕΙ
ΤΟΝ ΓΑΤΟΝ

νάξω τὴν στολὴν του. Μείνατε 'ς τὸ κρεββάτι σας καὶ ἡσυχάσατε καὶ ἂν ἔχω καμμίαν ἀπορίαν ἔρχομαι καὶ σας ἐρωτῶ ἢ καλλιτέρα μοῦ το λέγει ἡ Εὐμορφία. Νὰ ἰδῇτε πόσα πράγματα ἔμαθα εἰς τὸ Ὀρφανοτροφεῖον καὶ εἰς τὴν κυρίαν μου τὴν κυρὰ Σπύριαν.

—Καὶ μὲ τοὺς Ἀθιγγάνους τίποτε; ἔ κόρη μου;»

Ἡ Γυρτοπούλα ἀπεκρίθη μετὰ σοβαρότητος·

«ὦ! μάλιστα, ἔμαθα πολλὰ πράγματα κοντὰ 'ς τοὺς Ἀθιγγάνους... Ἐκεῖ ἐκατάλαβα τί ἤξιζεν ἡ εὐτυχία τὴν ὑποίαν ἔχασα ἀπὸ τὴν κακὴν μου κεφαλὴν... Ἐκατάλαβα ἀπὸ πολλοὺς λόγους τῆς κυρίας Ἀσκληπιάδου, καὶ πολλοὺς ἕως τότε δὲν εἶχα καταλάβῃ. Καὶ τοὺς ὑποίους ἕως τότε δὲν εἶχα καταλάβῃ. Καὶ πολλὰ ἀκόμη. Ἀργότερα μὲ τὸν καιρὸν θὰ ἰδῇτε

πόσα πράγματα ὠφέλιμα εἰξεύρουν οἱ Ἀθιγγανοί.»

Ἡ Μαρία δὲν ἐξηγήθη περισσότερα, ἀλλὰ ἡ κυρὰ Μαρία δὲν ἐνόησε καλῶς. Εἶχεν ὅμως ἡ Γυρτοπούλα τὸ νόημά της.

Οἱ Ἀθιγγανοὶ ζῶντες ἐν σκληραγωγίᾳ εἶνε εὐρωστοὶ καὶ ὑγιεῖς· ἀλλὰ ὡς ἄνθρωποι καὶ αὐτοὶ ὑπόκεινται εἰς ἀσθενείας. Ἀλλὰ δὲν μεταχειρίζονται ἱατροὺς πλὴν ὅταν τύχῃ καὶ τραυματισθῶσι βαρέως πλησίον τινὸς πόλεως ὅπου τοὺς μεταφέρουσιν εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Θεραπεύονται δὲ περιποιούμενοι ἀλλήλους, ἔχοντες συνταγὰς φαρμάκων μόνον εἰς αὐτοὺς γνωστὰς τὰς ὑποίας φυλάττουσι μυστικὰς καὶ παραδίδονται ἀπὸ φυλῆς εἰς φυλὴν ἀπὸ αἰώνων. Εἶνε

δὲ τὰ φάρμακα ταῦτα ποτὰ καὶ βάλασμα κατασκευαζόμενα ἐκ βοτανῶν κοπτομένων καὶ ὠρισμένην ἐποχὴν τῆς αἰχῆσεως των, αἱ δὲ γράϊαι Ἀθιγγανίδες αἱ παρασκευάζουσαι αὐτὰ δὲν τα πωλοῦσιν εἰς τοὺς χριστιανούς. Ἀλλ' ἡ Μαρία πολλάκις εἶχε βοηθήσῃ τὰς γράϊας Ἀθιγγανίδας εἰς τὴν συλλογὴν τῶν βοτανῶν καὶ εἴξευρε πῶς νὰ κατασκευάσῃ τὰ φάρμακα. Καὶ λοιπὸν μετὰ τὸ τέλος τῶν ἐργασιῶν της ἐξήρχετο εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ συνήγαγε βοτάνας ὠφελίμους εἰς τοὺς ρευματισμοὺς καὶ εἰς τὸν πυρετὸν καὶ ἀνεῦρεν ἐν τῇ μνήμῃ της τὰς συνταγὰς ὡς καὶ τὰς καθαλιστικὰς λέξεις τὰς ὑποίας ἔπρεπε νὰ λέγῃ τὴν ὥραν τῆς κατασκευῆς τῶν φαρμάκων.

Ὑπελείπετο δὲ νὰ κατασκευάσῃ τὰ φάρμακα.

Καὶ ἡ μὲν κατασκευὴ ἦτο πρᾶγμα εὐκόλον, ἀλλ' ἡ χρῆσις ἦτο δύσκολος, διότι προαπητεῖτο ἡ συγκατάθεσις τῶν ἀρρώστων. Δὲν ἦτο δυνατόν νὰ τρίψῃ τις τοὺς πόδας των χωρὶς νὰ το νοήσωσιν, ἐπειδὴ δὲ τὰ ποτὰ εἶχον γεῦσιν ἀγνὴν δὲν ἠδύναντο νὰ τα πῶσιν ἐν ἀγνοίᾳ των. Ἐπειτα δὲ κατέλαβε τὴν Γυρτοπούλαν φόβος τις ὁ ἐξῆς· μήπως τὰ φάρμακα τὰ ὠφέλιμα εἰς τοὺς Ἀθιγγάνους ἦσαν βλαβερὰ εἰς τοὺς χριστιανούς; Ἡ Γυρτοπούλα, ὡς βλέπετε ἐκ τῶν

σκέψεων της τούτων, ἦτο ἀκομὴ ἡμιαγρία καὶ πλέον ἢ ἡμιμαθής.

Τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐπῆλθεν εἰς αὐτὴν ὁ φόβος οὗτος, ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς της ὁ τι ἐχρειάζετο πρὸς θεραπείαν τοῦ κύρ Πέτρου καὶ τῆς κυρὰς Μαρίας, ἐὰν ἦσαν Ἀθιγγανοί. Φοβηθεῖσα δὲ μήπως τοὺς δηλητηριάσῃ, ἀντὶ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ κατασκευάσῃ τὰ φάρμακα ἔσπευσε δρομαίᾳ εἰς τὸ χωρίον τοῦ ἱατροῦ ἀσθμαίνουσα καὶ εὔρε τὸν ἱατρόν. Ἐκεῖνος βέβαια θὰ εἴξευρε νὰ τὴν πληροφορήσῃ ἐὰν αἱ βοτάναι αὗται ἠδύναντο νὰ βλάψωσι.

Ὁ ἱατρός ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας καὶ εἶπε·

«Δέν μου λέγεις, μικρούλα μάγισσα, θέλεις νὰ κάμῃς μάγια εἰς τοὺς καλλιτέρους φίλους σου; Δός μου τὰς βοτάνας σου νὰ τὰς ἐξετάσω... Αὕτη ἡ βοτάνη εἶνε φάρμακον ἀντιπυρετικόν... αὕτη εἶνε φάρμακον πρᾶυντικόν... αὕτη ἐδῶ εἶνε ὅλος διόλου ἀθῶα καὶ ἀβλαβής... αὕτη εἰμπορεῖ νὰ φέρῃ ἐρεθισμὸν τοῦ δέρματος... αὕτη δὲν σημαίνει τίποτε, ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ βλάψῃ... τὰ ἄλλα αὐτῆς εἶνε στηθικά... Εἰμπορεῖς νὰ τα δοκιμάσῃς, ἀλλὰ μὴ περιμένῃς ὅμως ἀπ' αὐτὰ μεγάλα πράγματα. Τὸ σῶμα τῶν ἄλλων ἀνθρώπων εἶνε ὅπως καὶ τὸ τῶν Ἀθιγγάνων· μόνον, βλέπεις, ὅταν εἶνε πολὺ ἡλικιωμένοι τίποτε δὲν τοὺς ὠφελεῖ. Ἡ κυρὰ Μαρία εἶνε πολὺ γράϊα... Ὁ κύρ Πέτρος... ἴσως ὀλίγα τριψήματα μὲ τὸ βάλασμα σου τοῦτο ἀνακουφίσουν τοὺς ρευματισμοὺς του.»

Ἡ Μαρία δὲν ἐνόει τίποτε ἐκ τῶν ἐπιστημονικῶν λέξεων τὰς ὑποίας μετεχειρίζετο ὁ

ἱατρός. Ἐχάρη πολὺ διότι ἐδῶκεν εἰς αὐτὴν ὁ ἱατρός τὴν ἀδειαν νὰ μεταχειρισθῇ τὰ φάρμακά της. Καὶ πράγματι τὸ βάλασμά της ἀνεκούφισεν οὐκ ὀλίγον τοὺς πόρους τοῦ κύρ Πέτρου, ὅστις ἐξέφρασε πρὸς αὐτὴν τὴν ἀκραν αὐτοῦ εὐγνωμοσύνην. Ὅσοι τυχόν ἔχουσιν ρευματισμοὺς ἐννοοῦσι κάλλιστα πόσης εὐγνωμοσύνης εἶνε ἄξιος ὁ ἀνακουφίζων τοιοῦτους πόρους.

Ἡ δὲ κυρὰ Μαρία δὲν ἤξεύρομεν ἐὰν τὸ φάρμακον τῆς Γυρτοπούλας ἐμελλε νὰ τὴν καταστήσῃ νέαν· διότι ὡς ἤγγισεν εἰς τὰ χεῖλη της τὸ φάρμακον, εὐθύς το ἔπτυσεν ὡς ἀηδὲς καὶ ἔκτοστον· καὶ δὲν ἠθέλησε νὰ το πῇ· ἀλλ' ὅμως ἐξέφρασε καὶ αὕτη τὰς εὐχαριστίας της πρὸς τὴν Γυρτοπούλαν διὰ τὴν καλὴν της θέλησιν.

Λοιπὸν ἡ Γυρτοπούλα εἶχεν ἐγκαθιδρυθῇ ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀγροφύλακος οὐχὶ ὡς ἀπλοῦν διαβατικὸν πτηνόν, ἀλλ' ὡς μέλος τῆς οἰκογενείας, εὐτυχῆς διότι ἡγάπατο καὶ ἡσθάνετο ὅτι ἡ παρουσία της ἐν τῇ οἰκίᾳ ἦτο χρησιμωτάτη, εὐτυχῆς διότι ἡγάπα ἐξ ὅλης καρδίας τὴν Εὐμορφίαν καὶ τοὺς συγγενεῖς της. Ἐπειδὴ δὲ ἡ εὐτυχία δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιγραφῇ θὰ ἀφήσωμεν τὴν Γυρτοπούλαν νὰ με-

γαλώσῃ καὶ ἔπειτα θὰ τὴν ἐπανεύρωμεν νεανίδα. Ὁ δρόμος τῆς ζωῆς δὲν εἶνε πάντοτε ὀμαλὸς καὶ εὐάρεστος εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν, οὐδεὶς ὑπάρχει ὅστις δὲν ἀπῆντησεν ἀκάνθας καὶ τριβόλους· ἡ δὲ Μαρία ἔχει πολλὰ ἔτη ἀκόμη νὰ διατρέξῃ τὸν ἐπιπλέον τοῦτον δρόμον τῆς ζωῆς.

[Ἐπεται συνέχεια]

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ

κατὰ παράφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
τῆς Κας COLOMB.

ώρα μ' ἔκραξε δειλὸς καὶ παρακαλεστικός σέ μιά γωνιά καὶ μοῦ εἶπε:

«Σὲ παρακαλῶ πολὺ μὴν τὸ 'πῆς τοῦ κυρίου Γυμνασιάρχου πού σου'χάλασα τὸ τετράδιό σου. Σοῦ τὸ πληρώνω, νά.»

Καὶ ἐπροσπάθησε νά μου βάλῃ 'ς τὸ χέρι λίγες δεκάρες... τὲς μόνες, φαίνεται, πού θά βρῆκε ὁ ὀρφανὸς ὑπηρετῆς 'στὴν τσέπη τοῦ γελεκιοῦ του. Δὲν ἤξερα πῶς νά τον κάμω νά φυλάξῃ τὰ λεπτὰ του καὶ νά τον ἡσυχάσω γρήγορα, φεύγοντας πρὶν προφτάσῃ νά ἰδῇ τὰ δάκρυά μου, πού ἔτρεξαν κρυφὰ γιὰ πολλήν ὥρα, ὡς πού νά ἐλαφρωθῇ ἡ βαρυνμένη μου καρδιά...

Τέτοια παιδιὰ βγαίνουν 'στὸν κόσμῳ φιλότιμοι καὶ γραμματισμένοι ἄνθρωποι—πολλὲς φορές μάλιστα μεγάλοι καὶ ἐνδοξοί. Αὐτὸ μὰς λέγει ἡ ἱστορία καὶ ἡ καθημερινὴ παρατήρησις. Ἔχω χαμένα τὰ ἴχνη τοῦ Ἱπποκράτη μὰ εἶμαι βέβαιος πῶς σήμερα θά ἔχῃ θέσι ἴσως καλλίτερη ἀπὸ τοῦ παλικοῦ του ἀφεντικοῦ. Καὶ ὕστερα πού 'μείναμε 'μεῖς μὲ τὰ λουσα, μὲ τοὺς δασκάλους, μὲ τὰ χρυσοδεμένα βιβλία, μὲ τὰ ζεστά γραφεῖα, μὲ τὴν ἡσυχία... καὶ νᾶχουμε ὕστερα πρόσωπο νά παραπονιούμεσθε γιὰ κόπους καὶ γιὰ βάσανα.

Καὶ ὅμως τί τα θέλετε! Δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶγμα νά φεύγῃς ἔτσι ἀπὸ τὴν οἰκογένειά σου, ἀπὸ τὴν πατρίδα σου, ἀπὸ τῆς ἀγάπης σου, καὶ νᾶχῃς μιά διλήν μελαγχολικὴ καὶ ἀγέλαστη, νά γυρίζῃ κάθε τόσο καὶ νά σ' ἐρωτᾷ

μ' ἓνα παράπονο: «Θὰ φύγῃς, Κωστάκη;» Μπροστὰ 'ς αὐτὰ τί μ' ὠφελεῖ ἡ εὐπορία, ἡ ἀνεσι τῆς ξενιτειᾶς; Τί νά σας 'πῶ! Ὁ χωρισμὸς πονεῖ μὲ ὅποιον τρόπο καὶ ἂν γίνεταί. Γι' αὐτὸ ἂν ὁ Ἱπποκράτης θά 'ζήλευε μίνα πού πήγαίνα νά σπουδάσω μὲ τόσα μέσα καὶ μὲ τόσα χάδια, ἐγὼ 'ζήλευα ἓναν ἄλλο μου συμμαθητὴ, πολὺ πειὸ πλούσιον ἀπὸ μένα, πού σὰν ἔφευγε τὸν ἐκπαιδευτικὸν ὅλον τοῦ ἡ οἰκογένειαν, καὶ ἔμειναν μαζί ὅλο τὸν χειμῶνα 'ς τὴν Ἀθήνα 'ς ἓνα μέγαρο ἐπιπλωμένο, ἑτοιμο, πού θαν ἐκεῖ καὶ τοὺς 'περίμενε, ὅπως εἶχαν ἄλλο ἓνα 'στὴ Ζάκυνθο καὶ ἄλλο ἓνα 'στὴν Κωνσταντινούπολι... Ἀμ' ἐγὼ; Αὐτὰ ἔχει ὁ κόσμος. Ἀνεβάνουμε ὅλοι μας μιά σκάλα χωρὶς ἀρχή, χωρὶς τέλος, καὶ ὁ καθένας μας ἔχει τόσους ἀπὸ πάνω του καὶ ἄλλους τόσους ἀπὸ κάτω του...

Ἀπ' ὅσα μοῦλεγαν αὐτὲς τῆς ἡμέρας μ' ἀρεσὴ ἡ ἀπλὴ συμβουλὴ τῆς θειᾶς—Κατερίνας, πού μ' ὅλα τῆς τὰ γεράματα βοηθοῦσε ζωηρὰ 'στὰς ἐτοιμασίες καὶ μοῦλεγε σὰν μ' ἐβλεπε καρμιά στιγμὴ μελαγχολικὴ:

«Φτάνει παιά. Ἡ καλλίτερη δουλειὰ 'ς αὐτὲς τὲς περιστάσεις εἶνε νά δέσῃς κόμπο τὴν καρδιά σου σὰν φρόνιμο παιδί καὶ νά κάνῃς τὸ χρέος σου.» Τὸ 'πῆρα λοιπὸν ἀπόφασιν σὰν φρόνιμο παιδί καὶ δὲν ἔδειχτα πειὰ σὲ κανένα τῇ λύπῃ μου. Ἐπρεπε νά φύγω.

[Ἐπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

Ὁ Ἀθηναῖος στρατηγὸς Ἱπποκράτης ὁδηγῶν ποτε τὸν στρατὸν εἰς τὸν πόλεμον, παρετήρησεν ὅτι τινὲς τῶν στρατιωτῶν ἐβάδιζον ὀκνηροὶ καὶ ὠχρῶντες. Ἐκτίσας λοιπὸν ὅτι «ἐπειδὴ ἡ ἐκστρατεία ἐγένετο αἰφνιδίως, ἂν τυχὼν στρατιωτῆς τις ἐλησμονήσῃ τίποτε εἰς τὸς Ἀθήνας ἂς ἀπέλθῃ νά το λάβῃ καὶ νά ἐπαγείλῃ καλῶς παρεσκευασμένος.»

Οἱ μὲν λοιπὸν δειλοὶ μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀπῆλθον. Ὁ δὲ Ἱπποκράτης χωρὶς νὰ τοὺς περιμείνῃ νά ἐπανέλθωσιν εἶπε πρὸς τοὺς στρατιώτας.

«Τώρα, γενναῖοι στρατιῶται, ἀφ' οὗ ἔφυγον τὰ ἀνδράποδα, ἂς ὁρμήσωμεν ἡμεῖς κατὰ τῶν πολεμίων, ἵνα καὶ μόνοι τοὺς καρποὺς τῆς ἀνδραγαθίας λάβωμεν.»

Ταῦτα ἀκούσαντες οἱ στρατιῶται πολὺ μᾶλλον ἐθάρρυσαν καὶ πολεμήσαντες ἀνέναντι τῶν δειλῶν, ἐνίκησαν.

Ὁ Κλεάνθης ἔλεγεν ὅτι οἱ ἀπαιδεῖται ἄνθρωποι διαφέρουσι τῶν θηρίων μόνον κατὰ τὴν μορφὴν

Ὁ Ἀριστοτέλης ἐρωτηθεὶς τί πρᾶγμα εἶνε δυσκολώτατον ἐν τῷ βίῳ, εἶπε: «Τὸ νά σιωπᾷ τις ὅσα δὲν πρέπει νά λαλῇ.

Μειράκιον ἐκ τῆς Ἑρετρίας ἐφοίτησεν εἰς τὴν σχολὴν τοῦ φιλοσόφου Ζήνωνος πάρα πολλὰ ἔτη ἕως ὅτου ἔφθασεν εἰς τὴν ἀνδρικὴν ἡλικίαν. Ὑστερον λοιπὸν ἐπανήλθεν εἰς τὴν Ἑρετρίαν, καὶ ὁ πατὴρ του ἠρώτησεν αὐτόν.

«Καὶ τί ἐμάθης τόσα ἔτη ὅπου ἔμεινες πλησίον τοῦ φιλοσόφου;

Ὁ δὲ νέος ἀπεκρίθη ὅτι ὅτ' αὐτὸν δεῖξῃ βραδύτερον, καὶ πράγματι δὲν παρήλθε ποῦς χρόνος καὶ το ἔδειξε.

Ἡμεῖς τινὰ ὁ πατὴρ ἠγανάκτησε κατὰ τοῦ υἱοῦ καὶ τέλος τὸν ἐξέλιπεν. Ὁ δὲ υἱὸς ὑπομείνας μετὰ ἡσυχίας καὶ καρτερίας, εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του:

«Τοῦτο, πάτερ μου, ἔχω μάθῃ, πῶς ὀφείλα δὴ νά υποφέρω τὴν ὀργὴν τῶν γονέων μου καὶ νά μὴ ἀγανακτῶ.»

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ Κ^α SOLOMB ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΥ

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 97]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'

ΜΕΛΑΓΧΡΟΙΝΗ ΚΑΙ ΞΑΝΘΗ.—Η ΜΥΛΑΦΡΟΣ ΚΑΙ Ο ΥΙΟΣ ΑΥΤΗΣ.—ΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΝΗΓΥΡΙΝ

Ἀρετέ με τώρα νά σας παρουσιάσω δύο

νεάνιδας, αὐτίνες ἔχουσιν ἀμυδρὴν τινα ὁμοιότητα πρὸς τὰς ἄλλοτε γνωστὰς ἡμῖν κορσίδας. Καὶ ἡ μὲν Μαρία εἶνε εἰκοσιν ἐτῶν, καὶ ἐξακολουθεῖ νά εἶνε ἡ αὐτὴ ἐκτενὴ μελαχροινὴ Γυρτοπούλα, ἀλλ' ὅμως τὸ λυσιπλόον ἐκεῖνο ἀγρίον, τὸ ὁποῖον ἔχεν ἄλλοτε ἐφ' ἐκείνη καὶ σπινθήρ διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὸν γενναῖον ἀγροφυλάκην κύρ Πέτρον ἐν τῇ ἐνασχέσει τῶν καθηκόντων του. Ἡ φυσιογνωμία τῆς εἶνε ὡρὰ ἀλλὰ σεμνή, ἡ εὐμορφος ἀκέραια καὶ στίλβουσα μακρὰ κόμη τῆς ἐξαίρει τὴν λεπτότητα τοῦ νοσηματώτατος προσώπου της καὶ το κανονικὸν τῶν χαρακτηριστικῶν

«Ο ΛΕΙΟΛΟΓΟΣ ΙΩΣΗΦ ΕΒΛΗΘΕΙ ΤΗΝ ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑΝ» (Σελ. 115)

καὶ τὴν ὀλίγον τι γρυπὴν ῥίνα της, τὸ ζωηρὸν στόμα της καὶ τὰς ζωηρὰς ὀφθαλμοὺς.

Οἱ κάτοικοι τοῦ χωρίου δὲν τὴν θεωροῦσιν ὡραία καὶ κορμψήν, τούναντίον μάλιστα θαυ-

ΕΤΟΣ 13^{ον}. — ΤΕΥΧΟΣ 20^{ον}

μάζουσι τὴν Εὐμορφίαν ἣτις εἶνε γαλανὴ καὶ ξανθὴ, ἔχει τὸ πρόσωπον ῥοδοκόκκινον καὶ σῶμα εὐσαρκον, καὶ προτιμῶσιν αὐτὴν παρὰ τὸ λεπτόν καὶ ῥαδινόν σῶμα τῆς Γυρτοπούλας καὶ τοὺς

μεγάλους καὶ ἀπασφάπτοντας ὀφθαλμοὺς της καὶ τὸ μελαγχροινόν καὶ βαθύ κόκκινον πρόσωπόν της.

Ἡ δὲ κυρὰ Μαρία ἣτις ἕνεκα τῶν γηρατειῶν οὐτε ἐν γεώγηλον δύναται πλέον νά καθαρίσῃ χωρὶς νά πληγώσῃ τὰς τρεμουσὰς χεῖρας της, οὐτε βήμα νά βαδίσῃ ἀνευ βοηθοῦ καὶ στηρίγματος, αἰσθάνεται ἀνακούφισιν μεγίστην βλέπουσα τὰς δύο νεάνιδας ἀγαπωμένας καὶ ὁμοιοῦσας, Ἀφ' οὗ μάλιστα τὰ τῆς οἰκίας εἶνε ἐν ἄκρᾳ τάξει ὅπως καὶ ὅτε εἶνε ὕψις τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τὰ τέσσαρα μέλη της.

«Ἔχω δύο θυγατέρας, ἔλεγεν εἰς τὰς ἐπισκεπτομένης αὐτὴν χωρὶς νὰ ἀπὸ τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἡλικίας νά με βοηθῇ καὶ νά με δουλεύῃ.»

Τοῦτο λέγουσα ἡ κυρὰ Μαρία δὲν ἐνόησε ὅτι ἡ Εὐμορφία ἦτο ἀχρηστὸς καὶ ἀνίκανος εἰς

ΤΟΜΟΣ 20^{ος} — 8

οιανδήποτε εργασία η ότι η Μαριά ήτο αντιπαθητική και όλην: αλλά μετά περισσοτέρας χαράς και ευαρεσκείας προσήλανε τους γηραιούς οφθαλμούς της εις τὸ δροσερὸν πρόσωπον τῆς ἐγγόνης της καὶ περισσοτέραν πεποιθήσιν εἶχεν εἰς τὴν Μαριάν ὡς πρὸς τὰς ἐργασίας, καὶ εἶχε πληρέστατον δίκαιον.

Ἡ Μαριά ἄφ' οὗτου ἐπανήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀγροφύλακος δὲν ἐφάνη ἐπιλήσμων τῶν ὑποσχέσεών της, ἐτήρησε τὸν λόγον της καὶ ἐξηκολούθει ἐργαζομένη πάση δυνάμει. Ἐνίστε μόνον συλλογιζομένη τὸν ὑπεράντον κόσμον ὃν ἐπεσκέφθη μετὰ τῶν Ἀθιγγάνων καὶ μετὰ τοῦ γηραιοῦ ἀδικοῦ τῶν «λυπητέρων τραγουδιῶν» ἐστέναζεν ἀκουσίως τὸ περιέργον πνεῦμά της ἐξηγείρετο καὶ θὰ ἐπεθύμει νὰ περιπλανηθῇ καὶ νὰ ταξειδεύσῃ ἀκόμη, νὰ ἴδῃ νέους ὀρίζοντας, νὰ ἀνεύρῃ πάλιν ὥρας ἀργίας καὶ νὰ ὀνειροπωλῇ... Τότε ἐσπενδε πρὸς τὴν κυρίαν Ἀσκληπιάδου καὶ ἔλεγε τὸν πόνον της, ἡ δὲ σεβασμία κυρία τὴν ἐπαρηγόρει, τὴν ἐθάρρυνε, τῇ ὠμίλει περὶ τοῦ καθήκοντος καὶ πόσον εἶνε εὐάρεστος ἡ ἐκπλήρωσις αὐτοῦ, πόσον δὲ εὐτυχὴς εἶνε ὁ ἄνθρωπος ὅστις γίνεται ὠφέλιμος καὶ χρήσιμος εἰς τὸν πλησίον του καὶ ἀγαπητός διὰ τῶν καλῶν τῶν τρώπων.

«Βλέπεις, ἔλεγε πρὸς τὴν Γυρτοπούλαν ἡ κυρία Ἀσκληπιάδου, βλέπεις χελιδονάκι μου ταξειδιάρικο ὅτι ἡ εὐτυχία εἶνε ἐκεῖ ὅπου εἶνε τις εὐχαριστημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν του καὶ τότε εἶνε εὐχαριστημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν του, ὅταν πράττῃ ὅσα καλὰ δύναται νὰ πράξῃ. Καὶ διὰ νὰ γίνῃ ἡ εὐτυχία τελεία, πρέπει νὰ ἀγαπᾷ ἐκείνους εἰς τοὺς ὁποίους πράττει τὸ καλόν. Τοῦτο εἶνε εὐκολώτατον καὶ ἔρχεται μόνον του. Τὸ εἰξεύρεις ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν σου. Τάχα δὲν ἀγαπᾷς πολὺ τὴν κυρὰ Μαριάν, τὸν κύρ Πέτρον καὶ τὴν Εὐμορφίαν ἄφ' οὗτου κοπιᾷς τόσον πολὺ χάριν αὐτῶν παρὰ ὅταν ὦφειλεις εἰς αὐτοὺς τὰ πάντα καὶ ἐργάζεσθαι μόνον διὰ τῆς βίας; Φυλάττε τὰ καθήκοντά σου, κόρη μου, κάμνε περισσότερα παρὰ ὅσα ὀφείποτε ὅτι κάμνεις περισσότερα παρὰ ὅσα ὀφείλεις. Ὅταν ἔχῃ τις τὸν νοῦν του πάντοτε εἰς τοὺς ἑαυτὸν του, ἀνακαλύπτει πάντοτε ἀφορμὰς νὰ ἐλεεινολογῇ τὴν μοῖραν του· πρέπει λοιπὸν νὰ λησμονήσῃ τὸν ἑαυτὸν του διὰ νὰ μὴ παραπενοῖται διὰ τὴν κατὰστασιν του. Λοιπὸν,

κόρη μου, δίδω τὰς λυπηρὰς σκέψεις αἱ ὁποῖαι σε βασανίζουν. Τὸ ὅρος ἐδῶ δὲν εἶνε εὐμορφον μὲ τὰ δάση του, μὲ τοὺς βράχους του, μὲ τοὺς βυκάκας του, καὶ δὲν ἔχεις ἐμπροσθέν σου τὸν ὑπεράντον οὐρανὸν νὰ τα παρατηρῇς ὁσάκις ἀναπαύσαι ἐκ τῆς ἐργασίας σου; Τί θὰ ἔλεγες ἐὰν ἔζης εἰς καμμίαν μελαγχολικὴν ὁδὸν μεγάλης πόλεως ὅπου πνίγεται ὁ ἄνθρωπος μέσα εἰς τὰς ὑψηλὰς οἰκίας καὶ ἂν ὑψώσῃ τὴν κεφαλὴν του βλέπει μόνον μίαν στενὴν λωρίδα οὐρανοῦ; Καὶ ὅμως ζοῦν εἰς τὰς μεγάλας αὐτὰς πόλεις παιδιὰ ὅπως σύ, τὰ ὁποῖα ἐκ καθήκοντος ἀναγκάζονται νὰ μένωσιν ἐκεῖ καὶ δύνανται νὰ ζῶσιν εὐχαριστημένα διότι ἐκτελοῦσι τὸ καθήκον των.»

Ἡ Μαριά ἤκροατο εὐπειθῶς τὴν γλυκεῖαν φωνήν, ἥτις εἴξευρε νὰ εὐρίσκῃ τὴν ὁδὸν τῆς καρδίας της καὶ κατ' ὀλίγον καθ' ὅσον συνήθιζεν εἰς τὴν παρούσαν κατάστασιν της, ἤλαττο τοῦτο ἡ ἀγάπη πρὸς τὸν νομαδικὸν βίον καὶ ἐθεώρει ἑαυτὴν εὐτυχὴ διότι ἔζη ἐν μικρῷ χωρίῳ.

Ἦτο ὅμως παντέρνημος, δὲν εἶχε συγγενεῖς καὶ φίλους ὁμηλικούς της ὅπως ἔχουσιν οἱ αἱ νεάνιδες· διότι αἱ μὲν νεάνιδες τοῦ Πανωχωρίου δὲν κατεδέχοντο νὰ ἔχωσι φίλην Γυρτοπούλαν, ἡ δὲ Εὐμορφία εἰ καὶ εἶχεν ἡλικίαν καὶ ὅσῳα νεάνιδος εἶχε μείνῃ ὅμως παιδίον, παιδίον χαριστάτον, ἀξίεραστον, φιλόγελον καὶ φλύαρον ὡς πτηνόν, ἀλλὰ ἦτο ἀνίκανος νὰ σκεφθῇ ὠρίμως καὶ σπουδαίως καὶ νὰ ἐργασθῇ ἐργασίαν συνεχῇ. Ἐνθυμείσθῃ δὲ ὅτι ἡ μάμμη της τὴν εἶχε χαλᾶσῃ ἄφ' οὗτου ἐκληρονόμησε τὸν ἐξάδελφόν της καὶ δὲν ἤθελε νὰ τὴν ἐνοχλῇ καὶ νὰ τὴν στενοχωρῇ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ Εὐμορφία δὲν εἶχε κακὴν ψυχὴν, προσεπάθησε νὰ ἐργασθῇ ὀλίγον ὅτε εἶδε τὴν μάμμην της ἄρρωστον, ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο νὰ τα καταφέρῃ, ἡ δὲ κυρὰ Μαρία ἔλεγε ὅτι ἡ ἐγγόνη της εἶνε πολὺ μικρὰ καὶ δὲν εἰμπορεῖ νὰ κάμῃ τὸ καὶ τό. Ὅθεν ἀνέλαβον τὰς οἰκιακάς ἐργασίας αἱ καλαὶ γειτόνισσαι.

Ἄλλ' ἄφ' οὗ ἐπανήλθεν ἡ Γυρτοπούλα εὐθὺς ἡ Εὐμορφία ἤρχισε πάλιν τὰ παλαιὰ της. Ἐστολίζετο, ἐγέλα, ἔτρεχεν εἰς τὴν οἰκίαν, ἔτρεπε καὶ διεσκέδαζε τὸν πατέρα καὶ τὴν μάμμην της καὶ μόνον ὁσάκις τῇ ἤρχετο ἐξ ἰδιοτροπίας ἐβοήθει ὀλίγον τι τὴν Μαριάν, ἀλλ' οὐχὶ καθ' ἡμέραν. Ἡ δὲ Μαριά δὲν πα-

ρεπονεῖτο οὐδὲ ἀντέλεγεν εἰς τὰς ἰδιοτροπίας της. Τοῦναντίον μάλιστα ἐλάτρευε τὴν Εὐμορφίαν ὡς ἡ μεγαλειτέρα ἀδελφὴ τὴν μικροτέραν της, τὴν ὁποίαν ἀνέθρεψε. Ἠγαπῶντο λοιπὸν αἱ νεάνιδες ἀλλὰ διέφερον ὅσον ἀπέχουσιν Ἀνατολὴ ἀπὸ Δυσμῶν. Ἡ δὲ κυρία Ἀσκληπιάδου οὐδέποτε θὰ ὠμίλει πρὸς τὴν Εὐμορφίαν ὅπως ὠμίλει πρὸς τὴν Μαριάν, διότι ἡσθάνετο ὅτι ἡ Εὐμορφία δὲν θὰ καταλάβῃ τίποτε.

Ἐν τούτοις ὑπῆρχεν ἐν τῷ χωρίῳ μία ψυχὴ μεθ' ἧς ἡ Μαριά συνενεῖτο κάλλιστα, ἡ ψυχὴ δὲ αὕτη ἦτο ὁ Ἰωσήφ ὁ υἱὸς τῆς κυρὰς Ἀναστάσας τῆς μυλωθροῦ. Καὶ μετὰ τὴν ἀφίξιν τῆς Μαριάς δὲν ἔπαυσε νὰ ἔρχεται καθ' ἐκάστην πρωίαν νὰ διδῇ, ὡς ἔλεγε, «ἐνα χεράκι» εἰς τὰς γειτονίσσας της. Γειτονίσσας δὲ ἔλεγεν ἀναμφιβόλως διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κύρ Πέτρου· διότι τούτου μὲν ἡ οἰκία ἔκειτο εἰς τὸ ἄκρον τοῦ χωρίου, ὁ δὲ μύλος τῆς κυρὰς Ἀναστάσας ἔκειτο πρὸς τὸ ὅλως ἀντίθετον ἄκρον, καὶ διὰ νὰ ἔλθῃ ὁ Ἰωσήφ ἔπρεπε νὰ καταβῇ μέγαν κατῆφορον· ἀλλ' ἡ ἀγάπη του πρὸς τὴν οἰκογένειαν τοῦ κύρ Πέτρου ἔκαμνε τὸν νέον νὰ ἀψηφῇ τὸν κόπον καὶ τὸν δρόμον. Τὸ δὲ ἄξιον θαυμασμοῦ εἶνε ὅτι ἡ κυρὰ Ἀναστάσας, ἡ μυλωθρὸς δὲν ἀντέλεγεν εἰς τὸν υἱὸν της, ἀλλὰ μάλιστα τὸν προέτρεπε νὰ πηγαίνῃ. Ἐν ᾧ τοῦναντίον ἡγανάκτει ὁσάκις ὁ Ἰωσήφ μετέβαινε νὰ βοηθήσῃ ἄλλας οἰκογενείας καὶ προσεπάθει νὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ ἀποβάλῃ τὴν φυσικὴν κλίσιν τὴν ὁποίαν εἶχεν εἰς τὸ νὰ βοηθῇ τὸν πλησίον. Ἐπρεπε νὰ τὴν ἡκούετε κραυγάζουσιν διὰ τῆς ὀξείας φωνῆς της:

«Μὰ Ἰωσήφ, μὰ παιδί μου, ποῦ ἦσουν πάλιν; ἀπὸ ποῦ ἔρχεσαι; Ἐπήγες πάλιν καὶ ἐβοήθησες τὸν κύρ Σταμάτη νὰ βάλῃ μέσα 'ς τὴν ἀποθήκην τὸν σάνον του, ἐβοήθησες τὸν κύρ Χρίστον νὰ ξεφορτώσῃ τὸ ἀμάξι του; Δὲν εἰξεύρω τί καταλαβαίνεις νὰ κατακόβῃς τὰ χέρια σου καὶ τὰ πόδια σου πρὸς χάριν ἀνθρώπων οἱ ὅποιοι σε πληρώνουν μὲ τὰ στρογγύλων μουτρα. Ὅταν γηράσῃς καὶ σύ θὰ ἔλθουν τάχα καὶ αὐτοὶ νὰ σε βοηθήσουν; Καλὸ 'ξυμῶμα! ὡς τότε θὰ εἶνε δύο μέτρα βελθεῖ 'ς τὸ χῶμα. Τί θέλεις νὰ βοηθῇς τὸν κόσμον; καλλιτέρα τὸν ἑαυτὸν σου, παιδί μου, καὶ ἔπειτα τοὺς ἄλλους.»

Καὶ ταῦτα μὲν ἔλεγε περὶ τῶν ἄλλων συγ-

χωρικῶν· ἀλλ' ὅτε ὅμως ὁ λόγος ἦτο περὶ τῆς οἰκογενείας τοῦ κύρ Πέτρου, τὸ πρᾶγμα διέφερεν. Αὕτη πρώτη τὸν ἐβίαζε:

«Δὲν πηγαίνεις, Ἰωσήφ μου, σήμερα νὰ βοηθήσῃς τὴν Μορρούλαν;»

Οὐδὲ μία ἡμέρα παρήρχετο χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπισκέψιν τῆς κυρὰς Μαριάς.

«Ἡθθα, κυρὰ Μαρία μου, νὰ σου κάμω συντροφίαν νὰ δώσῃ λιγάκι ὁ νοῦς σου.»

Καὶ ἐὰν μὲν ἦτο ἐν τῇ οἰκίᾳ ὁ κύρ Πέτρος ἤκουεν ἡ κυρὰ Ἀναστάσας τὰς στρατιωτικὰς διηγήσεις τοῦ γέροντος ἀπομάχου μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ προθυμίας, ἔπλεκεν ἐγκώμια εἰς τὴν Εὐμορφίαν καὶ ὅτε ἐβλεπε τὴν κυρὰ Μαριάν καὶ τὸν κύρ Πέτρον μειδιώντας τότε πλέον ἤρχιζε τὰ ἐγκώμια τοῦ υἱοῦ της.

«Κάτι τρέχει ἐδῶ... κάτι μαγειρεύεται» ἔλεγον αἱ γειτόνισσαι καὶ ἐμειδιῶν.

Ἄλλ' ἡ Μαριά ὅμως δὲν ἐσκέφθη ποτὲ ὅτι κάτι τρέχει, διότι εὕρισκε πολὺ φυσικὸν ὅτι ὁ Ἰωσήφ ἤρχετο διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἤθελε νὰ βοηθήσῃ καὶ τίποτε ἄλλο.

Ἦρχετο λοιπὸν ὁ Ἰωσήφ λίαν πρωὶ καὶ εὕρισκε τὴν Γυρτοπούλαν μόνην καὶ μακρόθεν ἐφώναζε: «Καλημέρα, Μαριά!»

Δὲν ἐζήτηε δὲ νὰ ἴδῃ τὴν Εὐμορφίαν, διότι εἴξευρε ὅτι αὕτη ἐκοιμάτο ἀκόμη. Καὶ φαιδρὸς ἐξετέλει πάσας τὰς ἐργασίας ὅσαι εἶνε κοπιώδεις διὰ τὰς γυναῖκας, ἐσχίζε ξύλα, ἔφερεν ὕδωρ, ἐπεθεώρει τὸν κήπον, ἀνερριχάζτο εἰς τὰ δένδρα καὶ ἐκοπτε καρπούς, ἐπεδιώρωνεν ἐν ἀνάγκῃ τοῖχόν τινα ἢ φράκτην, ἐν ᾧ κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ Μαριά ἐφρόντιζε περὶ τῶν κτηνῶν καὶ ἐσάρωνε τὴν αὐλήν. Καὶ οὕτω πως ὁ ἀξιώλογος Ἰωσήφ ἐβοήθει τὴν Γυρτοπούλαν.

Ἐν ᾧ δὲ ἐργάζοντο συνωμίλουν. Ὁ Ἰωσήφ δὲν ἦτο πολὺ εὐγλωττος καὶ μετὰ δυσκολίας εὕρισκε τὰς λέξεις, ἀλλὰ εἶχεν ἰδιαιτέρον τρόπον εἰς τὰς ἀποκρίσεις του: «ὦ, βέβαια, βέβαια!... δὲν ἔχει λόγον!... ἐστὶ... περὶ... πρᾶγμα!...» Αἱ λακωνικαὶ δὲ αὗται ἀποκρίσεις ἤρσαν εἰς τὴν Μαριάν περισσότερον πάσης ἄλλης μακρᾶς καὶ διεξοδικῆς συνδιαλέξεως. Ἠσθάνετο τὸν ἦχον τῆς φωνῆς του, καὶ ἀνεγίνωσκεν εἰς τοὺς οφθαλμούς του μετὰ τόσης ευκαλίας, ὥστε καταλαμβάνεν ἐκείνος ὅτι ἔλεγε πρὸς αὐτὸν ἡ Μαριά καὶ οὐδέποτε διεφώνει πρὸς αὐτήν. Ἠσθάνετο δὲ ἡ Μαριά ὅτι

ὁ Ἰωσήφ εἶχε πρὸς αὐτὴν μεγίστην προθυμίαν καὶ ὅτι ἦτο ἐτοιμος τὰ πάντα νὰ πράξῃ διὰ τὴν εὐαρεστήσῃ καὶ τὴν εὐφράνῃ, πρὸς δὲ τούτοις ὅτι τὴν ἐθαύμαζε. Τούτων πάντων ἔνεκα αἱ ὥραι τῆς πρωϊνῆς ἐργασίας παρήρχοντο τερπνότερα καὶ εἰς τοὺς δύο.

Ἐπειτα ἤρχετο ἡ Εὐμορφία· ἡ ξανθὴ κόμη τῆς ἦτο ἀκτένιστος καὶ συμπεφυρμένη καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς ὄχι ἐντελῶς ἐξυπνοί.

Ἄμα τῇ ἐμφανίσει τῆς Εὐμορφίας ἠλλαζεν ἡ σκηνὴ διὰ μιᾶς καὶ ἔπαυε πᾶσα σπουδαία ὁμιλία. Ἡ Εὐμορφία ἐπείραζε τὸν Ἰωσήφ ὅστις ἀπεκρίνετο πρὸς αὐτὴν ἀστεϊζόμενος, ἐγγέλων ἀμιλλώμενοι τίς νὰ γελᾷ περισσότερο, καὶ μετ' αὐτῶν ἐγέλα καὶ ἡ Μαριά.

Καὶ ἡ μὲν ἐργασία σχεδὸν δὲν προέκοπτε, ἀλλὰ τί ἐπείραζεν ἂν διέθετον καὶ ὀλίγην ὥραν εἰς ἄνεσιν καὶ διασκεδάσιν; Ἀλλὰ τὸ διὰ λειμμα τοῦτο δὲν ἠδύνατο νὰ διαρκέσῃ πολὺ, διότι ἔπρεπε νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν οἰκίαν νὰ περιποιηθῶσιν τὴν μάμμην καὶ νὰ φροντίσωσιν περὶ τοῦ γεύματος.

Τότε ὁ Ἰωσήφ ἀπῆρχετο στρέφωσιν ἐκ διαλειμμάτων τὴν κεφαλὴν του καὶ βλέπων τὰς δύο νεάνιδας, αἰτῶν· τον παρετήρουν ἐκ τῆς θύρας τοῦ κήπου, καὶ ἡ ἡχώ τῶν ὁρέων ἐπνεύλαμπανε: «Χαῖρε, Εὐμορφία! Χαῖρε Μαριά!

— Σὲ τὸ καλὸ, Ἰωσήφ, καὶ αὐριοὺς πάλιν μὲ τὸ καλόν.»

Ἡ Μαριά λοιπὸν ἦτο εἰκασιν ἐτῶν περίπου. εἰξευρε μὲν ὅτι ἐγεννήθη ὅταν ὠριμάζονταν τὰ σταφυλῖα ἡγνῶν ὅμως τὴν χρονολογίαν τῶν γενεθλίων τῆς.

Πρωῖαν τινὰ ἡγάθη κατὰ τὸ σῶμα καὶ κατεγίνετο ῥίπτουσα τὴν τροφὴν εἰς τὰς ὀρνιθόκοιτους, ὅπου δὲν εἶχεν ὑπάρχει, εἰς τὸ Κατω-νῆγυριν, ὅπου δὲν εἶχεν ὑπάρχει, καὶ πῶς νὰ χωρὶν, διότι ἔπρεπε νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ, καὶ πῶς νὰ ἀφήσῃ μόνην τὴν κυρὰ Μαρίαν, ἥτις θὰ εἶχε τὴν νύκτα ἀνάγκη τῶν περιποιήσεων τῆς. Ἡ Μαριά μόνον εἰς τὰς πλησίον πανηγύρεις ἐπῆ-γαίνε καὶ τότε πάλιν ὁσάκις γειτόνισσά τις εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ τὴν ἀντικαταστήσῃ παρὰ τῇ κυρᾷ Μαρίᾳ.

Ἀλλ' ἡ Εὐμορφία εἶχεν ὑπάρχει εἰς τὴν πανηγύριν μετὰ τῆς μυλωθροῦ, ἥτις εἶχεν ἐπιμείνειν καὶ κατάρθωσεν νὰ πείσῃ τὸν κύρ Πέσφιδρα καὶ κατὰ τὴν αὐτῆς τὴν κόρην του. Ἡ

Εὐμορφία δὲν ἤθελε κατ' ἀρχὰς λέγουσα πῶς θὰ ἀφήσῃ μόνην τὴν μάμμην τῆς καὶ ὅτι δὲν θὰ διασκεδάσῃ ἂν δὲν ἔλθῃ καὶ ἡ Μαριά. Ἀλλὰ ἡ Μαριά τὴν κατέπεισε καὶ εὐκόλῳ; κατεπεισθῇ καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς τῆς ἀναχωρήσεως δὲν ἔπαυσε τραγωδοῦσα ἐν ᾧ ταυτοχρόνως ἠτοίμαζε τὰ ἐνδύματά τῆς.

Πόσον θὰ διεσκεδάζεν ἡ Εὐμορφία! Ἡ Μαριά ἐφαντάζετο τὰς ὁδοὺς τοῦ χωρίου ἐστολισμέναις διὰ σημαίων πολυχρόων, τὰ μικρὰ ἐμπορικὰ καταστήματα καὶ τὰ παραπήγματα ὅπου ἦσαν ἐκτεθειμένα παντοῖα παιγνίδια καὶ γλυκύσματα, φορέματα γυναικεῖα κόκκινα καὶ κυανὰ, μικρὰ χρυσοκέντητα σκουφάκια καὶ πλεῖστα ἄλλα πράγματα, τὰ ὅποια συνηθίζουσι νὰ ἐκθέτῳ εἰς τὰς ἐμπορικὰς πανηγύρεις. Ἐφαντάζετο τὴν χαρὰν καὶ τοὺς γέλωτας τῶν γυναικῶν καὶ κορασίων καὶ τὰ πολυποίκιλα αὐτῶν φορέματα καὶ καλύμματα τῆς κεφαλῆς καὶ τὸν χορόν, πρὸ πάντων τὸν χορόν!

Ἡ Μαριά δὲν ἐχόρευε πλέον τοὺς Ἀθιγγανικοὺς χορούς, οὐδὲ εἶχε πλέον τὸ τέφι τῆς, ἀλλ' ἐχόρευεν ὅμως ὅλους τοὺς χορούς καὶ πάντες οἱ χορευταὶ ἐζήτουν νὰ χορεύσωσιν μετ' αὐτῆς, διότι ἐχόρευεν ἐλαφρὰ καὶ μετὰ χάριτος.

«Ἄ! νὰ τὴν ἡ Μορρούλα! ἀνεφώνησεν ἡ Μαριά ῥίπτουσα εἰς τὰς ὀρνιθόκοιτους διὰ μιᾶς ὅλον τὸ σκύβαλον τὸ ὅποῖον εἶχεν ἐν τῇ ποδιᾷ τῆς καὶ ὄρκαμεν εἰς προϋπάντησιν τῆς φίλης τῆς.

— Μάλιστα, νὰ τὴν ἡ Μορρούλα, εἶπεν ἡ Εὐμορφία εἰσερχομένη. Ὁ Ἰωσήφ ἤθελε νὰ με φέρῃ, ἀλλὰ τοῦ εἶπα ὅτι δὲν ἦτο ἀνάγκη. Ἄν ἤρχετο θὰ ἤθελε ὁμιλίες, θὰ ἤρχιζε νὰ σοῦ διηγήθῃ καὶ νὰ σοῦ περιγράψῃ τὴν πανηγύριν καὶ τελειωμὸν δὲν θὰ εἶχε. . . Καὶ ἐγὼ εἶμαι κουρασμένη! . . . κουρασμένη! Ὁμοῦ πῶς θὰ πᾶγω κατ' εὐθείαν εἰς τὸ κρεβάτάκι μου νὰ πλαγιάσω. Ἐπῆρα ὅμως δύο ἢ τρεῖς ὕπνους μέσα εἰς τὸ κάρρο τῆς κυρᾷ Ἀναστάσινας, ἀλλὰ ἀκόμη θέλω νὰ κοιμηθῶ. Μαριά, δὲν ἔρχεσαι νὰ με φιλήσῃς; Σοῦ ἀγόρασα μερικὰ ζαχαρωτά, ἕνα προσκεφαλάκι νὰ καρφώσῃς τῆς βελόνες σου καὶ ἕνα στχυροδάκι μαλακμοκαπνισμένο νὰ το κρεμάσῃς εἰς τὸν λαϊμὸν σου. Τὰ ἄφησα εἰς τὸ κάρρο καὶ θὰ τα φέρῃ ὁ Ἰωσήφ ἔπειτα μαζί με τὰ δικά μου πράγματα. Ἀχ! Μαριά μου, πῶς ἐλυπήθηκα ὅπου δὲν σε εἶχα μαζί μου! τί διασκεδάσεις! Ἐχόρευεσ! ἐχόρευεσ! καὶ ἐχόρτασα!..

— Καὶ μὲ ποῖον ἐχόρευες; ἠρώτησεν ἡ Μαριά διὰ νὰ εὕρῃ ἀφορμὴν νὰ ὁμιλήσῃ. Ὅπως δὲν ἐπῆγεν εἰς τὴν πανηγύριν.

— Ὡ ἐχόρευσα μὲ πολλοὺς. Πρῶτα πρῶτα μὲ τὸν Ἰωσήφ, διότι μαζί μ' αὐτὸν καὶ μὲ τὴν μητέρα του ἐπῆγα εἰς τὸ πανηγύρι. Ἀλλὰ δὲν χορεύει καλὰ, ἐγὼ προτιμῶ τοὺς ἄλλους. Μάλιστα τὸν Γιάννην τὸν υἱὸν τοῦ Χερπερλῆ τοῦ ξενοδόχου. . . τὸν γνωρίζεις.

— Ὡ! Μορρούλα μου, ἐχόρευες μ' αὐτόν; Μὰ δὲν εἰξεύρεις ὅτι αὐτὸς δὲν εἶνε τίμιος νέος; ἔφαγε τόσα χρήματα τοῦ πατέρα του, εἶχε τόσα χρέη, πίνει, παίζει, δὲν σέβεται τοὺς γονεῖς του. . . λέγουν μάλιστα καὶ ὅτι κλέπτει εἰς τὸ παιγνίδι καὶ ὅτι ἔφαγε καὶ ξένᾳ ἕνα σωρὸ χρημάτων διαφόρων ἀνθρώπων. Ἄν το μάλῃ ὁ πατέρας σου θὰ το κλοκαρῇ.

— Πᾶ! καθεστὰ καὶ ἀκούς τί λέγει ὁ κόσμος; τὸν ζηλεύουν, τὸν φθονοῦν, διότι εἶνε ἐξυπνότερος ἀπ' αὐτούς, χορεύει καλλίτερα ἀπὸ ὅλους, εἶνε τὸ εὐμορφότερο παλλικάρει τοῦ χωριοῦ καὶ θὰ κληρονομήσῃ ἀπὸ τὸν πατέρα του πολλὰ. Τὸ ξενοδοχεῖόν του κερδίζει τὰ ἐλέη τοῦ Θεοῦ καὶ ὁ πατέρας του θὰ το ἀφήσῃ παρὰ μὲ οὐρά.

— Ἄν δὲν τα ἔτρωγε ἀπὸ τώρα ὁ υἱὸς τοῦ προκομμένου. Εἰξεύρεις ὅμως ὅτι ὁ πατέρας σου ὅταν θὰ ὤσῃ κανενὸς τὸ χέρι του δὲν ἐρωτᾷ ἂν ἔχῃ χρήματα ἢ ὄχι, καὶ ὅτι ποτέ του δὲν θὰ δώσῃ τὸ χέρι του εἰς τὸν Γιάννην τὸν υἱὸν τοῦ ξενοδόχου.

Ἡ Εὐμορφία περιεστράφη ταχέως περὶ ἑαυτὴν καὶ εἶπε:

«Ἐτοί τὰ λέγει τώρα ὁ μπαμπάσας μου, ἀλλὰ ἔπειτα θὰ κάμῃ ὅ τι θέλω ἐγώ. . . Τάχα θαρρεῖς ὅτι δὲν θὰ χαρῇ καὶ δὲν θὰ καμαρώνῃ

νὰ με ἰδῇ διευθύντριαν τοῦ ξενοδοχείου! . . . Κυρία Χερπερλῆ! . . . τί εὐμορφον ὄνομα. . . Νὰ κάθῃ εἰς τὸ γραφεῖον καὶ νὰ βλέπῃς ὅλην μέρα ἕνα σωρὸν ἀνθρώπους. . . τί εὐμορφα. . . ψυχὴ μου! . . .

— Εὐμορφία μου! δὲν συλλογίζεσαι καλὰ! . . . εἶπεν ἡ Μαριά ἐντρομος.

— Συλλογίζομαι πολὺ καλὰ, κυρία μου, καὶ ἐκεῖνος συλλογίζεται ἀπαράλλακτα. Ἐγὼ δὲν το ἀπεφάσισα ἀκόμη, ἀλλὰ μόνον νὰ θελήσω καὶ εὐθὺς γίνεται. Δὲν λέγω εἶνε καὶ ὁ Ἰωσήφ — τάχα δὲν τὴν ἐνόησα τὴν μητέρα του; τί θέλει καὶ τριγυρίζει ὅλο καὶ ἐδῶ πέρα — εἶνε καὶ ὁ Ἰωσήφ, ἀλλὰ αὐτὸς δὲν χορεύει καλὰ καὶ ἔπειτα θὰ ζήσω ὅλην μου τὴν ζωὴν

ἐδῶ εἰς τὴν ἐξοχὴν καὶ δὲν μ' ἀρέσει. Καλέ, Μαριά, τί μοῦτρα εἶν' αὐτά; Πῶς στραβώνεις τὸ μούτρακι σου: Ἐλα δὲ καὶ μὴ χολοσκᾷς καὶ ἀκόμη δὲν εἶνε τίποτε, ἀκόμη δὲν ἀπεφάσισα τί θὰ κάμω. Ἄ! δὲν ἔχω νὰ ταθῶ εἰς τὰ πόδια μου. Ἐχε γειά, Μαριά μου, σὰν σηκωθῇς ἔπειτα θὰ σοῦ εἰπῶ τῆς εὐμορφίης τοῦ πανηγυριοῦ. »

Ἡ Εὐμορφία ἠσπάσθη πάλιν τὴν Μαρίαν καὶ ἔσπευσεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἡ Μαριά ἐκάθισεν ἐπὶ λίθου καὶ ἔμεινεν ἐπ' ὀλίγον ἀκίνητος, σφίγγουσα τὰς δύο χεῖρας τῆς καὶ συνοφρυωμένη. Μικρὸς πετεινὸς ἐπῆδησεν ἐπὶ τοῦ ποδὸς τῆς καὶ τὴν ἀπέσπασεν ἀπὸ τὰς σκέψεις τῆς. Ἐφερε τὰς χεῖρας τῆς εἰς τὸ μέτωπον, ὡς θέλουσα νὰ ἀποδείξῃ ὀχληρὰν τινα σκέψιν καὶ ἐγερθεῖσα ἐπανάλαβε τὴν ἐργασίαν τῆς.

[Ἐπεται συνέχεια]

Π. Ι. ΦΕΡΜΟΣ
κατὰ παραγγελίαν ἐκ τοῦ Παιδικοῦ
τῆς Κας COLOMB.

«ΜΙΚΡΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ ἘΠΗΛΗΣΕΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΔΟΣ ΤΗΣ» (Σελ. 417)

ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Ὁ Γιαννάκης τοῦ Νικόλα ἦτον παιδί μὲ καλὴ καρδιά, δώδεκα χρόνων, μὲ καταλευκόν δέρμα, μὲ γλυκὰ μαῦρα μάτια, σκιζόμενα ἀπὸ μελανὰς καὶ πυκνὰς βλεφαρίδας μακρὰς καὶ μεταξῶδες.

Ἦτο θελκτικὸν καὶ νοῦμον παιδί· καὶ ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τοῦ σιδηροδρόμου, τοῦ ὁποίου ἦτο καὶ ὁ πατήρ του μηχανικός, τὸ ἐλάτρευον.

Ἡ μητέρα του ἀπέθανεν ὅτε ἐδίδοι τὴν ζωὴν εἰς τὸ πέμπτον τῆς παιδὶ! Ὅλοι τὴν ἐγνώριζον εἰς τὸν σιδηροδρόμον, ὅλοι τῆς ἦσαν γνώριμοι. Ὁ Γιαννάκης εἶχε κληρονομήσῃ ἀπὸ τὴν μητέρα του τὸ λευκὸν τῆς δέρμα καὶ τὰ σγουρὰ καστανὰ μαλλιά της, ἀπὸ δὲ τὸν πατέρα του τὴν ρωμαλέαν κρᾶσιν, τὸν ἰσχυρὸν σκελετὸν καὶ τὸν ἀκούραστον καὶ ἐξερευνητικὸν ὀφθαλμόν τὸν ὁποῖον ἔχουσιν οἱ μηχανικοὶ τῶν σιδηροδρόμων καὶ μάλιστα κατὰ τὰς σκοτεινὰς νύκτας τῶν θελλῶν καὶ τῶν καταιγίδων.

Ὁ Γιαννάκης ἦτο σχεδὸν πρῶτος τῆς τάξεώς του, ἀξιολόγητο παιδί, ἀλλὰ ἓνα τὸν ἐχαλοῦσε, πὺ ἤθελε νὰ κἀνῃ τὸν μεγάλον! Ὅλα τὰ παιδιὰ ἔχουν αὐτὴ τὴ μαγία. Θέλουν νὰ μεγαλώσουν!

Μίαν ἡμέραν — Σάββατο ἀπόγευμα ποῦ δὲν εἶχε σχολεῖο — ἐνῶ μίαν γραΐα θεία του ἐφύλαγε τὰ ἀδελφάκια του, ἐκεῖνος, ὁ μεγάλος, μὲ τὰ χέρια 'ς τὴν τσέπη, ἐβόηκε περίπατο κατὰ τὸν σταθμὸν τοῦ σιδηροδρόμου.

— Ὁ πατέρας σου ἐργάζεται σήμερον εἰς τὸ 32ον τραῖνον, τοῦ εἶπον δύο ἐργάται ἐνῶ αὐτὸς ἐθαύμαζε τὸν δύνοντα ἥλιον ὀπίσθεν τοῦ λόφου καὶ μακρὰν τὴν θαλάσσαν πορφυρὰν ὑπὸ τὰς ἀσθενεῖς του ἀκτίνες.

Ὁ Γιαννάκης ἔστρεψε τὴν ἐκφραστικὴν κεφαλὴν του κεκαλυμμένην ὑπὸ τῆς πυκνῆς κόμης του ὡς νὰ ἐξήρχετο ἀπὸ πυκνὸν καπνὸν τῆς ἀτμομηχανῆς.

— Ναί, κύρ Ἀντώνη, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ εἶνε μὲ τὸ 19ον αὐριο τὸ πρωί.

Καὶ ἐστράφη ὁ κύρ-Ἀντώνης λέγων εἰς τὸν φίλον του:

— Πάμε νὰ πιοῦμε μιὰ μαστίχα; ἔρχεσαι καὶ σύ, Γιαννάκη, νὰ πάρης μιὰ;

Ὁ μεγάλος δὲν ἠθέλησε νὰ ἐκπέσῃ τὸρα καὶ ἐδέχθη τὴν πρότασιν.

Κατέπινε μετὰ κόπου τὴν μαστίχην κατακαύσασαν τὸν λάρυγγά του, καὶ ὑπερήφανος ἔπειτα, κατακόκκινος, μὲ δακρυσμένους ὀφθαλμούς, ἐκύτταξε τὸν κύρ-Ἀντώνη καὶ τὸν φίλον του.

Τὸν ἔστειλαν ἔπειτα ν' ἀγοράσῃ καπνόν, καὶ διὰ τὸν κόπον του εἰς τὴν ἐπιστροφὴν του τῷ προσέφερον καὶ ἄλλην μίαν, καὶ τρίτην, τῷ ἀνέμιζαν καὶ ἄλλα ποτὰ διὰ νὰ διασκεδάσῃ. Ἐκεῖνος τὰ ἐδέχθη, τὰ ἐρρόφησε καὶ ἀπῆλθεν ἔπειτα πρὸς τὸν σταθμὸν μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ συναντήσῃ τὸν πατέρα του. Ἀλλὰ δὲν τὸν εὔρε.

Κευρασμένος ὁ κύρ Νικόλας ἀπὸ τὴν ἐργασίαν τῆς ἡμέρας, θερμὸς ἀπὸ τὸ μέρος τῆς μηχανῆς, ψυχρὸς καὶ παγωμένος ἀπὸ τὰ ἐξω ποῦ τὸν ἐφυσούσεν ὁ ἀνεμὸς ψυχρότερος ἀκόμη ἀπὸ τὴν ταχύτητα, ἐπέστρεψε βιαστικὸς εἰς τὴν οἰκίαν του.

Ὁ θερμαστής εἶχεν ὁδηγήσῃ τὴν μηχανὴν εἰς τὴν ἀποθήκην.

Ἄ! πῶς τὴν ἐγνώριζεν αὐτὴν τὴν μηχανὴν ὁ Γιαννάκης! Ἦτον ὁ χαϊδεμένος ὄλων τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σιδηροδρόμου καὶ τὸν ἄφινον νὰ εἰσέρχεται πανταχοῦ. Εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἡ μηχανὴ ἦτο ἐκεῖ! Ὁ Γιαννάκης ἔκαμε ἓνα δύο γύρους περὶ αὐτῆς συρίζων καὶ ἐξετάζων ὡς εἰδήμων. Ἐλαμπε θερμὴ μὲ τὴν μαύρην καπνοδόχην της, μὲ τοὺς μεγάλους τροχούς της, τοὺς καταλεύκους ἄξονας λεπτούς καὶ λείους ὡς κνήμας κέλητος, καὶ τοὺς δύο φανούς ἐμπρὸς ὡς ὀφθαλμούς φανταστικοῦ θηρίου, πρὸ τοῦ ὁποίου τίποτε δὲν ἠδύνατο ν' ἀντιταθῇ.

Ὁ Γιαννάκης δὲν ἤξευρε τί εἶχεν, ἐβλεπεν ὅλα νὰ στρέφονται γύρω του· ἡ ὄψις του ἦτο καταπόρφυρος, ἤστραπτον οἱ ὀφθαλμοὶ του, οἱ πόδες του δὲν τὸν ὑπεστήριζον. Μία ἰδέα τοῦ ἐπέρασε τὸρα: «νὰ ἀνέλθῃ ἐπὶ τῆς ἀτμομηχανῆς» καὶ δὲν ἠδύνατο νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸν πειρασμόν. Ἐκύτταξε περὶ αὐτοῦ περιέργως. Κανείς! μακρὰν ἓνας μόνον ἄνθρωπος ἦτον ἐνησυχολημένος εἰς τὸ ἔργον του. Ὁ φανὸς ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ κοντοῦ ἐδείκνυε ὅτι ἡ γραμμὴ ἦτο κλεισμένη, διότι ἤρ-

χετο ἡ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία. Μὲ δύο πηδῆματα, ὁ Γιαννάκης εὐρέθη ἐπὶ τῆς μηχανῆς. Τί ὠραία ποῦ ἦτο! Ὅποια ὑπερηφάνεια! Αὐτὸς τὸρα ἦτον ὁ κύριος τῆς ἀτμομηχανῆς!

Ἀθρόβως ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς ἐστίας. Πόσον θερμὰ ἦτον ἐκεῖ μέσα. Ἡ βελὸν τῆς μηχανομέτρου ἦτον ἀκίνητος· ἡ βελὸν τῆς ὀπείας πρὶν νὰ παρατηρῇ ὁ μηχανικὸς ὅταν ἐργάζεται

Τί περίεργον! μόνον μία στροφή καὶ ἡ μηχανὴ θὰ ἐκινεῖτο

— Δίγο, . . . λίγο μόνον, νὰ δοκιμάσω, εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἓνα μέτρον νὰ προχωρήσω καὶ ἔπειτα τὴν σταματῶ!

Τολύπη ἀτμοῦ! καὶ ἄλλη μία καὶ ἄλλη ζωηροτέρα, συρίζουσα, ἔπειτα καπνὸς ὡς νὰ ἐξεπέμπετο ἐκ τῶν ρωθῶνων γίγαντος, καὶ ὁ βαρὺς ὄγκος ταλαντεύεται, κινεῖται, προχωρεῖ . . . ἐξέρχεται τῆς ἀποθήκης

Ἐνας ὑπάλληλος ἐφάνη εἰς μίαν ἄκραν. Τὸ παιδίον φοβεῖται, ἀμφιβάλλει, ταρασσεται, τρελλανέεται, θέλει νὰ σταθῇ ἄλλ' ἀπατάται εἰς τὴν κίνησιν, σύρει δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τὴν στρόφιγγα καὶ ἡ μηχανὴ ρίπτεται μυκώμενη πρὸς τὰ ἐμπρός. Οἱ σταθμάρχαι τρομάζουν. Ὁ κίνδυνος ἐπὶ τῆς γραμμῆς! ἀνακινουσί μανιώδεις τὰς ἐρυθρὰς σημαίας των, ὡς σημεῖον κινδύνου, ἀλλ' ἡ μηχανὴ ὠρύεται, τρέχει

Οὐδεὶς δύναται νὰ τὴν σταματήσῃ καὶ ὁ Γιαννάκης εἶνε νεκρὸς ἐκ τοῦ φόβου του. Γέρων τις κλειδοῦχος πολὺ φίλος τοῦ πατρός του τὸν ἀνεγνώρισεν ἐν τῇ ἀστραπιαίᾳ αὐτῇ ταχύτητι, ὡς νὰ ἐζήτει βοήθειαν, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμέτρως ἀνοικτούς, τὰ καστανὰ μαλλιά του κυματίζοντα ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἀτμοῦ τῆς μηχανῆς.

Ἐνῶ ἡ φέρουσα τὸν Γιαννάκην ἀτμομηχανὴ ἔτρεχεν ὡς ἀστραπὴ ἐπὶ τῆς γραμμῆς, ἡ

μεγάλη καὶ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία ἤρχετο τὴν αὐτὴν ὥραν πλήρης κόσμου ἐκ τῆς πόλεως Π. Ἡ σύγκρουσις ἦτο ἀναπόφευκτος καὶ ἡ ἐκτροχιάσις βεβαία. Πόσος κόσμος θὰ ἐχάνετο, τί καταστροφή θὰ ἐγίνετο!

Ὁ σταθμάρχης τοῦ πρώτου σταθμοῦ, ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐξεκίνησεν ἡ ἀτμομηχανὴ μὲ τὸν Γιαννάκην, τρέχει εἰς τὸ τηλέφωνον, κωδωνίζει, φωνάζει, εἰδοποιεῖ τὸν σταθμάρχην τοῦ ἀμέσως ἐπομένου σταθμοῦ περὶ τοῦ γεγονότος καὶ παραγγέλλει νὰ ἐκτροχιάσῃ τὴν τρέχουσαν πρὸς τὰ ἐκεῖ ἀτμομηχανήν, ὅπως σώσῃ τὸν κόσμον τὸν ὁποῖον ἔφερεν ἡ ταχεῖα ἀμαξοστοιχία ἐκ τῆς πόλεως Π.

Τὸ τηλέφωνον ἀπήντησε βραχνὸν σιγά, σιγά! — Καλὰ!

Ὁ κλειδοῦχος ἔστρεψε τὴν κλεῖδα ἐκτελῶν ἔργον ὀσμίου τὴν στιγμὴν ἐκείνην καὶ συγχρόνως σωτήρος.

Ἰδοὺ ἡ ἀτμομηχανὴ ἔρχεται, κάμπτουσα τὰ χόρτα πρὸ αὐτῆς, περιστρέφουσα τὰ χρώματα καὶ τὰ πετραδάκια τῆς γραμμῆς.

Ὡς ἐξ ἐνστίκτου ὁ Γιαννάκης ἤγειρε τοὺς βραχίονας πρὸς τὸν οὐρανόν. Ἔτσι τὸν ἐμάνθανεν ἡ καύμενη ἡ μητέρα του νὰ προσεύχεται, ὅταν μικρὸ ἀκόμη παιδάκι, τριανταφυλένιο τὸ ἐχόρευεν εἰς τὰ γόνατά της. Ἡθέλησε νὰ εἰπῇ κατὰ τὴν ἡμέραν τὸ στόμα του, ἀλλ' οὐδεὶς τὸν ἤκουσε.

Ἐστράφη ἡ ἀτμομηχανὴ, ἐπροχώρησεν ἀκόμη δύο δευτερόλεπτα

Κρότος φοβερὸς ἠκούσθη, καὶ τεμάχια σιδήρου καὶ ξύλων ἀνετινάχθησαν, ἡ γῆ κατεσκάφη καὶ μεταξὺ τῶν συντριμμάτων τῆς μηχανῆς εὐρέθησαν τεμάχια τοῦ Γιαννάκη.

Ἡ μεγάλη ἀμαξοστοιχία παρῆλθεν ἀνεόχλητος καὶ οἱ ἐπιβάται ἐσώθησαν, ἀλλ' ὁ Γιαννάκης ἐθυσιάσθη δι' ὅλους!

ΦΛΚ

Ἐφρουσαν ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα ἀρκετὲς οἰκογένειες, ποῦχαν περάσῃ τὸ καλοκαίρι τοὺς ἐς τὴ Ζάκυθο, καὶ πολλοὶ φοιτηταί. Οἱ συγγενεῖς τοὺς καὶ οἱ φίλοι τοὺς εἶχαν συνοδεύσῃ καὶ εἶχε γίνῃ ἕνας μεγάλος κύκλος, ὅλο σχεδὸν ἀπὸ γνῶριμους. Μεσ' ἐς αὐτὸ τὸν κύκλο, περάσαμε καὶ μεῖς χαρούμενα τὲς στιγμὲς τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ.

Ἡ μητέρα μου, ἂν καὶ λίγο συγγινημένη, ἐβεβαίονε ὅτι δὲν τῆς ἔαμυναν διόλου ἐντύπωσι οἱ μικροὶ αὐτοὶ χωρισμοί. Ὁ πατέρας μου σύσταине προσοχὴ καὶ φρονιμάδα καὶ μου μετροῦσε ἐκεῖ μπροστά μὲ ἀφέλεια τοὺς καλοὺς συντρόφους ποῦ θὰ εἶχα ἐπὶ ταξείδι καὶ ἐστὶν Ἀθήνα. Ὁ Νίκος συνωμιλοῦσε πάρα πέρα μὲ κάτι φίλους του· ὁ δὲ κύριος Κοσμάτος ἐπέειχε τὴ βαπτιστικὰ του.

«Δὲν ξέρεις πῶς χαίρουμαι» τῆς ἔλεγε «ποῦ θὰ χωρισθῇτε μιά φορὰ τόσο! Νὰ ἰδοῦμε ποιὸς θὰ σε βγάξῃ τόρα περίπατο.

—Τὰ καῦμένα! πολὺ ἀγαπημένα ἀδελφάκια!» εἶπε μιά κυρία τοῦ κύκλου.

Ἦταν ἡ μοναχὴ περίστασι ποῦ δὲν ἀποκρίνονταν ἡ καῦμένη ἡ Λιλή. Τὴν εἶχε σαστίσῃ ἡ γρήγορη φυγὴ καὶ δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Μοῦσφιγγε μονάχα τὸ χέρι μ' ὅλη τῆς τῆ δύναμι καὶ ὅλεπα τὰ μὲν τῆς μάτι καὶ ποῦταν ἐτοίμη νὰ κλάψουν. Ἐσκύψα καὶ τῆς εἶπα «ἐπ' αὐτὶ:

«Μὴν κλάψῃς, Λιλή μου, γιατί' εἶνε ντροπὴ νὰ σε ἰδῇ ὁ κόσμος νὰ κλαῖς κοντὰ κορίτσι, πῶς θὰ λείψω λίγους μῆνες...»

Αὐτὸ ἔφθασε νὰ ξεχειλίσουν τὰ δάκρυά τῆς καὶ ἄρχιζαν νὰ σκάζουν ἐς τὸ ἄσπρο τῆς ἐπχωροῦναι χονδρὰ καὶ λεπρὰ σὰν διαμάντια... Ἐθόλωσαν καὶ μένα τὰ μάτια μου καὶ δὲν ἔβλεπα πειὰ γύρω μου... Γὰ καλὴ τύχη ἔβλεπα πειὰ στιγμὴ. Ἀρχισα ν' ἀποχαιρετίζω καὶ νὰ φιλῶ... Ἦσαν ἀπὸ λίγην ὥρα βρισκόμενοι μονάχος κοντὰ ἐς τὸν ἀδελφὸ μου, πρὸς τοὺς πλάγια τοῦ βαπορίου καὶ σπληνιμένοι νὰ φεύγουν ἀργὰ βάρκες γεμάτες, ἔβλεπα κατὰ νὰ ἀπὸ κεῖ. Σὲ μίαν ἔβλεπα τοὺς δικούς ἀπὸ νὰ μακρύνουν καὶ νὰ χαιρετοῦν, ὅλοι μὲ μου νὰ μακρύνουν ἐς τὸ χέρι. Ἐβγαλα κ' ἐγὼ τὸ τὰ μαντήλια καὶ χαιρετοῦσα... τὴν ἴδια στιγμή ἐκινήθη καὶ τὸ βαπόρι καὶ ἡ ἀνάμεσός μὴ ἐκινήθησε ὁλοένα ἐμεγάλωνε... Καὶ εἶμιν μὰς ἀπόστασι μὲν χαιρετῶντας μὲ τὸ μαντῆλι, χωρὶς νὰ βλέπω ἄλλου, ὡς ὅπου τὰ μαν-

τήλια ποῦ κουνούσαν ἐς τὴ βάρκα μου φάνηκαν σὰν ἄσπρα φτερὰ περιστεριῶν — ὅπως ἐς ἕνα τραγουδι χωρισμοῦ, ποῦ ἐτραγουδοῦσα ὅταν ἤμουν μικρός.

Δὲν εἶχε γίνῃ τότες ἀκόμα ὁ Σιδηρόδρομος Πελοποννήσου, καὶ τὰ ταξίδια μας ἦταν μακρὰ καὶ δυσάρεστα. Μονάχα ἀπ' τὴ Ζάκυθο ὡς τὴν Πάτρα περάσαμε ὠραία, γιατί' εἶχαμε γαλήνη καὶ οἱ ταξιδιωτὲς ἦταν εὐθυμοί. Ἀπὸ τὴν Πάτρα μὲς ἐπείσε φουρτὺνα καὶ τὸ πρῶτό τῆς ἄλλης ἡμέρας· φθάσαμε ἐς τὴν Κόρινθο ἡλισμένοι, ἐλεινοί. Ἐγὼ μάλιστα ποῦ ταξίδευα πρῶτη φορὰ ἐκπάντησα ἀξιολύπητος, σκοτισμένος περισσότερο ἀπ' ὅλους. Ὁ ἀδελφός μου, ὁ πειὸ ἀτάραχος σὰν στρατιωτικός, μοῦ ἔλεγε συχνά:

«Ἐχασες τὸ μπούσουλα... ἔλα καῦμένε, μὴν τὰ χάνῃς!»

Τὸ διάστημα ἀπὸ τὴν Κόρινθο ὡς το Καλαμάκι τὸ περάσαμε μὲ ἄμαξα, ἕνα πληρολινδὸν ἐκεῖ τῆς Ἐταιρίας, ζεστὸ ἀπ' τὸ μεσημεριτικὸν ἥλιο, λερωμένο, βάνυσο, ποῦ ἔκαμε δυὸ ὥρες νὰ ξεκινήσῃ, — γιατί' ὁ ἄμαξηλάτης, ἕνας ἀγρι-ἀνθρώπος φουστανελλὰς, δὲν ἔφρουγε ἂν δὲν γέμιζαν ὅλες του ἡ θέσεις, — καὶ δυὸ ὥρες νὰ φτάσῃ μὲ τριγμούς, μὲ κλονισμούς, μὲ σταματίσματα, μὲ βάραν ἀπερίγραπτα. Σ' τὸ Καλαμάκι μ' ἔπληκτο ἡ ἀπερίγραπτος ἐξ ἄλλο βαπόρι - φα-σχίες!... — μικρὸ βαπόρι, βρώμικο, ἀργό, κινῶν ἀπὸ βραχνιστικὸ καὶ ἀτέλειωτο ταξίδι ἐφθάσαμε πρὸς τὸ βράδυ ἐς τὸν κατασκοτεινὸ Πειραιᾶ. Εἶχα πειὰ ἀπογίνῃ. Ἡ διαβολικὴ χλαλὴ τοῦ λιμένα καὶ τῶν ἀγρίων βαρκάρηδων τὸ γιουροῦσι μ' εὐρήκαν σὰν σὲ ὄνειρο. Οὔτε ἔβλεπα, οὔτε ἄκουγα... Δὲν ξέρω κ' ἐγὼ πῶς βρέθηκα μέσα σὲ μιά βάρκα μ' ἐπιπλά μὰζι καὶ ἀνθρώπους, πῶς βγήκα ὕστερα ἐς τὴν ξηρὰ, πῶς ἔφτασα ἐς τὸ Σιδηρόδρομο καὶ πῶς ρίχτικα ἐς ἕνα βαγόνι τοῦ τρένου ποῦ ἔφρουγε σὲ λίγο γιὰ τὴν Ἀθήνα. Μοῦ φαίνεται πῶς ἐγὼ, τὸ ἀνθρώπινο πλάσμα, δὲν θὰ εἶχα τὴν ὥρα ἐκεῖνη περισσότερη συνείδησι ἀπὸ τὴ μικρὴ βαλίτσα ποῦ βρέθηκε μὰζι μου μεσ' ἐς τὸ βαγόνι καὶ ποῦ τὴν ἔβλεπα ἀπὸ πάνω μου — ἀμυδρὴ ἐνθύμησι — μεσ' ἐς τὸ δίκτυ... Ἐκλείσα τὰ μάτια μου καταχαλισμένος· ἄμα τῶν ὀφθαλμῶν μου καταχάλασεν ἕνα φῶς παιγι-

οῦτε ἤθελα νὰ ἰδῶ τίποτα. Σκοτάδι ἐστὶν ἀρχὴ. Μ' ἔριξαν μεσ' ἐς τὴν ἄμαξα καὶ σὲ λίγη ὥρα μ' ἔθαμβοναν τὰ φῶτα τῆς Πλατείας τῆς Ὀμονοίας. Ἐδῶ κοντὰ ἐκαταλύσαμε ἐς ἕνα Ξενοδοχεῖο ποῦ ἤξερεν ὁ Νίκος. Τὸ πρῶτο καὶ μοναχὸ πρᾶγμα ποῦ ζήτησα ἦταν κρεβάτι. Ποτὲ δὲν ἐπλάγιασα τόσο κουρασμένος!

Μορὲ ταξίδια! Τὰ συλλογίζουμαι τόρα μὲ τὲς σημερινὲς εὐκολίες καὶ μοῦρχεται νὰ... γελῶ. Καὶ ὅμως ποιὸς τὸ ξεῖρει! ὁ κόσμος ὅλο προοδεύει· ἐστὶ θὰ γελῶ σὰν θὰ συλλογίζουμαι τὰ σημερινὰ, μπροστὰ ἐς τῆς εὐτυχίας ποῦ θὰ μας χαρίσῃ ἀκόμα τὸ μέλλον. Αὐτὸ μ' ἔκαμε νὰ σκεφθῶ ὁ πατέρας μου, ποῦ σὰν τοῦ παραπονέθηκα ὕστερα μὲ τὰ κακὰ τοῦ πρώτου μου ταξιδίου, ἐδικμαρτυρήθηκε μὲ ὅλη του τὴ δύναμι: «Μπα! μοῦ εἶπε, ντροπὴ! — τόρα, παιδάκι μου, ἔχετε δόξα σοι ὁ Θεὸς καὶ ἐπὶ τάξῃ καὶ καλῇ εὐκολίᾳ. Βαπόρια, σιδηρόδρομοι, ἀσφάλεια, ἐπιτήρια, γραμμὲς καὶ ὥρες ὠρισμένες... Ἀμὴ τί ἤθελες; νὰ ταξιδεύῃς ἐς τὸν καιρὸ τὸ δικό σου; Ἐνας ντελάλης ἐφώνησε: «Ἄλλος γιὰ τὴν Αἴγινα, κύριοι! ἄλλος γιὰ τὴν Κούλυνη! ἄλλος γιὰ τὸ Καλαμάκι! Ἄν παρουνταῖζουσιν τοῦ λόγου σου, ἐπιβάτης νὰ ποῦμε, ὅς ἔρριχνε σὲ μιά σκούνα καὶ ἐμπρός! Θέλεις πνίξῃς θέλεις μὴ!»

Σηκώθηκα νωρὶς τὸ πρωῒ, ντύθηκα, ἀνοιξά τὴ μπαλκονόπορτα καὶ βγήκα ἔξω. Τί θέαμα, Θεέ μου, τί πανόραμα! τί ἱκανοποίησι ἀληθινὴ γιὰ ὅλα μου τὰ παθήματα! Ἀπὸ τὸ ὕψος ἐκεῖνο ὅλη ἡ Ἀθήνα, ἡ ὠραία, ἡ φωτεινὴ, ἡ ἀτάσπρη πόλις, ἀπλώνουνταν μπροστὰ ἐς τὰ μάτια μου. Ὡκεανὸς ἀπὸ ρόδινης σκεπῆς· σειρὲς κανονικὲς ἀπὸ δρόμους πλατεῖς, γραμμὲς ἀπὸ παλάτια κορυφὰ, ὀλομάρμαρα· πλούσιες πρασι-νάδες σπαρμένες ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ὅπως καὶ τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, μὲ τὸ κοκκινωπὸ χρῶμα ποῦ τα ἔβαψεν ὁ καιρὸς... Ἀσυνείθιστος ἀπὸ τέτοια μεγαλοπρέπεια καὶ ἐμμορφάδα, εἶμιν ἐκστατικός, βλέπωντας μὲ ἀχόρταγο μάτι. Εἶχα ἰδῇ εἰκόνας, εἶχα διαβάσῃ περιγραφὰς καὶ πολλὰς φορὲς ἡ φαντασία μου μοῦ ἐπαράσθησε πράγματα καλλίτερα ἀπὸ τὰς εἰκόνας καὶ τὰς περιγραφὰς. Μὰ ποτὲ δὲν ἐφантаσθηκα, τὸ ὁμολογῶ, μιά τέτοια μαγεῖα· ἕναν οὐρανὸ γελαστό, κα-ταγάλανο, σὰν σματωλμένο· ἕνα φῶς παιγι-

διάρικο, γλυκὸ, ὅπως θὰ τὸ ὄνειρευόμενα πῶς θὰν μονάχα ἐς τὸν οὐρανὸ· μιά μακρυσμένη ὀχλασσα στυλινῇ σὰ μέταλλο· μίαν ἔκτασι τόσῃ μεγάλη καὶ τόσῃ ποικίλῃ, στολισμένη μὲ τὰ πειὸ ζωηρὰ χρώματα, τριγυρισμένη ἀπὸ τὸν πειὸ ἐμμορφον ὀρίζοντα. Ἐνας λόφος τε-τραγώνος, σκαρὸς, σκοταδερὸς ἐβασίλευε ἐκεῖ μὲ ὅλο τὸ μεγαλεῖο, μὲ ὅλη τὴν ἐπιβλητικότητα. Σ' τὴν κορυφὴν τοῦ ἀπάνω ἐπρόβηνε μιά σειρά ἀπὸ ἀετώματα καὶ στῆλες. Ἀνάμεσα ἐς τὰ πα-λιὰ, ἐς τὰ μισοκιτρινισμένα μάρμαρα τῶν ἐρει-πίων, ἐφαίνονταν κομμάτια ἀπ' τὸν γαλάζιον οὐρανὸ καὶ κάτω νέα χλόη ἔβαινε δειλὰ τὰ προποδία τοῦ γέρου βράχου... Δὲν εἶχα χρεῖα νὰ ρωτήσω γιὰ νὰ μάθω πῶς ἦταν ἡ Ἀκρό-πολις. Ὡ ναι, ἐπατοῦσα τὸ χῶμα καὶ ἀνά-πνεα τὸν ἀέρα τῆς μεγάλης, τῆς αἰώνιας, τῆς φημισμένης Πόλεως, ποῦ ἔκλεισε μιά φορὰ τὴ δόξα ὅλου τοῦ κόσμου!

«Αἶ, σ' ἀρέσει;» μ' ἐρώτησεν ὁ Νίκος, ποῦ ἦλθε σιγὰ πίσω μου νὰ κἀνὴ χάξι τὴν ἐκ-πληξί μου.

Ἄν μ' ἀρέσῃ; Κανεῖς ἐς τὸν κόσμον, μοῦ φαίνεται, δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ μὴν του ἀρέσῃ ἡ Ἀθήνα!

Τὴν ἴδια μέρα ἀποκαταστάθηκα ἐς τὸ σπίτι ποῦ ἤμουν συστημένος νὰ μείνω οἰκότροφος — εἰς τοῦ κ. Πριτσάλλ, καθηγητοῦ τῆς Γαλλικῆς, ὁδὸς Μαυρομυχαλὴ ἀριθ. 4 — ἐγράφηκα ἐς τὸ Πανεπι-στήμιον καὶ ἀρχισα μὰζι μὲ τὸ Νίκο καὶ κάτι ἄλλους φίλους τοῦ νὰ γυρίσω ἐς τὴν πόλιν γιὰ νὰ βλέπω τὰ ἐξιοθέατα. Ἡ ἐντυπώσεις μου ἦταν πολλὰς καὶ περιέργες· ἔχω κρατήσῃ ἕνα ἡμερο-λόγιον ἀρκετὰ διεξοδικὸ καὶ ἀρκετὰ πρωτότυπο. Εἶχα μάλιστα σκοπὸ νὰ σας ἀντιγράψω ἐδῶ-πέρα μερικὰς σελίδας. Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς δὲ θὰ σας μὴν τίποτα νέο ἂν σας περιγράψω τὸν ἐνθουσιασμόν μου ἐς τὴν θέα τῶν παλῶν καὶ νῶν κτιρίων, τῶν μουσείων, τῶν κήπων, τῶν καταστημάτων· ἡ τὴν ποικίλῃ τῆς νέας ζωῆς ποῦ δοκίμαζα τόρα ἐς τὴν Ἀθήνα. Αὐτὰ παθαίνει καθε ἐπαρχιώτης ποῦ ἐρχεται πρῶτη φορὰ ἐς τὴν πρωτεύουσα. Τὲς πρώτες μέ-ρες, ἀπὸ τῆς ζωήρτητος τῶν ἐντυπώσεων καὶ τῶν ἀντιπερισπασμῶν, ἐλησμονοῦσα καὶ τὴν ἀπο-μάκρυνσί μου καὶ τὴ Ζάκυθο καὶ τὴν λύπη τοῦ χωρισμοῦ καὶ τὸ σπίτι μου καὶ τὴν ἀδελφούλα μου. Τὸ βράδυ μονάχα, ὅταν εἶμιν μόνος ἐστὶν

όσα είχαν αγοράσει κατά την πανήγυριν.

«Τώρα δὲ ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ καὶ μου ἔφερε ὅσα πράγματα εἶχα αγοράσει ἀπὸ τὴν πανήγυριν. Μοῦ ἔφάνη πολὺ γελοῖος ὅταν τον εἶδα φορτωμένον καὶ του εἶπα ὅτι καθὼς τον εἶδα ἐνθυμήθη καὶ τοῦ γαϊδουράκι τοῦ μύλου των. Ἐφάνητο στενοχωρημένος διότι δὲν σε ἤρε, καὶ ἐκύτταζε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μήπως προβάλλῃ. Πιστεύω ὅτι ἤθελε νὰ μάθῃ ἂν σ' ἄρεσαν τὰ πράγματα ὅπου σου ἔφερα· αὐτὸς μ' ἐβοήθησε νὰ τα ἀγοράσω καὶ νὰ τα διαλέξω. Ἄν ἐδίλεπες τὴν ὄψιν του θὰ ἐνόμιζες ὅτι τον κυνηγοῦν χωροφύλακες τόσο ἥτο συγχυσμένος. . . Ἄ! ἔ! ἔ! τὸν καίμενον τὸν Ἰωσηφάκη!»

Καὶ ἡ μὲν Εὐμορφία δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ καγχάσῃ συλλογιζομένη τὴν ὄψιν τοῦ Ἰωσήφ· ἀλλ' ἡ Μαρία ἥτις εἰς εὐρε πολὺ καλὰ τὴν αἰτίαν τῆς συγχύσεως καὶ τῆς λύπης τοῦ Ἰωσήφ ἐνόησεν ὅτι ὁ ἀξιόλογος νέος εἶχεν ἔλθῃ νὰ ἡμιλήσῃ πρὸς αὐτήν, ἥτο δὲ ἀνήσυχος καὶ παρετήρει δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ φοβούμενος μήπως ἔλθῃ ἡ μήτηρ του καὶ τον προφθάσῃ. Ἐσκέπτετο δὲ τί νὰ ἀποκριθῇ εἰς τὸν Ἰωσήφ ὅταν ἔλθῃ πάλιν καὶ θελήσῃ νὰ τῇ ἡμιλήσῃ περὶ τῆς γνωστῆς υποθέσεως.

Ὅλην τὴν ἡμέραν αὐτὸ ἐσκέπτετο ἡ Γυφτοπούλα καὶ πᾶσαν στιγμὴν ἐφοδεῖτο μήπως ἀκούσῃ τὰ βήματά του. Εὐτυχῶς ἡ Εὐμορφία δὲν παρετήρησε τὸ ἔμφροντι ὕψος τῆς Μαρίας, δὲν κατεγίνετο μὲ τὰ ὀφυνάκια της καὶ μὲ τὰ δῶρα τὰ ὅποια εἶχε λάβῃ εἰς τὴν πανήγυριν, καὶ ὠμίλει ἀδιακόπως περὶ τῶν ἐξ αὐτῆς ἐντυπώσεων της. Κατὰ τὴν γνώμην της ἥτο πολὺ πώσεών της. Ὅταν τὴν ἡμέραν ἐν διασκεδαστικὸν νὰ χορεύῃ τις τὴν ἡμέραν ἐν ὑπαίθρῳ ὑπὸ τὰ δένδρα, ἀλλ' ἡ ἡδονὴ τὴν ὅποιαν ἠσθάνθη εἰς τὸν νυκτερινὸν χορὸν τὸν γεγνημένον τῇ μεγάλῃ καὶ καταφωτιστῇ αἰδοῦσα τοῦ ξεῖν τῇ μεγάλῃ καὶ καταφωτιστῇ αἰδοῦσα τοῦ ξεῖνο τοῦ ἡμετέρου καὶ ἀγαλλομένη ἐλυπεῖτο μόλις μετὰ τῶν γηρατειῶν δὲν ἠδυνήθη νον ὅτι ἐνεκα τῶν γηρατειῶν δὲν ἠδυνήθη καὶ αὐτὴ νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πανήγυριν διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ἐγγόνην της διασκεδάζουσαν, καὶ νὰ ἀκούσῃ τοὺς ἐπαινους καὶ τὰ ἐγκώμια τὰ ὅποια ἐπλεον πάντες ὑπὲρ αὐτῆς καὶ τὰς περιποιήσεις τὰς ὁποίας τῇ ἐπαδεδόθησαν. Διότι ἡ κυρὰ Μαρία ὡς ἐπίσης καὶ ὁ κύρ Πέτρος, οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀμφέβαλλον ὅτι ἡ Εὐμορφία των ἥτο ἡ ὠραιότερη κόρη τῆς πανηγύρεως καὶ ἡ ἀρίστη χο-

ρευτρία. Τοῦτο ἐμαρτύρει ἡ εὐαρέσκεια καὶ ἡ ἔκστασις μεθ' ἧς ἀμφοτέροις ἠκροῶντο τῆς ἡμιλίας της.

Ἡ Εὐμορφία εὐχαριστημένη ἐκ τῆς ἐντυπώσεως τὴν ὅποιαν παρήγον οἱ λόγοι της ἐπαδεδόθη μυστίας θωπείας εἰς τὸν πατέρα της, τῷ ἔφερε τὸν καπνὸν καὶ τὴν καπνοσύριγγά του, τῷ προσεμεῖδία, ἐκάθητο ἐπὶ τῶν γονάτων του, ἐνηγκαλίζετο τὸν τράχηλόν του καὶ κατησπάζετο μὲ τὰ βοδόχροα χεῖλη της τὸ γερνικὸν του πρόσωπον. «Ἄ! μοῦ εἶσαι ἕνας κόλακας πρώτης τάξεως, ἔλεγεν ὁ κύρ Πέτρος· τί ἔχεις πάλιν νὰ μου ζητήσῃς;» Ἡ Εὐμορφία διεμαρτύρετο ὑπὲρ τῆς εὐκρινείας τῶν θωπειῶν της καὶ τῆς ἀφιλοκερδείας της· ἀλλ' ἡ Μαρία δὲν ἐπίστευε τὰς διαβεβαιώσεις ταύτας καὶ μετὰ ψυχικῆς στενοχωρίας ἐσκέπτετο τὸν υἱὸν τοῦ Χερπερλῆ.

Καὶ πράγματι ἡ Γυφτοπούλα ὀρθῶς ἐμάντευσε· μετ' ὀλίγας στιγμὰς ἡ Εὐμορφία ἀπαριθμοῦσα τοὺς νέους μεθ' ὧν συνεχόρευεν εἰς τὴν πανήγυριν ἀνέφερε καὶ τὸ ὄνομα τοῦ Γιάννου Χερπερλῆ. Τὸ ὄνομα τοῦτο ἐπροξένησεν εἰς τὸν κύρ Πέτρον τὴν ἐντύπωσιν τὴν ὅποιαν προξενεῖ εἰς τὸν κυνηγετικὸν κύνα ὁ κρότος πυροβόλου ὄπλου.

«Δυστυχία μας!» ἀνέκραξε, καὶ ἡ καπνοσύριγγ ἐξέφυγε τῶν χειρῶν του καὶ κατασυνετρίβη ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. «Τί λέγεις, Μορφούλα μου, ἐχόρευες μὲ αὐτὸν τὸν φαυλόδιον! θὰ τῆς τα ψάλλω ἐγὼ τῆς κυρᾶς Ἀναστάσας, ποὺ σ' ἀφῆκε νὰ χορεύσῃς μὲ ἕνα ἀλιτήριον ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ εἶνε εἰς τὰς φυλάκας, ὁ ὁποῖος ἀτιμᾶζει τοὺς γονεῖς του, τοὺς λαμπροὺς ἐκείνους ἀνθρώπους, διότι εἶνε κατὰ κακὴν των μοῖραν τέκνον των! Νὰ μὴ σ' ἀκούσω πλέον νὰ μου ἡμιλήσῃς περὶ αὐτοῦ, καὶ ἂν τύχῃ νὰ τον συναντήσῃς ποῦποτε πρόσξες μὴ του ἡμιλήσῃς, διότι ἄλλως θὰ ἔχῃς νὰ κάμῃς μαζί μου.»

Ἡ Εὐμορφία συνεσπειράθη ἐν τινι γωνίᾳ καὶ οὐδὲ λέξιν ἐξεστόμισε πλέον· οὐδέποτε εἶχεν ἰδῇ τὸν πατέρα της τοσοῦτον ἐξωργισμένον. Ὁ κύρ Πέτρος ἐξῆλθε νὰ περιδιαβάσῃ ὀλίγον εἰς τοὺς ἀγρούς· ἡ Γυφτοπούλα ἐβυθίσθη πάλιν εἰς τὰς σκέψεις της καὶ ἡ κυρὰ Μαρία κουρασθεῖσα ἐκ τῆς ἐντάσεως μεθ' ἧς προσεῖχεν εἰς τὴν διήγησιν τῆς ἐγγονῆς της, ἐστήριξε τὴν κεφαλὴν της ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου τῆς θρονίδος της καὶ

ἀπεκοιμήθη. Οὕτω τὸ τέλος τῆς ἡμέρας ὑπῆρξεν ἀρετὰ θλιβερόν.

Τὴν ἐσπέραν ἡ Εὐμορφία μετέβη πρώτη εἰς τὴν κλινὴν της· ἡ Μαρία ἔμεινε διὰ νὰ βοηθήσῃ πρῶτον τὴν μάμμην νὰ κατακλιθῇ, ἔπειτα δὲ νὰ τακτοποιήσῃ τὰ πάντα ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ νὰ σιλωσῇ τὰ ὑποδήματα τοῦ ἀγροφύλακος, ὅςιν ἐξήρχετο λίαν ἐνωρίς τὸ πρωῒ. Ἐνῷ εἰργάζετο δὲν ἔπαυε σκεπτομένη περὶ τῆς ἐνδιαφερούσης αὐτῇς υποθέσεως· αἱ ὥραι παρήρχοντο καὶ ὁ Ἰωσήφ θὰ ἐνεφανίζετο τὴν ἐπαύριον ἅμα τῇ ἀγῇ, ὡς πάντοτε, καὶ, ἂν μὴ εἶχε μεταβάλλῃ γνώμην, θὰ τῇ ὠμίλει. . . Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἔρῃ ἐτοιμὴν τὴν ἀπάντησιν· ἀλλ' ὅποια ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ ἀπάντησίς της; Ἡ Μαρία εὐρίσκετο ἐν ἀμηχανίᾳ, ἐνδοιάζουσα. . . Ἐφραττάζετο τὸν εὐδαίμονα βίον τὸν ὅποιον θὰ διῆγε μετὰ τοῦ Ἰωσήφ· θὰ εἶχον τὸν μύλον των ἐν τῷ ὅποιῳ θὰ ἀνέπτυσεν ὅλην της τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν φιλοπονίαν, θὰ εἶχεν ὅλα τὰ ἀγαθὰ τοῦ κόσμου εἰς τὴν διαθεσὴν της, θὰ ἀπέκτα ἀκατένειαν ἰδιότητα της καὶ θὰ κατῴρωνε νὰ καταπραύνη τὴν κυρὰ Ἀναστάσιναν, ἥτις τίσιν τὴν ἐμίσει, καὶ θὰ τὴν καθίστα εὐτυχῇ διὰ τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ τὸν ὅποιον αἱ μικροὶ της ἐγγονοὶ θὰ εἶχον πρὸς αὐτήν.

Δυστυχῶς πάντα ταῦτα ἦσαν ὄνειρα, μηδεμίαν σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν πραγματικότητα. Τινὰ κάμῃ λοιπὸν; Νὰ ὑπάγῃ νὰ συμβουλευθῇ τὴν κυρίαν Ἀσκληπιάδου; Ἡ Μαρία συνήθηνετο ὅτι ὑπάρχουσι περιστάσεις καθ' ἃς μόνον ἑαυτὸν πρέπει νὰ συμβουλευεταί τις, διότι πρέπει τὴν ἀπόφασίν του νὰ τὴν ῥυθμίσῃ οὐχὶ συμφώνως πρὸς συμβουλὰς ξένας, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν μικράν ἢ μεγάλην γενναiotτητα τῆς καρδίας του. Ἀπεφασίσε λοιπὸν νὰ μὴ ζητήσῃ οὐδενὸς τὴν συμβουλὴν.

Πρὶν δὲ ἀποφασίσῃ ὅποια τις θὰ ἦτο ἀκριβῶς ἡ πρὸς τὸν Ἰωσήφ ἀπόκρισίς της, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἀνάκτιον τὸ ὅποιον ἐχρησίμευεν ἀπὸ κοινού ὡς κοιτῶν τῆς Εὐμορφίας καὶ αὐτῆς· ἐβάρδιζεν ἀκροποδῆτι νομίζουσα ὅτι ἡ Εὐμορφία εἶχεν ἦδη ἀποκοιμηθῇ αὐτὴ ὅμως δὲ ἐκοιμάτο, ἀλλ' ἐκλήθητο περίλυπος ἐπὶ τῆς κλίνης της.

«Ἠλθες τέλος πάντων!» ἀνέκραξε τείνουσα πρὸς τὴν Μαρίαν τὰς χεῖρας. Ἐγὼ ἐνόμιζα ὅτι δὲν θὰ ἀνέβαινες ποτέ· καὶ ἔχω ἀνάγκην τῆς παρηγορίας σου, εἶμαι πολὺ δυστυχῆς!»

Ἡ Μαρία ἐκάθησε πλησίον της, περιεθαλψεν αὐτὴν ὡς μικρὸν παιδίον, ἐξέφρασε τὴν λύπην της διὰ τὰς ἐπιπλήξεις τοῦ κύρ Πέτρου καὶ διὰ μυριῶν θωπειῶν καὶ τρυφερῶν λόγων κατεπαύονε τὴν θλίψιν της. Ἐπειτα, ἀφοῦ κατῴρωνε νὰ τὴν κάμῃ νὰ μειδιάσῃ, ἤρχισε νὰ τὴν νοθετῇ διὰ μειλιχίου τρόπου, λέγουσα ὅτι δὲν ἀξίζει νὰ λυπῆται αὐτὴ τόσο, νὰ δυσχερεστῇ δὲ καὶ τὸν πατέρα της χάριν ἐνὸς ξένου ὅσον καλὸς χορευτῆς καὶ ἂν εἶνε οὗτος. Τῇ ὑπενθύμισε πόσον καλὸς πατὴρ ἦτο ὁ κύρ Πέτρος, πόσον τὴν ἠγάπα καὶ πόσον ἐφρόντιζε πάντοτε νὰ τὴν καθίστα εὐτυχῇ· παρέστησεν αὐτὸν μόνον μετὰ τῆς γηρατείας πατρός του, θορυοῦντα διὰ τὴν ἀχαριστίαν τῆς κόρης του, ἥτις θὰ ἐπροτίμα νὰ τον ἐγκαταλείψῃ χάριν ἀνδρός τὸν ὅποιον αὐτὸς δὲν θὰ ἠδύνατο ποτὲ νὰ ὀνειράσῃ υἱὸν του, διότι τον περιφρονεῖ. Τόσον δὲ πειστικοὶ ἦσαν οἱ λόγοι της, ὥστε ἐν τέλει ἡ Εὐμορφία ὠμολόγησε τὸ σφάλμα της, καὶ ριθεῖσα εἰς τὰς ἀγκαλάς τῆς Μαρίας ἀνελύθη εἰς δάκρυα, ἐν μέσῳ δὲ τῶν λυγμῶν ὑπετονόησε:

«Ναί. . . ναί, Μαρία μου, . . . ἔχεις δίκαιον. . . τώρα ἐννοῶ. . . ἔσφαλα. . . ἥτο ἀνοησία μου. . . τὸν καίμενον τὸν πατέρα. . . τὸν ἐλύπησα. . . εἶμαι εὐτυχῆς ἐδῶ μαζί σας. . . μὲ τὸν πατέρα μου. . . μὲ τὴν μάμμην μου. . . καὶ μὲ σέ, Μαρία μου. . . ἐκείνον οὔτε θὰ τον συλλογισθῶ πλέον!» Ἐτελείωσε!»

Ἀπέμαξε δὲ τὰ δάκρυά της γελῶσα καὶ ἐπανέλαβε:

«Ὅταν τον παρατηρήσῃ τις καλὰ δὲν εἶνε ὥσθ' τὸν λέγουσιν εὐμορφος ἐν πρώτοις εἶνε ἀλλοῖθως. Χορεύει μὲν καλὰ, εἶνε ἀληθὲς, ἀλλὰ δὲν εἶνε καὶ ὁ μόνος. Λέγουσιν ὅτι εἶνε βράνασος καὶ ὅτι με καθίστα δυστυχῇ. Φίλησέ με, Μαρία μου, καὶ καλὴν νύκτα. Δὲν εἰμπαρῶ νὰ σταθῶ ἀπὸ τὴν νύσταν.»

Ἡ ταλαίπωρος Μαρία! καὶ αὐτὴ δὲν εἰμπαρῶ νὰ σταθῇ ἀπὸ τὴν νύσταν, ἀλλὰ δὲν ἀπεκοιμήθη. Καὶ ὅμως ἥτο εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸν ἑαυτὸν της· διὰ τῶν φρονιμῶν καὶ πειστικῶν της λόγων ἐπανέφερε τὴν Εὐμορφίαν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς λογικῆς, καὶ ἡ οἰκογενειακὴ εἰρήνη τοῦ οἴκου ἐν τῷ ὅποιῳ εὗρεν ἄστυον ἡ Γυφτοπούλα δὲν ἥτο πλέον φόβος νὰ διαταραχθῇ. Ἐπρεπε λοιπὸν τώρα νὰ ἀνεχθῇ νὰ γίνῃ αὐτὴ αἰτία διαταραξέως τῆς εἰρήνης ἐν ἄλλῳ οἴκῳ, νὰ

ένσπειρη τὴν διχόνοιαν μεταξύ υἱοῦ καὶ μητρὸς; Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι θὰ ἐξήρχετο νικητὴς ἐκ τῆς πάλης τὴν ὁποίαν ἐμελλε νὰ συνάψῃ μετὰ τῆς μυλωθροῦ Ἀναστάσιννας, δὲν θὰ εἶχε τύψεις συνειδήσεως ἐφ' ὅρου ζωῆς; Ὁ Ἰωσήφ δὲν θὰ μετεμελεῖτο βραδύτερον; Καὶ τότε πόσῃ λύπῃ θὰ ἠσθάνετο βλέπουσα αὐτὸν περίλυπον, διότι δυσηρέστησε καὶ κατεπείρανε τὴν μητέρα του.

Ὁλην τὴν νύκτα διήλθε ταῦτα σκεπτομένη· καὶ ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτὸς ἡ ψυχικὴ ταραχὴ τῆς κατηνύζετο ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ αἱ καλὰ συμβουλὴ τῆς κυρίας Ἀσκληπιάδου ἐπανήρχοντο ἀλλεπάλληλοι εἰς τὴν μνήμην τῆς: «Πρέπει νὰ λησμονῇ τις τὸν ἑαυτόν του διὰ νὰ μὴ

παραπονῇται διὰ τὴν κατάστασίν του... Κάμνει ὅσα δύνασαι, καὶ μὴ φαντασθῇς ποτε ὅτι κάμνεις περισσότερα παρ' ὅσα ὀφείλεις... Τότε μόνον εἶνε τις εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ὅταν κάμνῃ ὅσα καλὰ εἰμπορεῖ...» Ἐσκέφθη μετ' αὐταπαρνησίας ποία ἦτο ἡ ἀληθὴς ἐννοία τῶν συμβουλῶν τούτων, καὶ ἐν αὐταῖς ἀνεκάλυψε ποῖον ἦτο τὸ καθήκον τῆς· εὐθὺς δ' ὡς ἐπεφάνη τὸ φῶς τῆς ἡμέρας ἠγέρθη τῆς κλίνης, προσέχουσα νὰ μὴ ἐξυπνήσῃ τὴν Εὐμορφίαν, καὶ κατῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον διὰ νὰ περιμείνῃ τὸν Ἰωσήφ ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἔλθῃ.

[Ἐπεταί συνέχεια]

Π. Ι. ΦΕΡΜΠΟΣ
κατὰ παράφρασιν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ
τῆς κας COLOMB.

Η ΠΡΩΤΗ ΑΝΔΡΕΙΑ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΔΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Ὁ Παντελῆς εἶνε ἐπτὰ ἐτῶν καὶ ἡ ἀδελφὴ του Ἑλένη τεσσάρων.

Ἀδελφὸς καὶ ἀδελφὴ κρατούμενοι ἀπὸ τὴν χεῖρα, διέβαινον ἓνα στενὸν δρόμον, ὁ ὁποῖος ἐξετείνετο κατὰ μῆκος ἐνὸς λιβαδίου.

Ἐξαφνα μία μεγάλη κόκκινη ἀγελάς, ἡ ὁποία ἔβασκεν εἰς τὸ λιβάδι, ἀφίνει τὴν βοσκὴν τῆς καὶ ἔρχεται εἰς τὸν στενὸν δρόμον· κυττάζει τὰ παιδιὰ μὲ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς τῆς, τεντάνει τὸν λαιμόν τῆς καὶ μνησται: μοῦ!...

Ἡ Ἑλένη σφίγγεται πλησίον τοῦ Παντελῆ καὶ τῷ λέγει σιγανά: «Φοβοῦμαι!...»

Καὶ ὁ Παντελῆς ὅμως δὲν εἶνε ἐντελὼς ἥσυχος· ἂν ἦτο μόνος, χωρὶς ἄλλο θὰ ἔφυγε· ἀλλὰ λέγει μὲ τὸν νοῦν του: Ἡ μητέρα μου εἶπε νὰ προσέχω τὴν ἀδελφὴν μου· ἂν δείξω ὅτι φοβοῦμαι θὰ τρομάξῃ ἀκόμη περισσότερον· καὶ ἔπειτα ἐν ἀγορῇ δὲν πρέπει νὰ εἶνε φοβητσιάρικο.

Τότε ὁ Παντελῆς παρατηρεῖ ἐν ραβδίον εἰς τὸ ἔδαφος, τὸ λαμβάνει καὶ προχωρεῖ πρὸς τὴν ἀγελάδα, μόνος καὶ θαρραλέος. Ὑψώνει τὸ ραβδίον ὡς νὰ ἤθελε τάχα νὰ κτυπήσῃ τὸ ζῶον, καὶ φωνάζει: Ντέ!

Ἡ ἀγελάς τότε ἐπέστρεψεν εἰς τὸ λιβάδι.

Ὁ Παντελῆς ἔλαβε πάλιν ἀπὸ τὸ χεῖρ τὴν ἀδελφὴν του καὶ διήλθεν ὑπερηφάνως παρατηρῶν τὴν ἀγελάδα. Ἡ Ἑλένη φρονεῖ, καὶ πολὺ δικαίως, ὅτι ὁ ἀδελφὸς τῆς εἶνε παληκάρι.

ΔΥΟ ΠΑΙΔΙΑ

Τὴν μεσημβρίαν ἢ τὴν ἑσπέραν ὅταν ἐπιστρέφουν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ὁ Ἡλίας περιπατεῖ τὸν Δημητράκην, ὁ ὁποῖος εἶνε κάπως κυφός. Ἀποτείνει πρὸς αὐτὸν φράσεις αἱ ὁποῖαι κάμνουν τοὺς ἄλλους μαθητὰς νὰ γελοῦν. Ὁ Δημητράκης κάμνει ὅτι δὲν ἀκούει· ἀπομακρύνεται βιαστικὰ μόνος καὶ περίλυπος, προσπαθὼν νὰ μὴ κλαύσῃ ἐμπρὸς εἰς τὰ κακὰ ἐκεῖνα παιδιὰ. «ὦ, τὰ σκληρά, γελοῦν χωρὶς νὰ συλλογισθῶν πόσον πληγόνον τὴν καρδίαν τοῦ δυστυχὸς Δημητράκη!...

*

Ἄλλ' ὅταν ὁ Δημητράκης ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν καὶ εἶνε μόνος μὲ τὴν μητέρα του, τότε δὲν ἔμπορεῖ νὰ κρατήσῃ πλέον τὰ δάκρυά του.

—Μητέρα, λέγει, πάλιν μ' ἐπερίπαιξαν. Ἄν ἤξευρες τί κακὸς εἶνε αὐτὸς ὁ Ἡλίας!

Ἡ μητέρα του τὸν σύρει εἰς τὴν ἀγκάλην τῆς, τὸν φιλεῖ καὶ τὸν παρηγορεῖ. Καὶ αὐτὴ εἶνε λυπημένη, βλέπουσα τὸν υἱὸν τῆς νὰ κλαίῃ, τὸν Δημητράκην τῆς τὸν ὁποῖον τόσον ἀγαπᾷ. ὦ, χωρὶς ἄλλο, ἂν τὰ παιδιὰ ἐκεῖνα ἤξευραν πόσα δάκρυα χύνονται ἐξ αἰτίας τῶν θὰ ἐντρέποντο διὰ τὴν κακὴν καὶ ἀνανδρὸν πράξιν των.

*

Μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ ὁ Ἡλίας ἐπροσπάθει νὰ κόψῃ σταφύλια ἀπὸ τὴν κληματαριάν, ἔσπασεν ἡ σκάλα τῆς ὁποίας τὸ ξύλον ἦτο σάπιον. Ὁ Ἡλίας ἔπεσε καὶ ἔσπασε τὸ πόδι του. Ἰσως θὰ μείνῃ χωλὸς ὅλην τὴν ζωὴν. Τὸ δυστύχημα ἔγινε γνωστὸν εἰς τὸ σχολεῖον. Ἄν ὁ Δημητράκης ἦτο κακὸς θὰ ἔλεγε:

—Καλὰ νὰ πάθῃ!

Ἄλλ' ὁ Δημητράκης εἶνε καλὸς, αἰσθάνεται λύπην διὰ τὸ πάθημα τοῦ Ἡλίου, πηγαίνει καὶ τὸν βλέπει καὶ τὸν παρηγορεῖ.

*

Ἡ κατάσταση τοῦ Ἡλίου ἤρχισε νὰ καλ-

λιτερεύῃ. Τὸν σπασμένον πόδα του ἐσφίγγεν ὁ ἱατρός ἐντὸς χειρουργικῆς συσκευῆς καὶ ὁ Ἡλίας τὸν κρατεῖ ἐξηπλωμένον ἐπὶ ἐνὸς σκαμνίου. Αἰσθάνεται κάπως ἐντροπὴν ὅταν βλέπῃ τὸν Δημητράκην, διότι ἐνθυμεῖται τοὺς πικροὺς καὶ σκληροὺς τοῦ λόγους. Ἄλλ' ὁ Δημητράκης δὲν φαίνεται νὰ ἐνθυμῇται τίποτε ἐξ αὐτῶν. Ἐν ᾧ συνομιλοῦν εὐθυμα καὶ εὐμορφα ὁ Ἡλίας συλλογίζεται: «Τί καλὸ παιδί πού εἶνε ὁ Δημητράκης; ἐγὼ τὸν ἐπερίπαιζα τόσον!» καὶ τῷ λέγει: «Σ' εὐχαριστῶ πολὺ διότι ἔρχεσαι καὶ μὲ βλέπεις. Ἄν θέλῃς, Δημητράκη, θὰ γίνωμεν δύο καλοὶ φίλοι.»

*

Ὁ Ἡλίας ἐπανέρχεται εἰς τὸ σχολεῖον, στήριζόμενος εἰς δύο δεκανίκια. Ὁ πρῶτος ὅστις τρέχει πρὸς ὑπόδοχὴν του εἶνε ὁ Δημητράκης.

—Καλημέρα, Ἡλία, τώρα εἶσαι καλλίτερα, αἱ! Εὐχαριστήθηκα πολὺ πού ἔγινες. Ἄν θέλῃς, ἔπειτα θάβω μαζί σου ἕως τὸ σπίτι σας.

—Ναί, ναί, σὲ παρακαλῶ μάλιστα· ἔλα νὰ μὲ βοηθήσῃς λιγάκι, διότι μὲ αὐτὰ τὰ δεκανίκια δὲν ἔμπορῶ νὰ περιπατήσω ἀκόμη καλὰ.

*

Ἐκτοτε ἀπέκτησαν τὴν συνήθειαν νὰ πηγαίνουν πάντοτε μαζί. Τώρα ὁ Ἡλίας ἐθεραπεύθη ἐντελὼς καὶ δὲν θὰ μείνῃ χωλός, ὡς ὑπῆρχε φόβος. Συνεδεῖται διὰ στενῆς φιλίας μὲ τὸν Δημητράκην καὶ ἂν κανὲν κακὸν παιδίον δεικνύῃ διαθέσιν νὰ τὸν περιπαίξῃ, εὐρίσκει τὸν Ἡλίαν πρὸ αὐτοῦ, ὅστις εἶνε ἐτοιμὸς νὰ ὑπερασπίσῃ ἀντὶ πάσης θυσίας τὸν καλόν, τὸν ἀγαπητὸν φίλον του.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

εἶνε ἡ κατασκευὴ ἀνθρώπων ἢ ζώων ἐκ χιόνος. Ἰδού, εἰς τὴν ὀπισθεν-εἰκόνα βλέπετε ἐν παιδίον τὸ ὁποῖον κατασκευάσεν ὁλόκληρον οἰκογένειαν χιονανθρώπων. Οἱ συμμαθηταὶ τοῦ τὸ βοηθοῦν ἡ οἰκογένεια ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸν κύριον, ὁ ὁποῖος φορεῖ ὑψηλὸν πῖλον, κἄπως μικρὸν διὰ τὴν χονδρὰν κεφαλὴν του, ἀπὸ τὴν κἄπως παχεῖαν κυρίαν καὶ ἀπὸ τὸ παιδίον τὸ ὁποῖον φαίνεται ὡς νὰ ἐχώθη τὸ ἥμισυ μέσα εἰς τὴν γῆν.

Παρέκει ἐν ἄλλο παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα, κατασκευάζει μίαν κουκουβάγιαν· ἔθεσε τρεῖς μεγάλας σφαίρας ἐκ χιόνος τὴν μίαν ἐπὶ τῆς ἄλλης, καὶ ἔπειτα μὲ ἐν πλατὺ σανιδάκι ἐτεχνούργησε τὸ καλλιτέχνημά του. Τί φοβερὰ κουκουβάγια! τί ἄγρια ποῦ κυττάζει· ἡ μικρὰ ἀδελφὴ τοῦ παιδίου τὴν βλέ-

πει μετὰ τρόμου καὶ δὲν τολμᾷ νὰ πλησιασῇ. Ἡ ἄλλη τοῦ ἀδελφῆ ὁμῶς δὲν φοβεῖται τὰ ἐκ χιόνος ζῷα· κατὰ τὰς ὁδηγίας τοῦ ἀδελφοῦ τῆς κατασκευάζει ἕνα χοῖρον· τέσσαρα ξύλα ἀποτελοῦν τοὺς πόδας· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον θὰ καλυφθοῦν ἀπὸ χιόνα καὶ θὰ φαίνονται ὡς χιόνινα πόδια· τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸ ρύγχος· δύο κάρβουνα θὰ παριστάνουν τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ στρημμένη οὐρὰ θὰ κατασκευασθῇ ἀπὸ ἐν κομματάκι σχοινί.

Αὐτὰ εἶνε τὰ παιγνίδια τοῦ χειμῶνος εἰς τὰς βορείους χώρας, ὅπου χιονίζει τὴν ἡμέραν, χιονίζει καὶ τὴν νύκτα καὶ ἴσως χιονίζει καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν στιγμήν ὅπου ἀναγινώσκετε τὰς γραμμὰς ταύτας, ἀγαπητοί μου ἀναγνώσται.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

ΑΣΠΡΗ ΚΑΙ ΚΟΚΚΙΝΗ ΚΛΩΣΤΗ

Ἀσπρὴ καὶ κόκκινη κλωστή
'ς τὸ χέρι γιὰ βραχιόλι,
ἄσπρη καὶ κόκκινη κλωστή
'ς τὸ χέρι δένουν ὅλοι.

Ἀσπρὴ καὶ κόκκινη κλωστή,
σήμερον Μάρτης 'μπαίνει,
ἄσπρη καὶ κόκκινη κλωστή
'ς τὰ χέρια μας δεμένη.

Ψηλὰ πετοῦν οἱ γερανοί,
καλὸ 'ς τὰ χελιδόνια,
ψηλὰ πετοῦν οἱ γερανοί
κάτω λαλοῦν τὰνδόνια.

Γελᾷ, γελᾷ ὁ οὐρονός,
ἀνθοῦν, ἀνθοῦν οἱ κάμποι·
γελᾷ, γελᾷ ὁ οὐρανός,
ὁ ἥλιος λάμπει, λάμπει.

Τὸ κύμα 'ς τὴν ἀκρογιαλίαν
ἢ θάλασσα κυλάει,
τὸ κύμα 'ς τὴν ἀκρογιαλίαν
τὴν ἀμμουδιὰ φιλάει.

Ἐς τὰ χορταράκια τὰ χλωρὰ
τὰντάκια τὰ καῦμένα,
'ς τὰ χορταράκια τὰ χλωρὰ
μὲ τὰνθια κεντημένα

Βόσκουν τὰντάκια καὶ πηδοῦν,
μπεμπέ, μπεμπέ φωνάζουν,
βόσκουν τὰντάκια καὶ πηδοῦν
καὶ τὴν οὐρὰ τινάζουν.

Γιὰ 'δές, γιὰ 'δές τὴ 'μυγαλιὰ
μὲ τὰνθια φορτωμένη,
γιὰ 'δές, γιὰ 'δές τὴ 'μυγαλιὰ
νυφιάτικα 'ντυμένη.

Ἀσπρὴ καὶ κόκκινη κλωστή
σήμερον Μάρτης 'μπαίνει,
ἄσπρη καὶ κόκκινη κλωστή
'ς τὰ χέρια μας δεμένη.

Ἐς τὰ χορταράκια τὰ χλωρὰ
θὰ παιζομε, παιδάκια,
'ς τὰ χορταράκια τὰ χλωρὰ
θὰ ποῦμε τραγουδάκια.

Καὶ παπαροῦνες κόκκινες,
δροδάτα λουλουδάκια,
καὶ παπαροῦνες κόκκινες,
θὰ κόψωμε, παιδάκια.

Καλὸ 'ς τὸ Μάρτη τὸν καλὸ,
καλὸ 'ς τὰ χελιδόνια,
καλὸ 'ς τὸ Μάρτη τὸν καλὸ,
τὰντάκια καὶ τὰνδόνια.

ΧΡ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

[Συνέχεια · ἴδε σελ. 423]

Ἡ Λιλή πρὸς ἐμέ.

20 Δεκεμβρίου

«Καλὰ λοιπόν, τὸ ἀποφάσισες νὰ μὴν ἔλθῃς τῶρα τὲς ἑορτές. Γιὰ νὰ μὴν ὑποφέρῃς τὴν ἐνόηλησι τοῦ ταξιδιού καὶ διὰ νὰ ἰδῇς τ' ἀθηναϊκὰ Χριστούγεννα, δὲν ἔρχῃσαι νὰ μας ἰδῇς ποῦ σ' ἐπεθυμήσαμε τόσο. Καλὰ, καλέ!...

Ἐχάσεις ποῦ δὲν εἶδες τὴν προχθεσινὴν λιτανεία τοῦ Ἁγίου Διονυσίου. Ἡμέρα λαμπρὴ, κόσμος ἕνα σωρὸ. Ἡ μουσικὴ ἔπαιξε ἕνα καινούργιο μᾶρς τοῦ κ. Ρίτση, ποῦ ἦταν μαγεῖα. Τὸ μεσημέρι εἴχαμε τραπέζι λαμπρό. Σὺ μονάχα ἔλειπες.

Ὅχι, τίποτα δὲν ξανάκουσα νὰ πῇ ἡ μητέρα μου 'ς τὴ θεῖα Κατερίνα γιὰ τὲς δουλειὲς τοῦ πατέρα.»

28 Δεκεμβρίου

«Ποῦ νὰ σοῦ τα λέγω! ὁ Χαρίλαος 'ς τὴ φυλακὴ! Καλὰ λέγαμε πῶς δὲν θὰ 'τελείωνε ἔμμορφα αὐτὸ τὸ παιδί. Τὰ ἔδωκε μὲ κατὶ καλληκαράδες ἐκεῖ, δὲν ξέρω γιὰ ποῖαν ἀφορμὴ καὶ ἕνας ἀπ' αὐτοὺς τοῦ ἔδωκε ἕνα ξύλο ποῦ τον ἔκαμε «να ντρέπεται νὰ κυττάξῃ τὰ μουτρα του 'ς τὸν καθρέφτη» κατὰ τὴ φράσι τοῦ νουνου μου. Ὁ Χαρίλαος γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τὸν ἐφύλαξε 'ς τὴν πλατεῖα τοῦ Ἀμμου, ἀνήμερα τοῦ Χριστοῦ, καὶ του ἔδωσε μιὰ μαχαίρι. Τὸ ἔπιασαν ἀμέσως.»

3

3 Ἰανουαρίου 1880.

«Φέτος μ' ἐγέμισαν μπουναμάδες. Ὁ νουνός μου μοῦ ἔφερε ἀπ' τὸ Παρίσι ἕνα φουρνιμένο λαμπρό, μιὰ ἐνδυμασίαν ὁλόκληρη. Δὲν εἶνε νὰ τὴν φορέσω ἀκόμα γιατί εἶνε φιλή· μὰ τὴν ἀνοιξὶ ποῦ θαρῆς, θὰ κάνῃ κρότο. Τὸ φέρεμα εἶνε τριανταφυλλὶ ἀνοιχτό, μ' ἕνα θώρακα ἀπὸ πλεκτό βυσσινί· τὸ ἴδιο τὸ καπέλο, ἡ ὁμβρέλα, τὰ γάντια καὶ τὰ γοβάκια.

Ὁ πατέρας μοῦ χάρισε ἕνα κουτάκι γιὰ τὸ ἐργάσιμο ἀπὸ μπλέ βελούδο, μὲ κλειδαριὰ καὶ μὲ τὸνομα μου Α. Β. χαραγμένο ἀπάνω σὲ μιὰ πλάκα ἀσημένια. Ἐχεῖ μέσα καὶ μουσικὴ καὶ

σὰν τὸ χοροῖσω παίζει δύο-τρία κομμάτια μὲ πολὺ γλυκεῖα καὶ σιγανὴ φωνή· ἀλλὰ ὅχι 'ς τὴν ἐντέλεια. Ὁ δικός σου ἦταν ὁ καλλίτερος μπουναμάς. Τὰ ἔμμορφα βιβλία μ' ἀρέσουν καλλίτερα ἀπ' ὅλα τὰ πράγματα, καὶ μάλιστα ἅμα ἔχουν μέσα καὶ μουσικὴ. Τί ὠραῖες ζωγραφίαι καὶ τί κομψὸ δέσιμο! Μπορεῖ ἅρα γε νὰ μας γελᾷ τέτοιο ἐξωτερικὸ καὶ νὰ μὴν εἶνε καὶ τὸ μέσα παρόμοιο; Σπᾶνια, στοχαζομαι.»

5

5 Φεβρουαρίου.

«Τώρα βγαίνω περίπατο συχνά, πότε μὲ τὸν πατέρα πότε μὲ τὴ μητέρα. Ἀφήσαμε πειὰ τοὺς κήπους καὶ πηγαίνουμε καὶ μεῖς 'ς τὰ Ψηλώματα. Αὐτὸ τὸν περίπατο ἐσυνείθισα, βλέπεις, μαζί σου καὶ οἱ καὶ μένοι δὲν θέλουν νὰ μου χαλάσουν χατήρι. Ὁραῖα ποῦ εἶνε! Οὔτε κρύο, οὔτε βροχές. Ἡ μητέρα μοῦ λέει πῶς ἀκούει ἀπὸ μακριὰ νὰ μυρίζῃ ἄνοιξι· ὁ πατέρας τῆς λέγει: «Χαρὰ 'ς τὴ μὴτη σου». Ἡ μυγαλιὰς κάτασπρες σὰν χιονισμένες. Μὰ πότε θὰ λήθῃς τέλος πάντων!

Γ. Γ. Ἡ θεῖα Κατερίνα σὲ φιλεῖ. Ἦταν λίγο ἀνημπορη αὐτὲς τὲς ἡμέρες, μὰ τώρα εἶνε καλλίτερα. Γερνάει ἡ καὶ μένει ὅσο πάει. Ὁ νουνός μου τὴ λείει ἔκχαρτομλητὴ καὶ τὴ σκάει· γιατί εἶν' ἀπεναντίας πολὺ βραχνή. — Καὶ δὲν σου τάλεγα; Ὁ Πανάγαθος βροχίστηκε καὶ γύρισε 'ς τὸ χωριό του.

6

Ἐγὼ πρὸς τὴ Λιλή.

15 Μαρτίου.

Ἀλήθεια ὁ οὐρανός ἐδῶ εἶνε πολὺ πρὸ ὠραῖος ἀπὸ τὸν δικό μας 'ς τὴ Ζάκυνθο. Τὴν ἡμέρα γελᾷ καμαρωτός, καθυροχάλατος, διάφανος· τὴ νύχτα μὲ τὸ φεγγάρι μοιάζει μὲ ὄνειρο, μὲ παράδεισο. Τὲς ἀσέληνες νυχτιὲς ἀπλώνεται μαῦρος, βαθύς, μυστηριώδης, καὶ λάμπουν 'ς τὴν ἐκτασί του τὰς στέρια μεγάλα, ζωηρά, 'ς ἕναν τρόπο ἀπερίγραπτο. Ἐδῶ νὰ ἰδῇς τὸν Ὁρίωνα! Εἶνε πραγματικῶς ὁ ὠραῖος-τερος ἀστερισμός, μὲ τὰ δύο ἀγαπημένα του

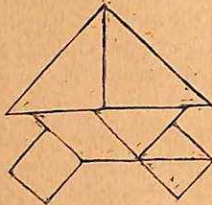
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν πνευμ. ἀσκήσεων τῶν ἐν τῷ φυλλαδίῳ

τῆς 50 Ἰουνίου.

256. Περίανδρος (Περί, Ἄνδρος). — 257. Ἀνεμώνη —
μόνη. — 258. Βελόνη, φελόνι. — 259. Σιωπή. —
260. Γ Α Δ Α — 261. ΡΩ—ΜΥ—ΔΟΣ
Δ Ι Ω Ν ΜΥ—ΘΟΣ
Δ Ω Β Η ΔΟΣ
Α Ν Η Ρ — 262.

τῆς 51 Ἰουλίου.

14. Λέξις, ἐξις. — 15. Πύλη, ὕλη. — 16. Ἦρα, ἀήρ. —
17. Τὸ σκότος. —
18. ΠΑΛΕΤΩΝ — 19. ΝΗΜΑ — 20. Ε Σ Σ
ΗΡΑ ΙΟΝ ΗΠΑΡ Υ Ι Ο
ΔΑΔΘΑ ΜΑΧΗ ΤΚΙ
ΕΙΘΕ ΑΡΗΣ Γ Υ Θ Ε Ι Ο Ν
Γ Ο Α Ν Δ Ρ
Ω Ν Η Ι Π
Ν Π Α Η
— 21. Ὑγίεια. — 22 - 26. Τῇ προσθήκῃ τοῦ π σχηματί-
ζονται αἱ λέξεις : ῥάπτω, Παῦλος, Κύπρος, κόπρος, κά-
προς. — 27. Ὁ ἐπαίτης. — 28. Τοῦ 60, οὗτινος τὸ 1)5 εἶνε
12, τὸ 4)6 εἶνε 10 καὶ τὸ 1)10 εἶνε 6. ὦν τὸ ἀθροισμα
28 ἐλαττούμενον κατὰ 13 γίνεται 15. — 29. — ΠΥΡΡΟΣ
(1, Πόρος. 2, Ὑδωρ. 3, Ρόδον. 4, Ρίον. 5. Ὀνος. 6.
Σαῦρα). — 30. Μητὴρ τε καὶ πατὴρ καὶ τῶν ἄλλων ἀ-
πάντων τιμιώτερόν ἐστιν ἡ πατὴρ. — 31. Ἀεὶ τὰ πέρυσιν
βελτίω.

τῆς 18 Αὐγούστου.

32. Κεφαλὴν, κεφαλὴ. — 33. Φίλος, φίλος. — 34. Ἰ-
θυος. — 35. Ἰῶτα, ὦτα. —
36. ΝΙΚΙΑΣ — 37. ΑΥ—ΚΙ—Α
ΙΝΙΟΝ ΚΙ—ΔΑ—ΡΙΣ
ΚΙΩΝ Δ—ΡΙΣ—ΤΑ
ΙΟΝ
ΑΝ
Σ
— 39. Ροιὰ Ρυάκιον, κιονίς, ἔσως,
μὰ κύων ὁσμὴ, μείον, ὄνοι, νή-
νὴ ὦν ἴς μα, Μαρία.
μὴ ὦς
— 39. Ὁ σπόγγος. — 40. Χρόνου φείδου. — 41 - 45. α')
Παρίσιος. β') Πηνειός. γ') Βροχή δ') Ἰσπανία ε') Ἀ-
πόλων. — 46 - 49. Τῇ προσθήκῃ τοῦ γράμματος α σχη-
ματίζονται αἱ λέξεις α') Καλαμπάκα. β') Καρακάλλας.
γ') Σαλαμάνδρα. δ') Κρυβάσαρᾶς. — 50. ΔΙΣΧΥΛΟΣ
(1, Ἄρης. 2, Ἰθάκη. 3, Σπερχειός. 4, Χειμών. 5,
Ἰδρα. 6, Λεωνίδα. 7, Ὀνος. 8, Στρουθός). — 51. Ἐρ-
γον οὐδὲν ὀνειδος, ἀργία δὲ τ' ὀνειδος.

τῆς 31 Αὐγούστου.

32. Πάρις, ῥίς. — 33. Θήρα, Ἦρα. — 34. Ἰρλανδία.
Ἰσλανδία. — 35. Θάλασσα, ἄλας. — 36. Δάρος, φάρος. —
37. Λέμβος, Λέσθος. — 38. Φάρος, ἀφρός. — 39. Ἀγκυ-
ρα. — 40. Νέφος. —
41. ΠΑΡΙΣ — 42. Φ — 43. Γ
ΔΑΙΣ Η Α Σ ΡΩ
ΡΙΣ Π Α Ι Α Ν ΑΡΑ
Ι Σ Φ Α Ι Δ Ρ Ο Σ ΜΑΙΑ
Σ Σ Α Ρ Δ Ω ΜΑΡΩΝ
Ν Ο Ω ΜΑΚΤΙΟΝ
— 44. Ὅλα μαζί κάνουνε 2800. — 45. Κλίμαξ, κλίμα,
λίμα, λάμα, γάμμα, γάτα. — 46. Ἰπποπόταμος (ὑπο-
πόταμος). — 47. Τὸ ῥήμα ἀπορῶ (ἀπό ρ).

4. Ὀλγα. — 2. Τρίπολις, πόλις. — 5. Παχύς, ταχύς.
— 4. Ἄλας. — 6. Α — 7. Λα Λαμία,
ΔΑΜΙΑ Θ α μια μιάρης,
5. ΑΡΙΗΣ Α Θ Η Ν Α μη ρος ρωσίς,
ΜΗΝ Ν ος σος σισμός,
Ι Σ Δ ως Μόσχα, μος
Α Ι τα χα χάος, β-
ος στὰ, ταῖος,
ος ὅσος, ὁσμὴ,
μία, ἄλλὰ.
— 8. ΣΑΤΡΑΠΗΣ, ἀσπὴρ, τάρας, ῥάπτης, πατήρ, Ἦρα.
— 9. Α') Ὑς. — Β') Ὀνος. — Γ') Αἴξ. — Δ') Μῦς. —
10. Ἐργάτου ἐνδῶφ ἔχει δυνάμεις
ὅσων γηράσης ἔ, τί δὲ κάμης;
Ὅσων γηράσας ἦσαν. — 12. ΔΙΑΣ (1, Ἀσία,
Ὑς πρὸς Ἀθηνᾶς. 4, Σαλαμίς). — 13. Ὁ ἀναλαμβά-
— 14. Ἰωνία. 3, Διείλας. 4, Σαλαμίς. — 15. Ὁ ἀναλαμβά-
2. Ἰωνία. 3, Διείλας. 4, Σαλαμίς. — 15. Ὁ ἀναλαμβά-
νων τὴν ἐκτέλεσιν πραγμάτων ἀνωτέρων τῶν δυνάμεων
του κατανεῖ τάχιστα γελοῖος.

«ΕΘΛΙΨΕ ΤΗΝ ΕΥΜΟΡΦΙΑΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΓΚΑΛΑΣ ΤΗΣ» (Σελ. 147)

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΤΗΣ Κ^ΑΖ COLOMB
[Συνέχεια · ἴδε σελίδα 129]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'

ΠΡΟΤΑΣΙΣ ΓΑΜΟΥ — ΟΠΟΥ Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ ΠΑΡΑ-
ΒΛΕΠΕΙ ΤΟ ΕΥΜΦΕΡΟΝ ΤΗΣ. — ΓΑΜΟΣ ΚΑΙ ΜΟΥ-
ΣΙΚΗ. — ΠΑΛΙΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

Ἐφθασεν ὁ Ἰωσήφ, καὶ μάλιστα ἐνωρίτε-
ρον τοῦ συνήθους· ἐκ τῆς οἰκίας του ἀνεχώρησε
πρὶν ἐξυπνήσῃ ἡ μήτηρ του. Ἡ Μαριὰ ἦτο
εἰς τὸν κῆπον καὶ τον εἶδε μακρόθεν ἐρχόμενον,
παρετήρησε δὲ ὅτι ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζεν ἐβρά-
δυνε τὸ βῆμά του. Ἡ Μαριὰ δὲν ἀμφέβαλλε
ποταὶ σκέψεις ἀπασχόλου τὸν νοῦν τοῦ Ἰω-
σήφ. Βεβαίως ὁ καλὸς νέος ἐσκέφθη ὅσα εἶπε
τὴν προτεραίαν πρὸς τὴν μητέρα του καὶ ἤρ-
χετο μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ ζητήσῃ τὴν Μαριὰν
εἰς γάμον. ἦτο μάλιστα πεπεισμένος ὅτι ἡ
Γυφτοπούλα θὰ κατάρθωνεν ἐπὶ τέλους νὰ
προσελκύσῃ τὴν ἀγάπην τῆς μυλωροῦ, περὶ
δὲ τῆς γνώμης τῶν συμπατριωτῶν του ὀλίγον
τον ἔμελε.

Ἀλλ' ὅμως δὲν ἦτο δυνατόν νὰ μὴ ἡσθά-
νετο ψυχικὴν τινα στενοχωρίαν, τὴν στιγμὴν
καθ' ἣν ἐπρόκειτο νὰ προβῇ εἰς διάδημα τό-

σον σπουδαῖον, νὰ δώσῃ τὴν ὑπόσχασίν του,
ὑπόσχεσιν σοβαράν, ἥτις ἐμέλλε νὰ καταπικράνῃ
τὴν μητέρα του, νὰ τὴν δυσχεροποιήσῃ ἐναντίον
του καὶ νὰ τὸν φέρῃ εἰς διάσπασιν ἀπ' αὐτῆς
τίς οἶδεν ἐπὶ πόσον χρόνον. Αὐταὶ αἱ σκέψεις
ἐδέσμευον τοὺς πόδας του καὶ τὸ βῆμά του ἐγί-
νετο βαθυμῆδον βραδυτέρον.

ᾠθησεν ἐν τούτοις τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν
εἰς τὸν κῆπον μὲ ὕψος ἀποφασιστικόν. Εἶδε τὴν
Μαριὰν καὶ διηυθύνθη πρὸς αὐτήν.

«Καλημέρα, Μαριὰ! τῇ εἶπε. Ἦλθα ἐνωρίς,
διὰ νὰ σοὺ διηγήσω...»

Ἡ Μαριὰ δὲν ἀπεκρίθη· ἐκάθησεν ἐπὶ τινος
ξηροῦ κορμιοῦ δένδρου, καὶ ὕψωσε τοὺς ὀφθαλμοὺς
πρὸς τὸν Ἰωσήφ ὡς νὰ τῷ ἔλεγε: «Σὲ ἀκούω.»

Ὁ Ἰωσήφ εἶχεν ἐκβάλῃ τὸν σκούφόν του
καὶ τον περιέστρεφεν εἰς τὰς χεῖράς του ἐν ἀμη-
χανίᾳ. Τέλος εἶπε μετὰ δειλίας:

«Μαριὰ, ἡμεῖς γνωρίζομεθα πρὸ τῶσων ἐ-
τῶν... δὲν θέλω νὰ ἐπαίνεσω τὸν ἑαυτόν
μου, ἀλλὰ ξεύρεις ὅτι εἶμαι τίμιον παιδί...
Δέχσαι νὰ γίνῃς σύζυγός μου;»

σετε ως κακά καὶ κατὰ πύστα τὰ δύο παιδιά, μόνον διότι ἕκαστον μίαν ἀστειότητα; Διατί νὰ εἶνε ἐγκλημα ἄρα γε μία ἀστειότης ἄκακος, πρὸς ἄνθρωπον μαλιστα ὁποῖος ἐν ᾧ τὴν προκαλεῖ μὲ τὸ ἐξωτερικόν του, ἔχει καὶ τὴν εὐφυϊάν νὰ τὴν ἀποδώσῃ; "Αν ἐβλέπατε μίαν παρομοίαν σκηνὴν ὅχι εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ διαγωνισμοῦ, ἀλλὰ εἰς τὸν πραγματικὸν κόσμον, εἰς ἕνα σας περίπατον ἐξοφῶν, δὲν θὰ ἐγελοῦσατε ἐξ ὅλης ψυχῆς, χωρὶς καὶ νὰ σας περάσῃ ἡ ἰδέα νὰ κακίσετε διόλου τὰ δύο ἐκεῖνα παιδιά; Διατί τάχα τότε ἐδιάσατε τὸν ἑαυτὸν σας νὰ φανῇ τόσο ἀσυνήθως καὶ παρὰ τὴν συνήθειάν του καὶ τὴν ἡλικίαν του σεμνότερος; Μήπως διὰ νὰ ἐπιδειχθῇτε; Δὲν εἰξεύρω. Ἐκεῖνο τὸ ὅποιον βλέπω ὅμως εἶνε ὅτι τὰ διηγήματα σας δὲν εἶνε φυσικά, ἀλλὰ ψευδῆ, καὶ ἐπομένως ἀνήθικα—διότι ἐγὼ τοῦλάχιστον δὲν ἤξεύρω ἄλλην μεγαλητέραν ἀνθηκότητα ἀπὸ τὸ ψεῦδος... Τὰ ἐνοεῖτε ἄρα γε καλὰ αὐτὰ καὶ θὰ ὠφελήθητε τοῦλάχιστον εἰς τὸ μέλλον καὶ θὰ ὠφελήθητε Καραβία, μὲ τὴν φοβερὰν σου σύ' Ἀγγελικὴ Φαντασία, καὶ σύ Ζωρὰ Φαντασία, καὶ σύ ψυχολογίαν καὶ σύ Μάντι Εὐφραντίδι, καὶ σύ Χελιδών, καὶ σύ Μάντι Εὐφραντίδι, καὶ σύ Ἰ. "Ενδοξος Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνος καὶ σύ Ἰ. Δημητρόπουλε, καὶ σύ Μαμμακίδη καὶ ὅλοι τέλος πάντων ποῦ ἠθελήσατε νὰ τὸ ρίψετε καὶ καλὰ εἰς τὴν σοβαρότητα καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν, ὅλοι ὅσοι ἐπαρσθήσατε κλαίοντα πικρῶς χήν, ὅλοι ὅσοι μετανοοῦντα τὰ παιδιά διὰ τὸ κακὸν των καὶ μεταννοοῦντα τὰ παιδιά διὰ τὸ κακὸν των ἐλάττωμα, διὰ τὸ ἀσυγχώρητον σφάλμα των. Πλὴν μὲ ὅλην τὴν γενικὴν αὐτὴν ἀποτυχίαν ὑπάρχουν μεταξύ τῶν διαγωνιζομένων καὶ με-

ρικοί οἱ ὅποιοι πρέπει νὰ ξεχωρισθοῦν ἀπὸ τὸ πολὺ πλῆθος, μόνον διὰ τὴν ἱκανότητα τὴν ὁποῖαν ἐδείξαν εἰς τὴν σύνθεσιν, διὰ τὸ ὕψος των καὶ διὰ τὴν εὐφυϊάν των εἰς τὰς λεπτομερείας. "Αν κρίνετε καλὰ κανεῖς δὲν ἔπρεπε νὰ πάρῃ βραβεῖον. Ἄλλ' ὅπως οἱ ὅροι τοῦ Διαγωνισμοῦ ρητῶς μᾶς ἐπιβάλλουν, ἀπενέμομεν

Τὸ πρῶτον Βραβεῖον εἰς τὸ σχετικῶς καλλιτερον, τὸ διήγημα τῆς Δούλης Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀρκετὰ εὐμορφογραμμένον μὲ πολλὴν χάριν καὶ εὐφυϊαν.

Τοῦ δευτέρου βραβεῖου κρίνονται ἄξιοι: ὁ Ἀργεσίλαος Γαλανόπουλος, καὶ ὁ Μικρομέγας.

Τοῦ τρίτου βραβεῖου: ὁ Παναγιώτης Μαμμακίδης, ὁ Βύρων καὶ ὁ Ἀφρικανὸς Λέων.

Ἐπαίνου δὲ ἡ Χελιδών, ὁ Πολεμιστὴς τοῦ 21, ἡ Βασίλισσα τῶν Συμπαθῶν, ὁ Ἀνκόρτας, ὁ Ἀετὸς τῶν Χιονοσκεπῶν Ὁρέων καὶ ὁ Ἀργεῖλος Εὐαγγελίδης.

Καὶ εὐφρόνουν μιν αἱ οἱ ἐξῆς: Προμηθεὺς Δεσμώτης, Θεμιστ. Χριστοφίδης, Εὐτυχὴς Οὐνητή, Μέγας Ναπολέων Βοναπάρτης, Ῥόδου τοῦ Ἀπριλίου, Μάντις Εὐφραντίδης, Ἐνδοξος Ναυμαχία τῆς Σαλαμίνος, Κάλχας, Σωκράτης Π. Αὐγερινός, Γ. Π. Ζευγώλης, Ἀγγελικὴ Καραβία, Σιδηροῦς Πύργος, Σόλων Ἰωαννίδης, Φοῖβη Κοντοπούλου, Ἄνθος τῆς Ανατολῆς, Ἀτρόμητος Ῥηλάντης, Ἀνγκεύς, Πολικὸς Ἀστὴρ, Θαλασσία Ἀῦρα, Βύρων, Τέκνον τῶν Ὁρέων, Πελαγός, Ὀμηρος Μόσχος, Νικόλαος Μαρσέλος, Ἀρηφῆλος Μενέλαος, Ἐλπιδοφόρος, Κόρρινα Παλαιολόγου, Ζωρὰ Φαντασία, Γενοῦτος Κολόμβος.

ΤΟ ΒΡΑΒΕΥΘΕΝ ΔΙΗΓΗΜΑ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΝΑΤΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

Εἰπῆτε μὲ, σας ἀρέσει τὸ κρυσταλλένιον ἐκεῖνο ποταμάκι μὲ τὰς δύο του καταφύτους ὄχθας, καὶ τὸ μικρὸ ξύλινον γεφυράκι του ἀπ' ἐπάνω; Σας ἀρέσει; — Βέβαια!

Τὴν ἠθέλατε καλλιτέρα, νὰ πηγαίνετε εἰς τὸ σχολεῖον καὶ νὰ καταγίνεσθε ὅλην τὴν ἡμέραν μὲ γραμματικὰ καὶ γεωγραφία, ἢ νὰ κάθεσθε ἀπὸ τὸ πρῶν ὡς τὸ βράδυ, εἰς τὴν βάρκα τοῦ ψαρά, ἢ ἄντων, ποῦ εἶνε δεμένη ἐκεῖ δὲ κάτω ἀπὸ τὸ γεφυράκι, καὶ νὰ ἔχετε νὰ κάμετε ὅλο ἀπὸ τὸ γεφυράκι καὶ ψάρια, ὅπως δύο ἀμελῆ χωρία-

τόπουλα ποῦ ἐγὼ γνωρίζω; "Ολοι οἱ ἐπιμελεῖς μαθηταὶ θὰ εἰποῦν βέβαια:—Εἰς τὸ σχολεῖον!

Δὲν λέγουν ὅμως τὰ ἴδια καὶ τὰ δύο χωριό-τόπουλα ποῦ σας εἶπα, ὁ Θανάσης καὶ ὁ Γιακουμῆς εἶνε τὰ ἀμελέστερα, τὰ ἀτακτότερα παιδιὰ τοῦ σχολείου: τὲς περισσότερες ἡμέρας τὲς περνοῦν εἰς τὸν ποταμόν, πιάνοντες κα-βούρια καὶ ψαρεύοντες κρυφὰ ἀπὸ τοὺς γονεῖς των: κατήντησαν πλέον... πῶς; νὰ σας εἰπῶ... ὡς εἶδος ἀμφιβίων ὄντων, ὅπως λέγομεν εἰς τὸ σχολεῖον. Ἰδετέ τους! πάλι 'ς τὴν βάρκα εἶνε

πάλι πετονιὲς κρατοῦν εἰς τὰ χεῖρά των.

Τὸ μεσημέρι, ὀλίγον πρὶν σχολάσουν, (καὶ αὐτὰ τὰ ἔμεθα ἀπὸ ἕνα δ' ἑκὸς μ' ἑκὸς παιδί ποῦ κά-θεται εἰς τὸ ἴδιον τὸ χωριὸ) ὁ Θανάσης λέγει εἰς τὸν Γιακουμῆν.

—Ἐρεῖς, Γιακουμῆ; ἡ βάρκα τοῦ Ἀντωνίου τοῦ ψαρά, εἶνε μονάχη ἐκεῖ δὲ 'ς τὸ ποτάμι, τί λὲς πάμε;

— Ἀκούς ἐκεῖ! πάμε λέει! πάμε καὶ παρα-πάμε! τέτοια εὐκαιρία ποῦ θὰ τὴν ξαναύρου-με; ὅπου καὶ ἂν εἶνε θὰ σχολάσουμε: νὰ! σχολ-νοῦμε! εἴμαι νηστής, μὰ δὲν πειράζει, εὐρίσκω ἐγὼ τρόπο καὶ φεύγω. Πήγαινε σύ μὲ τὲς πε-τονιὲς μας καὶ ἔφθασα.

Καὶ πραγματικῶς δὲν ἐπέρασε πολὺ ὥρα καὶ ἐκάθητο καὶ οἱ δύο εἰς τὴν ψαράδικη θαλάσσαν, μὲ τὰ πόδια κρεμασμένα ἐξω ὅπως τοὺς βλέπετε. Ἐπίασαν ἀρκετὰ ψάρια καὶ ἐξηκο-λοῦθον ἀκόμη νὰ ψαρεύουν, ὅτε ὁ Γιακουμῆς εἶδε ἕναν ἄνθρωπον μὲ 'ματογιάλια, καὶ μὲ ἄ-σπρο πανταλόνι, ποῦ ἐκάθητο εἰς τὸ χεῖλος τοῦ γεφυρίου καὶ ἐψάρευε:

—Κύταξε, Θανάση, εἶπε, κύταξε τὸν μπάρ-μπα Σωτήρη ποῦ ψαρεύει: ἔρχεσαι νὰ του κατα-φέρουμε τίποτε; ἔτσι, φωνάκλῃς ποῦ εἶνε θὰ βάλ-λῃ τὲς φωνὲς καὶ θὰ ἰδῇς γέλια ποῦ θὰ κάμουμε.

— Ἀλήθεια, ἔλα: μὰ τί νὰ του κάμουμε;
—Τοῦ κόβουμε τὴν πετονιά του;
—Τὴν πετονιά του; βαστᾶς μαχαῖρι;
—Ὁχι. — Οὐτ' ἐγὼ.
—Κρίμα! — Τί νὰ κάμουμε, λοιπόν;
—Στάσου! ἐφώνησεν αἰφνης ὁ Γιακουμῆς,

βλέπεις ἐκεῖνο δὲ τὸ παληοπάπουτσο ποῦ εἶνε ριγμένο ἐκεῖ δὲ 'ς τὴν ἄκρην... 'ς τὰ βούρλα καλῆ... — "Ε! τὸ εἶδα.

— Φέρε τὸ εἶδω. Τὸ κρεμοῦμε 'ς τὸ ἀγκύστρι του: θὰ νομίσῃ πῶς εἶνε ψάρι: καί...

— Ἀλήθεια, καλὰ λὲς, νὰ 'δῃς φωνὲς!

Ὁ Θανάσης ἐπήδησεν ἐξω εἰς τὴν ὄχθην καὶ ἔφερε τὸ ὑπόδημα, καὶ χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸ ἔσυρε σιγὰ σιγὰ τὸ ἀγκύστρι τοῦ μπάρ-μπα Σωτήρη, ἐκρέμασε ἐπάνω τὸ παληοπόδη-μα, καὶ τὸ ἔφηνεν ἡσύχως ἐπὶ τοῦ ὕδατος: ἔπειτα ἤρχισαν νὰ κάμουν πῶς ψαρεύουν, πε-ριμένοντες τὸ ἀποτέλεσμα. Ὅταν ὁ μπάρμπα Σωτήρης ἠσθάνθη τὸ βάρος, (διότι, ξέυρετε, τὸ ὑπόδημα εἶχε μουσκεύσῃ πλέον μέσα εἰς τὸ νερὸ) ἐνόμισε ὅτι ἔπιασε κανένα θεόρατο ψά-

ρι, καὶ τὸ ἐτράβηξε μὲ μιὰ χαρά! ὅταν ὅμως εἶδε τὸ παράξενο ἐκεῖνο πρᾶγμα, ἔμεινε ἐκ-στατικός! Ἐσκυψε κῆτω, καὶ εὐθὺς ἐνόησε ὅτι τὰ κακόπαιδα ἐκεῖνα ἤθελαν νὰ τὸν περιπαί-ξουν, καὶ τοὺς ἐδείξε τὸν γρόνθον του κατα-κόκκινος ἀπὸ θυμόν.

— Ἐννοῖα σας, παληοπαιδα, ἐφώνησε, ἐννοῖα σας, θὰ σας δείξω ἐγὼ πῶς περιγελοῦν.

— Τὸν κουφό, βρε Γιακουμῆ! εἶπεν ὁ Θα-νάσης: καὶ γελῶντες καὶ οἱ δύο δὲν ἐγύρισαν καθόλου νὰ ἰδοῦν τὸν μπάρμπα Σωτήρη, ὁποῖος ἀφ' οὗ ἐξεθύμανε φωνάκων, ἐστάθη καὶ ἐπερί-μενε. Τί ἐπερίμενε; ἐπερίμενε μέχρις οὗ τοὺς εἶδε βυθισμένους πάλιν εἰς τὸ ψάρευμα, καὶ γε-λῶντας δυνατὰ διὰ τὸ κατόρθωμά των: τότε κατεβάζει σιγὰ σιγὰ τὴν πετονιά του εἰς τὴν βάρκα, ἀνεβάζει τὸ καδὶ μὲ τὰ ψάρια κρυφο-γελῶν, τὰ ἀδειάζει εἰς τὸ ἰδικό του καδὶ, καὶ κατεβάζει πάλι τὸ ἄλλο, χωρὶς οἱ ψαράδες μας νὰ νοιώσουν τίποτε.

Ὅτε μετ' ὀλίγας στιγμὰς ὁ Γιακουμῆς ἐγύ-ρισε διὰ νὰ βάλῃ μέσα τὸ ψάρι ποῦ ἔπιασε, καὶ εἶδε τὸν κάδον εὐκαιρὸν, ἔβαλε τέτοιες δυνατὲς φωνὲς, ποῦ ἔλεγες ὅτι κατὰ μεγάλο κακὸ ἔπαθε.

Ἐνῶ ὁ Γιακουμῆς, ἐξηκολοῦει νὰ φωνάζῃ ἄνωθεν τοῦ κάδου, ὁ Θανάσης, φωνάκων καὶ αὐτὸς ὅσο δυνατότερα εἰμποροῦσε, ἐγύρισε διὰ νὰ ἰδῇ τὸν κακὸν ἐκεῖνον ἄνθρωπον, ποῦ μὲ τέ-τοια πονηριὰ τοὺς εἶχε κλέψῃ τὰ ψάρια των: ἀλλ' ὁ κακὸς ἄνθρωπος εἶχε γίνῃ ἄφαντος, ἀφήσας μόνον εἰς τὴν θέσιν του τὸ παληοπό-δημα ἐκεῖνο ποῦ ἤξευρετε.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν, ὁ μπάρμπα Σωτήρης, τοὺς ἐμαρτύρησεν εἰς τοὺς γονεῖς των καὶ εἰς τὸν διδάσκαλον ὅταν λοιπὸν ἐπῆγαν εἰς τὸ σχο-λεῖον... ἀλλὰ... τὰ λοιπὰ εἶνε περιττὰ νομίζω πλέον, διότι τὰ καταλαμβάνετε.

Τώρα μανθάνω ὅτι ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ ἤ-κουσαν ὅτι τα ἔμαθα καὶ ἡ «Διάπλασις» (δὲν ἤξεύρω πῶς!) καὶ ἐδημοσίευσεν τὰς εἰκόνας των καὶ τὰς ἐδῶσε νὰ τὰς κάμουν διαγωνισμὸν οἱ συνδρομηταὶ τῆς, τόσο ἐφιλοτιμήθησαν, ὥστε ὁ διδάσκαλος εἶνε σχεδὸν βέβαιος ὅτι εἰς τὰς ἐξετάσεις θὰ κερδίσουν τὸ βραβεῖον τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ εἰς τοὺς καλλιτέρους μαθητάς.

Ῥόδος 20 Ἰουνίου 1891.

ΔΟΥΛΗ ΕΛΛΑΣ, ἐτῶν 15.

ΠΩΣ Η ΦΤΩΧΙΑ ΕΛΕΕΙ ΤΗΝ ΦΤΩΧΙΑ

Μιά μάνα χήρα έδούλευε για ξένους όλη μέρα για ν' αναθρέψη δυο παιδιά, τόν μόνο θησαυρό της δέκα χρονών ήτο ή μικρή γλυκειά της θυγατέρα και πλειό μικρός ό Φώτης.

Ήτο γιορτή, και τά λεπτά ποϋ 'πηρε δέν άρκοϋσαν παρὰ για μόνο τό ψωμί 'κτυποϋσε μεσημβρία και τά παιδάκια 'κρούσαν, έκλαίγανε, 'πεινούσαν... ανάθεμα 'ς τήν χρεία !

Καθώς νά τρέξη 'ς τοϋ ψωμά 'σηκώθηκεν ή μάνα, κάποιος τήν θύρα έκτύπησε· βρέχει πολϋ 'ς τόν δρόμο· άνοίγουν, κ' είναι μιὰ φτώχη, μιὰ δύστυχη ζητιάνα με μιὰ μικρή 'ς τόν δμο.

«Έλεημοσύνη, χριστιανοί !» μ' άγγελική φωνούλα λέγ' ή μικρή λυπντερά· κ' οί τρεις άνατριχιάζουν· μένουν βουβοί· και βλέποντας με πόνο τήν μικρούλα, κ' οί τρεις άναστενάζουν.

Και λέγει πρώτος ό μικρός· «Αύταις ποϋ ζητιανεύουν είν' από μās φτωχότεραις... Ω μάνα ! τά λεπτά μας θες νά τά δώσουμε 'ς αύταις ;... κι' άν δέν μās περισσεύουν, είν' ό Θεός κοντά μας».

Παίρνουν άμέσως τά λεπτά και με χαρά μεγάλη τά βάζουν όλα 'ς τής μικρής τ' όλότρεμο χεράκι· κ' έτσι νηστεύουν όλοι τους άπ' τήν βραδυά τήν άλλη, δίχως νά ιδούν ψωμάκι.

‘Αλλ' οϋτ' ένα παράπονο τοϋς 'βγήκε από τά χείλη· κι' ό Φώτης έλεγε συχνά, μ' ασάλευτην έλπίδα, «Θά ιδήτ' απόψε π' ό Θεός τό δείπνο θά μās στείλη· μὴν έχετε φροντίδα.»

Κ' είδ' ό Θεός τήν φτώχια τοϋς και τήν πολλή σπλαχνία, και τοϋς άντάμειψε λαμπρά, καθώς Αϋτός γνωρίζει. Εϋλογημένος ό φτωχός ποϋ άντέχει 'ς τήν πενία και 'ς τόν Θεό δανείζει !

Γ. ΜΑΡΤΙΝΕΛΗΣ

Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ

[Συνέχεια · ίδε σελ. 139]

Γ'.

ΤΥΧΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Πέρασαν τρία τέσσερα χρόνια.

Ήταν χειμώνας και σπούδαζα 'ς τήν 'Αθήνα. Είχα τό τελευταίο έτος. Έμελετοϋσα από τό πρωί ως το βράδυ. Ή μανία μου ήταν νά μάθω εξετάσεις 'ς τό τέλος τοϋ χρόνου και νά ξεμπερδέψω. Ήθελα τόν άλλο χρόνο εύθϋς νά άναρτήσω καθηγητής.

Δέν ήμαστε πειά πλούσιοι και ζοϋσα με πολϋ λιγώτερη άνεσι, σχεδόν με στενοχώρια. Ό πατέρας μου δέν μποροϋσε πειά νά μου στέλνη περισσότερες από έκάτον πενήντα δραχμές τό μήνα και ό Θεός ξέρει με πόση δυσκολία και αϊτίες. Άφησα τό σπίτι τοϋ κ. Πρισσάλ, γιατί δέν μ' έσύμπερναν πειά τά παζάρια του και εκαθόμουν μόνος μου 'ς ένα μέτριο δωμάτιο και έτρωγα 'ς ένα άθλιο ξενοδοχείο. Οϋτε 'ς τά φιλικά μας σπίτια—και έχομε πολλά 'ς τήν 'Αθήνα—εσύχναζα όπως άλλη φορά· όχι τόσο γιατί δέν μου άφινε ώρα ή μελέτη, όσο γιατί τά περιωρισμένα μου μέσα δέν μου έσυγχωροϋσαν τώρα νά ντυθώ και νά φερθώ μαζί τοϋς όπως μ' ήξευραν. Όχι βέβαια ποτέ πώς ή έντιμη φτώχεια είνε καμμιά ντροπή· με ξεχωρά άπ' τές στενές, τές εγκάρδιες φιλιες ποϋ δέν επηρεάζονται από τή φτώχεια ή από τόν πλούτο, ύπάρχουν και άλλες σχέσεις τυπικές, φιλιες σαλονιών, ποϋ δέν πρέπει κανείς νά καλλιεργή χωρίς νά έχη τά ανάλογα μέσα, γιατί αλλοιώτικα—αϋτή είνε ή αλήθεια—φάινεται γελοιός, κακοαναθρεμμένος, παράσιτος.

Ό καιρμένος ό Νίκος δέν ζοϋσε καλλίτερο από μένα. Ήταν βέβαια άποκαταστημένος αϋτός, με καλή κοινωνική θέσι και με τή λάμψη τής στολής του· αλλά τί νά του κάμουν ή 150 δραχμές τοϋ ανθυπολοχαγοϋ μέσα 'ς τήν 'Αθήνα, μέσα σέ μιὰ κοινωνία ποϋ τον γνώρισε πάντα πλούσιο, έλευθέριο, κουβαρντά ; Πολλές φορές θοίσκουνταν ό άμοιρος 'ς τήν ανάγκη νά προσέξοψη 'ς τοϋς τοκογλύφους τές άποδείξεις του, για νά πέρνη τόν 'Ιανουάριο π. χ. τό μισθό τοϋ Μαρτίου...

Μέσα 'ς αϋτή τήν αθλιότητα ποϋ μας έρ-

ριζεν εξαφνα Τύχη σκληρή, άγγελος παρήγορος μου ήταν ή αδελφούλα μου. Γεμάτη θάρρος και έλπίδα και ύπομονή, έβλεπε με μάτι άτρόμητο όλη αϋτή τή μεταβολή. Σά νά ξευρε καμμιά πηγή πλούτου μυστική, σά νά κρατοϋσε 'ς τό χέρι κανένα ραβδί μαγικό, ποϋ νά μποροϋσε 'ς τήν ανάγκη νά χτυπήση τή γή και νά βγή θησαυρός, ποτέ δέ σβύστηκε ή χαρά άπ' τό πρόσωπό της, ποτέ τό γέλιο άπ' τό χεϊλό της... Και πώς νά λυποϋμαι εγώ και ν' άπελπίζομε, άφου κάθε εβδομάδα έλάβαινα τά γράμματα τής Λιλής, με όψι και μυρωδιά εύτυχίας, γεμάτα αγάπη, τρυφερότητα και χαρά ; Βάλαμο καλλίτερο δέν έχϋθηκεν ακόμα επάνω σέ πονεμένη ψυχή. Μιά μέρα μου έγραφε σάν έμπνευσμένη : « Και τί ήταν τάχα ό πρώτος μας πλούτος, χωρίς τήν αγάπη ποϋ μας κρατοϋσε ένωμένους ; Ή οικογενειακή μας αγάπη είνε ή μόνη αληθινή εύτυχία μας. Αϋτή τήν εύτυχία καμμιά φτώχεια, όσω φριχτή και άν μας έλθη, εμπορεί νά τήν επηρεάση και κανέναν πλούτο, μ' όλα τά σκάνδαλα ποϋ παρασέρνει, εμπορεί νά τήν διώξη.»

Επρόφθασα, καθώς 'λογάριαζα, 'ς τό τέλος τοϋ χρόνου και έδωσα εξετάσεις. Πήρα τό δίπλωμά μου με λίαν καλώς, άποχαιρέτησα τόν αδελφόν μου και έφυγα για τή Ζάκυθο. Ήσυχος και ικανοποιημένος τά λησμονοϋσα όλα. Μιά νέα εύτυχία μās κάνει πολλές φορές νά λησμονοϋμε όλες τές παλιές. Τί επείραζε τάχα άν είμαστε πτωχοί ; Εγώ είνα τώρα διδάκτωρ τών φυσικομαθηματικών. Οί καιροί ήταν άλλοι, πολλές θέσεις 'ς τά Γυμνάσια ήταν ακόμα τότε άδειες. Χωρίς μεγάλες ενέργειες, με μιαν απλή αίτησι, θά διορίζομεν καθηγητής. Καθηγητής !... νά νευραίνω άπάνω 'ς τήν έδρα· νάχω μπροστά μου ένα άκρατήριο από δλοξάνθα κεφαλάκια παιδιών και κοριτσιών με μεγάλα προσεκτικά μάτια καρφωμένα άπάνω μου· νά τοϋς διδάσκω τές αιώνιες αλήθειες, τοϋς νόμους τοϋ κόσμου· νά τοϋς κάνω ώραία πειράματα, νά παίρνω τριακόσιες δραχμές τό μήνα· νά ήμαι ακόμα παιδί είκοσιδύο χρονών νά έχω μιάν αδελφούλα τόσο αγαπημένη... αϊ

σκαλο. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο δέκα μονάχα μαθήματα νὰ ἔκαμνε, θὰ κέρδιζε πολὺ περισσότερα ἀπὸ ἑμένα, ἂν διορίζουσαν καθηγητῆς. Ἔτσι, ἔλεγε, θὰ μπορούσα νὰ περιμένω ἕνα, δύο, τρία χρόνια, ὥς πού νὰ δειάζει καμμιά θέσι 'ς τὸ Γυμνάσιο τῆς Ζακύνθου καὶ νὰ διορίζουμαι 'ς τὸν τόπο μου.

Ἐμμεσα ἐκστατικός. Ἡ πρότασι, ἂν καὶ ἀγνὸ κίνημα καρδιάς ἀγγελικῆς πού ἔκαμνε τὰ δάκρυά μου νὰ τρέχουν, ἐσήκονε ὁμως καὶ τόσες ἀντιλογίες, πού δὲν ἤξερα ἀπὸ ποιά νὰ πρωταρχίσω. Ἀπὸ τῷ ἄλλο μέρος ἡ Λιλὴ τὲς εἶχε προμαντεύσει ὅλες κ' ἐμελέτησε τὰ ἐπιχειρήματά της τόσῳ καλὰ, πού ἅμα ἔκαμνα νὰ νοιῶμαι τὸ στόμα μου τὸ κλειούσε ἐὺθὺς μετὰ τὴν πειστικὴ ἀπόκρισι. Ἔτσι, σὰν της εἶπα ὅτι 'ς ἕνα σπῆτι οἱ ἄνδρες πρῶτα πρέπει νὰ ἐργάζωνται καὶ σὰν δὲν φθάνουν ἢ δὲν μπορούν ἢ δὲν ὑπάρχουν αὐτοί, τότε μπορεί νὰ τους ἀναπληρώσουν ἡ γυναῖκες, μοῦ ἀποκρίθηκε πῶς ἤξευρε καλὰ καὶ δὲν ἀρνοῦνταν καθόλου τὸ κοινωνικὸ μου δικαίωμα· ἀλλὰ γι' αὐτὸ ἴσα-ἴσα μὲ παρακαλοῦσε — ἐτόνισε αὐτὴ τὴ λέξι — νὰ τῆς το παραχωρήσω γιὰ τὴν ἀγάπη μας. Ἦθελε νὰ μ' ἔχη μαζί της, τώρα μάλιστα 'ς τὴ δυστυχία· ἡ καρδιά της δὲν βαστοῦσε νὰ με στεῖλουν σὲ καμμιά ψυχρή, ἐλεεινὴ ἐπαρχία, μακρὰ ἀπὸ ἕρμη, πού μπορούσε εὐκολώτατα — ἐτόνισε καὶ αὐτὸ τὸ ὑπερβητικόν — ν' ἀρρωστήσω καὶ νὰ πεθάνω... Γιὰ τὴν ἡσυχία της, γιὰ τὴν ἡσυχία τῆς μητέρας, γιὰ τὴν ἡσυχία τοῦ πατέρα, γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ σπιτιοῦ, ἤθελε νὰ ἐργασθῇ αὐτὴ. Ἀφ' οὗ ἦταν ἱκανή, δὲν εἶχε τάχα τὸ δικαίωμα;

Τῆς ἐπαρτήρησα ἀκόμη πῶς ὅσα καὶ ἂν

εἴμασθε πεσμένοι οικονομικῶς, γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια τοῦλάχιστο τοῦ πατέρα, πού μπορούσε ν' ἀνεβῇ πάλι 'ς τὴν πρώτη του θέσι, καὶ γι' ἀγάπη τοῦ καίμενου τοῦ Νίκου πού ἦταν ἀξιοματικὸς τοῦ πυροβολικοῦ, δὲν ἦταν σωστὸ πρᾶγμα νὰ ξενοδουλέψουν μιὰ φορὰ ἡ γυναῖκες τοῦ σπιτιοῦ μας, ἀφ' οὗ μάλιστα μπορούσαμε νὰ το ἀποφύγουμε. Μοῦ ἀποκρίθηκε τότε ὅτι αὐτὴ ἡ ἰδέα ἦταν μιὰ καθαρὴ καὶ πολὺ ἀξιοκατάκριτη πρόληψι, μιὰ κοινωνικὴ φλυαρία, πού αὐτὴ δὲν ἔδινε καμμιά προσοχή. Μοῦ ἔδειξε ἕνα γράμμα τοῦ ἀδελφοῦ μου, πού της ἔδινε τὴν ἀδεια μ' εὐχαρίστησί του ν' ἀκολουθῇ τὸ καλλιτεχνικὸ στάδιο «ἀρκεῖ βέβαια νὰ θέλαμε καὶ μεῖς». Ἡ ἐργασία, ἔλεγε, καὶ μάλιστα τέτοια ἐργασία, μακρὰ ἀπὸ τὸ νὰ εἶνε ντροπή, εἶνε ἐξ ἐναντίας τιμὴ μεγάλη. Γιατί νὰ μὴ χρησιμοποίησιν 'ς τὴν ἀνάγκη μας τὸ φυσικὸ της δῶρο καὶ τὴν ἐπίμονη σπουδὴ ὁκτὼ χρόνων; Ἦθελα ἀξιοπρέπεια; Νὰ τι μπορούσε νὰ μου παραχωρήσῃ: Νὰ ἔχη ξεκομμένο μισθὸ καὶ περιορισμένο ἀριθμὸ μαθητριῶν.

Τῆς εἶπα, μοῦ εἶπε καὶ δὲν ἤξερα τί νὰ της πῶ. Μ' εὐρῆκε ἔτσι ἀπροετοίμαστο 'ς τὴν παρᾶξενη αὐτὴ ὁμιλία πάλι ὁμως τὴν κράτησα 'ς τὴν κάμαρά μου μὲ τὴ συζήτησι σχεδὸν ὡς τὸ δειλινόν, πρὶν τῆς ὑποσχεθῶ τίποτα. Ἐβλεπα πῶς ἡ ἐπίμονή της ἦταν μεγάλη ἴσα μὲ τὴν ἀγάπη της, καὶ πῶς ἡ εὐγένεια τῆς ψυχῆς της ἐφθάνε τὴν εὐγένεια τοῦ χαρακτήρα της. Διαμάντι σωστό, — τὸ μόνο πού μας ἔμεινε, ὦμέ! — λαμπρότερο καὶ πολυτιμότερο ἀπ' ὅσα πούλησε 'ς τὴ δυστυχία ἡ μητέρα...

[Ἐπεται συνέχεια]

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΡΟΓΟΝΙΚΟΙ ΘΗΣΑΥΡΟΙ

Ὁ φιλόσοφος Ζήνων εἶπεν εἰς νέον φλύαρον· «Ὁ φύσις μᾶς ἔδωκεν ἐν στόμα καὶ δύο ὦτα, διὰ ν' ἀκούωμεν περισσότερα καὶ νὰ ὁμιλώμεν ὀλιγώτερα.»

Ὁ φιλόσοφος Μητροκλῆς ἔλεγεν· «Ὅλα τὰ πράγματα ἀγοάζονται μὲ χρήματα, μόνον ἡ ἀρετὴ καὶ ἡ προκοπὴ ὄχι· διότι αὐτὰ ἀποκτάνται μὲ τὸν κόπο, καὶ μὲ τὴν ἐπιμέλειαν.»

Μάρκος Αὐρήλιος ἦτο τόσῳ φιλομαθῆς, ὥστε καὶ ἀφοῦ ἔγινε βασιλεὺς δὲν ἔπαυσε νὰ σπουδάζῃ, ἐσύ.

χναζε δὲ εἰς τὸν οἶκον τοῦ διδασκάλου τοῦ Ἀπολλωνίου, τὸν ὁποῖον πολὺ ἐτίμα καὶ ἠγάπα, διὰ ν' ἀκούῃ τὴν διδασκαλίαν του, λέγων, ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει πάντοτε νὰ μανθάνῃ ἐκεῖνα, τὰ ὅποια δὲν εἰσέει.

*

Ὁ μέγας Ἀλέξανδρος, βασιλεὺς τῶν Μακεδόνων, ἰδὼν στρατιώτην, ὅστις ἐτρόχιζε τὸ ξίφος του, δταν εἶχεν ἀρχίσῃ ἡ μάχη, τὸν ἀπεδίωξεν ἀπὸ τὸν στρατόν, ὡς κακὸν στρατιώτην εἰπών· «Τώρα δὲν εἶνε καιρὸς ἐτοιμασίας ἀλλ' ἐνεργείας.»

Η ΓΥΦΤΟΠΟΥΛΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΚΑΤΑ ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΝ ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ ΤΗΣ Κ^ΑΣ COLOMB

[Συνέχεια· ἴδε σελίδα 145]

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'

ΟΙΚΕΙΑ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑ. — ΕΙΣ ΤΑΣ ΧΕΙΡΑΣ ΕΒΡΑΙΟΥ. — ΘΗΣΙΣ ΤΩΝ ΧΙΩΝΩΝ ΚΑΙ ΑΙ ΣΥΝΕΠΕΙΑΙ ΑΥΤΗΣ.

Ἐνῷ ἡ Μαρία διῆγε τὸν βίον της ὑπηρετοῦσα μετ' ἀφοσίσεως τὸν ἀγαθὸν πατέρα καὶ τὴν ἀσθενὴ μητέρα του, ἡ κυρία Ἀναστάσια ἐπέδωκε τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν φιλοδόξων σχεδίων της. Εἶχε μεγάλην ἰδέαν περὶ τῆς ἐπιδεδιοτηότητος της, ἡ μολωθὸς. Τί τάχα! μικρὸν κατόρθωμα ἦτο ὅτι μετέπεισε τὸν Ἰωσήφ νὰ νυμφευθῇ τὴν Εὐμορφίαν! Ἐάν τις τη ἔλεγεν ὅτι τὸ κατόρθωμα δὲν ἦτο ἰδικόν της ἀλλὰ τῆς Μαρίας, πολὺ θά την ἐξέπληττε.

Τώρα ἔπρεπε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ μέγα της σχέδιον· εἶχε τὴν Εὐμορφίαν, εἶχε τὴν προικὰ της· τί της ἔλειπεν ἀκόμη; Ὁ μέγας μύλος τοῦ Χατζῆ. Ἡ ἀπόκτησις του ὁμως δὲν ἦτο εὐκλον πρᾶγμα, διότι ὁ Ἰωσήφ δὲν εἶχε καμμίαν φιλοδοξίαν, προετίμα νὰ ἐπισκευάσῃ τὸν

ἀντὶ πινακίου φανῆς θὰ ἠγόραζον τὸν χαλασμένον μύλον καὶ ὅλον τὸ τριγύρω οἰκόπεδον· οἱ τοῖχοι του ἦσαν στερεοί, μόνον τὸ

ΕΤΟΣ 13^{ον}. — ΤΡΥΧΟΣ 23^{ον}.

πατρικὸν τὸν μύλον καὶ νὰ ἐξακολουθήσῃ τὰς μικρὰς ἐργασίας εἰς τὰς ὁποίας εἶχε συνηθίσῃ, παρὰ νὰ ρισκοκινδυνεύσῃ τὴν περιουσίαν του εἰς

μεγάλας ἐπιχειρήσεις. Βλέπουσα λοιπὸν ἡ μολωθὸς ὅτι καὶ αὐτὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ κάμῃ τίποτε, ἀπετάθη πρὸς τὴν Εὐμορφίαν τὴν ὁποίαν εὐκόλως ἠδύνατο νὰ σύρῃ κατ' ἀρέσκειαν. Ἡ Εὐμορφία ἦτο οὐκ ὀλίγον ματαιόδοξος καὶ ἐλαφρόνους, ἡ γνοίε δὲ καὶ τὴν ἀξίαν τοῦ χρηματός. Ἐν τῇ ἀπειρίᾳ της ἐπίστευσε τοὺς λόγους τῆς πενθεράς της καὶ συνηώσε μετ' αὐτῆς τὰς προσπαθείας της ὅπως ἐκδιώσῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ἰωσήφ. Καθ' ὃν χρόνον οὗτος ἐργάζετο ἐν τῷ μύλῳ, αὐταὶ αἱ δύο περὶ οὐδενὸς ἄλλου ὁμιλοῦν ἢ περὶ τῶν σχεδίων των. Λαμπρὰ ἐπιχειρήσεις!

«ΠΡΟΣΕΦΕΡΕ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΚΥΡ ΠΕΤΡΟΝ» (Σελ. 164)

ΠΙΚΡΑ ΚΡΕΜΑ

Ὁ Παντελάκης ἦτο ὡραῖον παιδάκι πέντε ἐτῶν. Φαντασθῆτε ἐν εὐμορφῳ προσωπάκι δροσερόν, δύο ζωγρά γαλανὰ ματάκια, μία μυτούλα χαριτωμένη καὶ νόστιμη, ἕνα στοματάκι ὡσάν μπουμπουκι τριανταφυλλοῦ.

Ὁμοιάζε μετὰ τὰ ξανθὰ ἐκεῖνα ἀγγελάκια, τὰ ὅποια ζωγραφίζουν οἱ καλλιτέχναι εἰς τὰς εἰκόνας τοῦ Χριστοῦ ἢ τῆς Παναγίας, κινεῖντα τὰς πτέρυγας τῶν καὶ διασχίζοντα τὸν οὐρανόν.

Καὶ ὅμως ποῖος θὰ το ἐπίστευε; τὰ γαλανὰ ἐκεῖνα ματάκια ἡστραπτὰν κάποτε ἀπὸ θυμόν· τὰ τριανταφυλλία ἐκεῖνα χεῖλη, τὰ ὅποια ἦσαν τόσον ὡραῖα ὅταν ἐχαμογελοῦσαν, ἐξάρωναν ἀπὸ κατὶ τὸ ὅποιον λέγεται πείσμα.

Ὁ πατέρας καὶ ἡ μητέρα τοῦ Παντελάκη τὸν ἠγάπων μεθ' ὅλα τὰ ἐλαττώματά του. Οἱ γονεῖς ἀγαποῦν πολὺ τὰ τέκνα τῶν, λυποῦνται μὲν διὰ τὰς ἐλλείψεις αὐτῶν, ἀλλ' ἐν τούτοις δὲν παύουν νὰ τ' ἀγαποῦν. Ἄν ἡμποροῦσαν νὰ ἴδουν τὰ παιδιὰ εἰς τὸ βάθος τῆς πατρικῆς καὶ μητρικῆς καρδίας πόσον γρήγορα θὰ διωρκαίνοντο, πῶς θ' ἀπεφάσιζον νὰ γίνουν καλλιθέωντο, ἐντελῶς καλὰ, διὰ νὰ μὴ ἀναγκάζουν τοὺς γονεῖς τῶν νὰ τα τιμωροῦν!

Ὁ Παντελάκης ἦτο λοιπὸν πεισματάρης, συγχρόνως ἦτο καὶ λιχοῦδης, ἡ δὲ λιχοῦδιὰ ἐμπνέει συχνὰ κακὰς ἰδέας.

Ἡμέραν τινὰ εἰς τὸ γεῦμα, εἰς τὸ ὅποιον ἦσαν προσκεκλημένοι δύο οἰκογενειακοὶ φίλοι, παρέθεσαν καὶ κρέμαν εἰς κατὶ εὐμορφῳ φλυζάνικῳ τὰ ὅποια ἔβλεπε πάντοτε μετὰ πολλὴν ζήλῳ. Εἶχε καὶ ἐν ἰδικόν του, τὸ ὅποιον εὐχαρίστησιν. Εἶχε καὶ ἐν ἰδικόν του, τὸ ὅποιον εὐχαρίστησιν. Εἶχε καὶ ἐν ἰδικόν του, τὸ ὅποιον εὐχαρίστησιν. Εἶχε καὶ ἐν ἰδικόν του, τὸ ὅποιον εὐχαρίστησιν.

Ὁ Παντελάκης ἤρχισε μετὰ προθυμίαν τὸ ἔργον του καὶ μετ' ὀλίγον χεῖλη, πηγοῦνι, ὡς καὶ αὐτὴ ἡ ἄκρα τῆς ρινὸς του εἶχαν χρισθῇ μετὰ κρέμα.

Ἡ μητέρα τοῦ τῷ ἔλεγε: — Μὴ τόσο γρήγορα, Παντελάκη, εἶνε ἄσχημον, παιδί μου, νὰ τρώγῃς ἔτσι λιχοῦδικα. — Ἀλλ' ὁ Παντελάκης ποῦ ν' ἀκούσῃ! Εἶχε

φάγῃ ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ ὅλην τὴν κρέμαν καὶ περιέστρεφεν εἰς τὰς χεῖράς του ἄδειον τὸ φλυζάνι του.

— Μικρὸ τὸ φλυζάνι τοῦ Παντελάκη, παίρνει τόσο λίγη κρέμα! εἶπε χαμογελῶν γλυκά, γλυκά.

— Ἀλήθεια; ἀπήντησεν ὁ πατὴρ του· ἐγὼ τουλάχιστον τὸ εὐρίσκω μεγαλειότερον ἀπὸ τὰ ἰδικά μας, σχετικῶς πρὸς τὰ ἀναστήματά μας. Ἡ διαφορὰ εἶνε μόνον ὅτι ἡμεῖς τρώγομεν ἀργότερα καὶ ὅτι ἡ εὐχαρίστησις διαρκεῖ περισσότερον.

— Θέλω κι' ἄλλο! εἶπεν ὁ Παντελάκης.

— Ὀλίγη ὑπομονή, παρκαλῶ· εἰς ὀλίγον θὰ σοῦ δώσω κατὶ ἄλλο.

— Ὅχι, θέλω κρέμα ἐγὼ! εἶπε τὸ παιδίον μετὰ ἐπιμονήν. Γιατί δὲν μοῦ δίδετε κρέμα;

— Διὰ δύο λόγους, ἀπεκρίθη ὁ πατὴρ του αὐστηρῶς, πρῶτον διότι φέρεσαι ἄσχημα, δεύτερον διότι ἐφαγες ἀρκετὰ καὶ θὰ σε βλάψῃ ἂν φάγῃς περισσότερον.

— Ἄν εἴν' ἔτσι, ἀπήντησεν ὁ Παντελάκης δὲν θὰ μάθω κ' ἐγὼ πλεῖα νὰ διαβάζω, κ' ἐκτύπα τὰ πόδια του μετὰ θυμόν, καὶ ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ εὐμορφόν του φλυζάνι.

— Πάρετε αὐτὸν τὸν μικρὸν κύριον, πηγαίνετε τον εἰς τὸ δωμάτιόν του καὶ βάλετέ τον νὰ πλαγιασῇ διὰ νὰ μάθῃ νὰ φέρεται ἄλλοτε καλλίτερα, εἶπεν ὁ πατὴρ εἰς τὰς ὑπηρετρίδας.

Ὁ Παντελάκης ἠθέλησεν ν' ἀντισταθῇ ὀλίγον ἀλλ' ἀνωφελῶς· αἱ στιβαραὶ χεῖρες τῶν ὑπηρετριῶν τὸν ἤρπασαν, τὸν μετέφεραν εἰς τὸν κοιτῶνά του καὶ τὸν ἐπλάγιασαν εἰς τὸ κρεβάτι του.

Ἀφ' οὗ ἐκλαυσεν ἀρκετὴν ὥραν ἀπὸ θυμόν, ἐπὶ τέλους ἀπεκοιμήθη ἀπὸ κόουρασιν.

Μετὰ μίαν ὥραν ἐξύπνισε. Ἴσως νομίζετε ὅτι εἶχε μετανόησιν. Κάθε ἄλλο! Ἦτο μόνος, κανεὶς δὲν ἤδυνάτο νὰ τον ἴδῃ, ἐπήδησεν ἡσυχὰ ἀπὸ τὴν κλίνην του, μὴ ἀκούων δὲ κανένα θόρυβον εἰς τὴν τραπεζαρίαν ἥτις ἦτο πλησίον τοῦ κοιτῶνός του, καὶ τῆς ὁποίας ἡ θύρα εἶχε μείνῃ ἡμιάνοικτος, εἰσέδυσεν ἡσυχὰ εἰς αὐτὴν χωρὶς νὰ λάβῃ καιρὸν νὰ ἐνδύθῃ κἀν.

Δύο πιάτα κρέμας εὐρίσκοντο εἰς τὸ ράφι

τῆς τραπεζαρίας. Ὁ Παντελάκης τὰ εἶδε.

— Ἀ! δὲν ἤθελαν νὰ μοῦ δώσουν ἄλλο, εἶπε μετὰ ἐκδικητικὸν τόνον, μὰ ἐγὼ θὰ φάγω!

Τὸ ράφι ἦτο ἐν τούτοις ὑψηλὰ καὶ δὲν τὸ ἔφθαν· ἔσυρε σιγανὰ σιγανὰ ἕνα σκαμνάκι, ἀνέβη ἐπάνω, καὶ ὑψώθη, ὑψώθη ὅσον ἡμπόρει διὰ νὰ φθάσῃ τὴν κρέμαν. Εἶχεν ἐγγίστην ἤδη τὸ ἄκρον τοῦ πινάκιου. Ἀλλ' ἐξαφνα πρᾶφ!

Τὰ δύο πινάκια ἐκρημνίσθησαν, ἐσχηματίσθη λίμνη δλοκλήρος ἀπὸ κρέμαν, ὁ δὲ Παντελάκης ἔμεινεν ἀκίνητος ὡσάν νὰ τον εἶχε κτυπήσῃ κεραυνός.

Ὅταν συνῆλθεν ἀπὸ τὸν τρόμον τοῦ ἠθέλησεν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ δωμάτιόν του· ἀλλὰ δυστυχία! ἡ θύρα εἶχε κλεισθῇ χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ πῶς, ἐπειδὴ δὲ ἦτο μικρὸς δὲν ἠδύνατο νὰ τὴν ἀνοίξῃ.

Τὶ νὰ κάμῃ; νὰ φωνάξῃ; ἦτο ὡς νὰ ἤθελε νὰ προδοθῇ μόνος του, τί θὰ ἔλεγε ἂν τὸν εὐρίσκον ἐκεῖ; — Θὰ ἔλεγε. . . θὰ ἔλεγε. . . ὁ Παντελάκης θὰ ἐπεθύμει πολὺ νὰ κρυφθῇ κάπου, ἀλλὰ δὲν εὐρίσκει κατάλληλον καταφύγιον.

Ἡ καρδιά του ἐκτύπα δυνατὰ. Εἰς τὸν παρμικρότερον θόρυβον ἐταράσσετο.

Παρήλθεν ἐν τέταρτον, ἡμίσεια ὥρα, ἀλλ' ὁ Παντελάκης ἐνόμιζεν ὅτι εἶχον παρέλθῃ δέκα δώδεκα ὥραι. Εἶπομεν ὅτι ὁ μικρὸς λιχοῦδης ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν κλίνην του ὅπως εἶχε πλαγιασθῇ, δηλαδὴ μετὰ νυκτικὰ του. Εἶχε στρυμωχθῇ εἰς τὸν τοῖχον, ἀλλ' ἀνωφελῶς, ἤρχισε νὰ τρέμῃ, ἀπὸ κρύον βεβαίως, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ἀπὸ τρόμον.

Τώρα πλέον δὲν τον ἔμελε ἂν τὸν ἀκούσουν. ὅσον μεγάλη καὶ ἂν ἦτο ἡ τιμωρία δὲν θὰ ἦτο

μεγαλειτέρα ἀπὸ ὅ,τι ὑπέφερε· ἤρχισε νὰ κλαίῃ χωρὶς νὰ συλλογίζεται ἂν θ' ἀκουσθοῦν ἢ ὄχι οἱ κλαυθμοὶ του.

Ἐπὶ τέλους ἤκουσε βήματα νὰ πλησιάζουν· ἡ θύρα ἠνοιχθῇ καὶ ἐφάνη ἡ μήτηρ του. Ὁ Παντελάκης δὲν ἠθέλησε νὰ εὕρῃ προφάσεις πλέον ὅπως δικαιολογηθῇ, ἐξίτηται συγχώρησιν μετὰ τόνον εἰλικρινοῦς μετανόας.

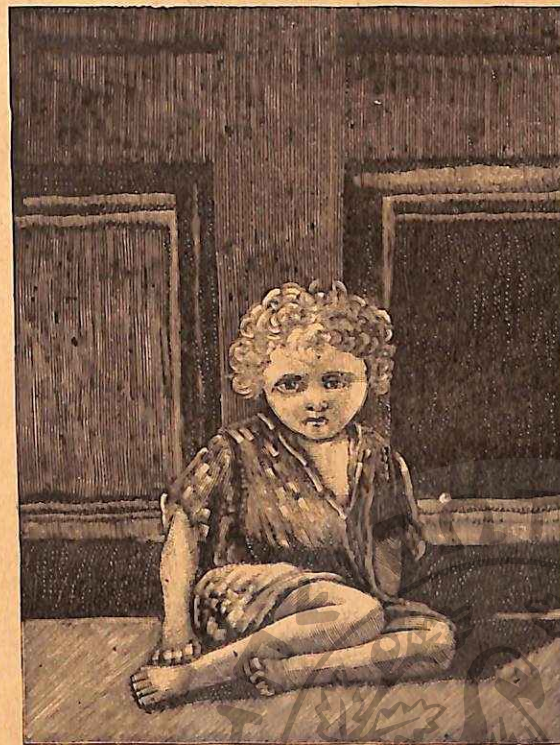
Ἡ μήτηρ τοῦ, ἰδοῦσα πόσον εἶχεν ἤδη τιμωρηθῇ καὶ ὅτι μετενοεῖ πραγματικῶς, τὸν ἐσυγχώρησε· ἀλλὰ τὸ παιδίον ἐξηκολούθει νὰ τρέμῃ καὶ ἡ μήτηρ τοῦ ἔβαλεν αὐτὸ μετὰ σπουδῆς εἰς τὴν κλίνην του.

Ὁ Παντελάκης ἔτρεμεν ἀκόμη, ἔτρεμε πολὺ, εἶχε ῥίγος, οὐδὲ μέσα εἰς τὴν κλίνην του ἦτο δυνατόν νὰ ζεσταθῇ. Τὴν ἐπαύριον εἶχε πυρετόν· περὶ τὴν ἐσπέραν ἐφάνησαν ἡδη συμπτώματα βρογχίτου, ὅστις ἐλάμβανεν ἐπικίνδυνον χαρακτῆρα. Τὸ παιδίον ἔμεινεν εἰς τὴν κλίνην δλοκλήρους ἐβδόμαδας. Ἡναγκάσθη νὰ πῇ πολλὰ ἰατρικὰ πικρά καὶ δυσάρεστα.

Ποία θλιβερά τιμωρία τῆς γαστρίμαργίας καὶ ἀπειθείας του!

Ἀλλ' ὅταν ἐσηκώθη ὁ Παντελάκης, εἶχε θεραπευθῇ ὄχι μόνον ἀπὸ τὴν ἀσθένειάν του, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸ πείσμα του. Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκεῖνην ἔβαλεν ὅλα τὰ δυνατὰ του νὰ μὴ λυπῇ οὐδὲ εἰς τὸ παρὰ μικρὸν τοὺς γονεῖς του, οἱ ὅποιοι τόσον τον ἠγάπων καὶ τοὺς ὁποίους τόσον ἠγάπα, καὶ μετ' ὀλίγον ἔγινε κατ' ὅλα τὸ ἀγαθόν, τὸ ὅποιον εἰδείκνυε τὸ εὐμορφον πρόσωπον, τὰ ξανθὰ μαλλιά καὶ τὰ γαλανὰ μάτια.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

μιαία μόνον· πῶς ἡδύνατο νὰ ἐγκαταλείψῃ τὸ Πανωχώρι, ὅπου τόσον ἡγαπᾶτο ; Οὔτε πρὸς τὴν Εὐμορφίαν, οὔτε πρὸς τὸν Ἰωσήφ, οὔτε πρὸς τὰ τέκνα τῶν ἐτόλμησε ποτὲ νὰ εἴπῃ ὅτι τοιαύτη ἰδέα ἐπῆλθεν εἰς τὴν κεφαλὴν της. Ἄλλ' οὐδ' αὐτοὶ εἶχον διανοηθῆ τοιοῦτόν τι. Ὅτε δ' ἐξῆλθον ἐκ τοῦ νεκροταφείου, ὅπου ἐνεταφίασαν τὸν κύρ Πέτρον πλησίον τῆς κυρᾶς Μαρίας, συμπαρέλαβον ἀπλούστατα μεθ' ἑαυτῶν τὴν Μαρὶαν εἰς τὸν μύλον ὡς νὰ ἦτο φυσικὸν καὶ ἄφ' ἑαυτοῦ εὐνόητον ὅτι ἐκεῖ ἦτο τοῦ λοιποῦ ἡ θέσις της· ὅτε δ' ἔφθασαν εἰς τὸν μύλον, παρέλαβον αὐτὴν τὰ παιδιά καὶ τὴν ὠδήγησαν εἰς δωμάτιον, ἐπίτηδες παρασκευασθὲν δι' αὐτὴν μετὰ στοργῆς ὑπὸ τῆς Εὐμορφίας καὶ τοῦ συζύγου της, καὶ περιπτυχθέντα αὐτὴν μετ' ἀγάπης εἶπον : « Ἐδῶ τώρα εἶνε τὸ σπιτί σου, θεῖά Μαρὶά ! »

Ἐμεινεν εἰς τὸν μύλον· καὶ ἐπὶ πολλὰ ἔτη ὑπῆρξεν ἡ ἀδελφή, ἡ θεῖα, ἡ φίλη, πάντοτε συμπαθὴς καὶ φιλόστοργος, πάντοτε ἀκούραστος καὶ ἀφωσιμένη ἦτο ἡ προσωποποιήσις τῆς χαρᾶς, τῆς καρτερίας καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ ἡ παρηγορία ὅλων. Ὅτε δὲ παρῆλθον τὰ ἔτη καὶ αἱ ὥραιαι μαῦραι πλεξίδες τῆς ἐλευκάνθη-

σαν, κουρασμένη δὲ καὶ ἐξηντλημένη ἐκάθησε καὶ αὐτὴ εἰς τὴν θρονίδα τῶν γερόντων οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ εἶχον ἀποθάνῃ, εἶδε περὶ ἑαυτὴν πολυχριθμον οἰκογένειαν, μορφὰς μειδιῶσας, αἱ ὁποῖαι ἔλεγον πρὸς αὐτὴν μὲ σεβασμὸν καὶ ἀγάπην : « Τώρα εἶνε ἡ σειρὰ μας νὰ ἐργασθῶμεν ξεκουράσου, θεῖα Μαρὶά ! »

Ἀναπαύεται· καὶ μὲ τὸ δικαίον της, διότι ἔχει τόσον ἐργασθῆ δι' ὅλους! Καθημένη πλησίον τοῦ παραθύρου, μεταξὺ τοῦ γηράσαντος Ἰωσήφ, ὅστις ἀφῆκεν εἰς τοὺς υἱούς του τὴν διεύθυνσιν τοῦ μύλου, καὶ τῆς Εὐμορφίας, ἥτις μὲ τὴν λευκὴν τῆς κόμην εἶνε ἐπίσης χαριτωμένη ὅπως καὶ ἄλλοτε μὲ τὰς ξανθὰς τῆς πλεξίδας, παρακολουθεῖ μὲ τὸ βλέμμα της τὰς μακρὰν διευθυνομένας χελιδόνας καὶ ὄνειροπολεῖ ἀκόμη τὰ θαυμάσια πράγματα τὰ ὁποῖα βλέπουσιν αὐταὶ κατὰ τὰ μακρινὰ τῶν ταξείδων. Ἀλλὰ δὲν τὰς ζηλεύει πλέον. Ὑπάρχουσιν εὐρύτεροι καὶ φωτεινότεροι ὁρίζοντες εἰς τοὺς ὁποίους τὴν προσεγγίζει ἐκάστη ἡμέρα τοῦ θνητοῦ της βίου. Δὲν ἀπέχει πλέον πολὺ ὁ καιρὸς, καθ' ὃν ἡ ψυχὴ της θὰ ἀνοίξῃ τὰς πτέρυγας της, καθ' ὃν ἡ Γυφτοπούλα θὰ πετάξῃ ὑψηλά, εἰς ἄλλην πατρίδα.

ΤΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΙΑ ΤΗΣ ΝΕΡΑΙΔΑΣ

[Γερμανικὸν παραμῦθον]

Αἱ χρυσαὶ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ὠλίσθησαν περὶ χαρεῖς διὰ μέσου τῆς σχισμάδος τοῦ μικροῦ παραθύρου τῆς καλύβης καὶ ἐφώτισαν τόσον δυνατὰ τὸ μικρὸν παιδάκι, τὸ ὁποῖον ἐκοιμάτο ἐπὶ πτωχικοῦ στρώματος παρὰ τοὺς πόδας τῆς κλίνης τῆς μητρὸς του, ὥστε ἐξύπνησε . . .

Ἦνοιξε τοὺς ὀφθαλμούς· ἡ Ἀνθούλα (κοριτσάκι ἐπτά χρόνων) καὶ ἀμέσως ἠγέρθη. Τὸ βλέμμα της ἔπεσεν ἐπὶ τῆς ἀσθενοῦς μητρὸς της . . . Πόσον ὠχρὰ ἦτο ! Πόσον ἀδυνάτισε τὸ πρόσωπόν της, καὶ τὰ χέρια της ἐκρέμαντο ἔξω ἀπὸ τὰ σκεπάσματα ὥσάν δύο χονδρὰ καλάμια ξηρὰ καὶ κιτρινισμένα !

Καίμενη μητερίτσα ! εἶπε καθ' ἑαυτὴν στενάχουσα ἡ Ἀνθούλα. Ἀπὸ τότε ποῦ ἔφυγεν ὁ πατέρας καὶ δὲν ἐγύρισε πειὰ, κλαίει καθ' ἡμέραν ! ἀλήθεια, ἐρχονται ἡμέραι ποῦ δὲν ἔχο-

μεν ψωμί, μὰ ὁ πατέρας θὰ γυρίσῃ πάλι θὰ φέρῃ ψάρια καὶ θὰ συνάξῃ χρήματα. . . Ἄν δὲν ἀρρωστοῦσεν ἡ μητέρα ! Τώρα κοιμάται τόσον γλυκά ! Δὲν θέλω νὰ τὴν ἀνησυχῶ διὰ νὰ κοιμηθῇ ὅσο μισήσῃ πειὸ πολὺ ! Ἐλεγε χθὲς πῶς ἦτο πολὺ κουρασμένη. Ἀλλὰ ποῖός θὰ βράσῃ τὴν σούπα τὸ μεσημέρι, ποῖός θὰ μου ράψῃ τὸ φορεματάκι μου ποῦ ἐσχίσθηκε, ποῖός θὰ μ' ἀγκαλιάσῃ, νὰ μου πῇ Ἀνθούλα μου ; Θὰ σε ζυπνήσω, μητέρα μου, μὰ ὄχι τώρα, τώρα εἶνε πολὺ ἑνωρίς. »

Καὶ ἐκρέμασε τὸ κοριτσάκι ἕνα παλὸν σάλι εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἥλιον ὁ ὁποῖος ἔπιπτε εἰς τὸ πρόσωπόν της. Ἐπῆγε σιγὰ σιγὰ μὲ τὰ γυνὰ ποδαράκια της καὶ εὐρῆκε τὸ φορεμά της, τὸ ἐφόρεσε καὶ ἐβγῆκεν ἔξω. Ἐπλύθηκε καὶ ἐκύτταξε γύρω. Θὰ ἦτον

πολύ πρωί! Εἰς τὸ χωρίον ἦτο μεγάλη ἡσυχία, ὅλα ἦσαν σιωπηλά. Ἡ θάλασσα ἡσυχὴ καὶ καθαρὰ σάν καθρέπτης καὶ ὁ ἥλιος ἔπαιζε μαζί της καὶ τῆς ἔγαμογέλα. Ἡ Ἀνθούλα τὴν ἀγαποῦσε τὴν θάλασσαν.

— Θὰ πάω κάτω 'ς τὸ γιανό! ἐσκέφθη ἴσως ἔλθῃ ὁ πατέρας σήμερα! Ἰσὶα Ἰσὶα ἓνα νέο πλοῖο ἦτον ἀραγμένο σιμὰ εἰς τὸν μύλον. Τί χαρὰ νὰ ἐγύριζε σήμερα! Καὶ δὲν θὰ μ' ἐγνώριζε, ἐμεγάλωσα τόσον ἀπ' ὅτου ἐφυγε! Ἐγὼ ὅμως θὰ τον ἔβλεπα, θὰ τον ἔπαιρνα ἀπὸ τὸ χέρι καὶ θὰ τον ἔφερνα εἰς τὸ σπίτι εἰς τὴν μητέρα. Τί χαρὰ ποῦ θὰ εἴχαμε! Ἡ μητέρα ἀμέσως θὰ ἐγίνετο καλὰ.

Καὶ ὅσο ἔκαμνεν ἡ Ἀνθούλα ὅλα αὐτὰ τὰ ὥραϊα ὄνειρα, τὰ γυνὰ της ποδαρῶν τὴν ὠδηγοῦσαν κατὰ μῆκος τῆς παραλίας· παρετῆρει τὴν ἡρεμὸν θάλασσαν. Ἀλλ' ἡ Ἀνθούλα ἐκουράσθη καὶ ἐκάθησεν εἰς ἓνα βράχον. Αἶφνης τὸ πρόσωπόν της ἐσκυθρόωσε καὶ ἐγίνε μελγχολικόν. Τὸ πλοῖον δὲν ἤρχετο καὶ ἐσυλλογίσθη τὴν ἄρρωστην μητέρα της, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἔφερε τὸν πατέρα. Θερμὰ δάκρυα ἐκύλισαν εἰς τὰ ὀροσερὰ μαγουλάκια της καὶ ἔκλαιε, ἔκλαιε βαθεῖα μὲς ἀπ' τὴν καρδίαν της. Αἱ ἀκτίνες τοῦ ἡλίου ἐχύρευον καὶ ἔπαιζον ζωηρὰ καὶ λάμπουσαι μὲ τὴν θάλασσαν, τὰ κυματάκια ἐμουρμουρίζαν παράξενον τραγουδάκι, τὸ κεφαλάκι τῆς Ἀνθούλας ἐγέρνε ὀλονέν βαρύτερον ἐπάνω εἰς τὸ στῆθος της καὶ ἀπεκοιμήθη...

* *

Ἡσυχία ἀκόμη ἐδασίλευεν εἰς τὸ χωρίον. Τὸ παιδάκι εἶχε σηκωθῇ πρωὶ πρωὶ καὶ ἄνθρωποι καὶ ζῶα ἡσύχαζον ἀκόμη εἰς τὸ χωρίον. Καὶ ἀπὸ τὰς νεράϊδας ὅμως, αἱ ὁποῖαι ἐχόρευον ὅλην τὴν νύκτα ἐπάνω εἰς τὴν θάλασσαν, μία δὲν ἠκολούθησε τὰς ἄλλας παρὰ ἔτρεχεν ἀκόμη ἐπάνω εἰς τὰ καθαρὰ νερά, τὰ ὁποῖα ἐχύρουνεν ὁ ἥλιος. Εἶχεν ἓνα μικρὸ ξανθὸ χαρούμενο προσωπάκι, μαλλιά χρυσὰ, μακρὰ, μεταξένια, ἀλλὰ τὴν ἀσχῆμιζε ἡ οὐρὰ τοῦ ψαριοῦ ἡ ὁποία ἐτελείωνε τὸ σῶμά της. Ἦτο σάν ροσρόνα. Ἐπλεε ἀφοβα ἐπάνω εἰς τὰ κύματα καὶ ἐπλησίαζεν ὀλονέν τὸν βράχον. Ἐξαφνα παρετῆρησε τὴν Ἀνθούλαν ἡ ὁποία ἐκάθητο κοιμισμένη ἐκεῖ. Ἡθέλησεν ἀμέσως νὰ τὴν πᾶρῃ κάτω εἰς τὰ σκοτεινὰ βάθη τῆς θαλάσ-

σης—ἐπειδὴ δὲν κάνει ἀνθρώπου μάτι νὰ της ἀντικρύσῃ—ἀλλ' ἄμα παρετῆρησεν ὅτι ἐκοιμάτο παρήτησε τὰ κακὰ σχέδιά της. Ἐπλησίαζεν ὀλονέν εἰς τὸν βράχον· ἐστάθη καὶ δὲν ἤδυνάτο ν' ἀνακαλύψῃ τὰ μάτια τῆς Ἀνθούλας.

—Ω! τί εἶδα, ἐψιθύρισε ἐκπληκτος καὶ ἔβλεπε τὰ ὀροσερὰ καὶ ρόδινα μαγουλάκια της, ἐπὶ τῶν ὀπιοίων δύο δάκρυα εἶχον κυλίσῃ. Αὐτὰ εἶνε τὰ μαργαριτάρια ποῦ βγαίνουν ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μάτια. Μοῦ το ἐδιηγῆθηκεν ἓνα βράδυ μία σοφὴ σίλφη εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης. Ὅταν οἱ ἄνθρωποι εἶνε πολὺ λυπημένοι, μοῦ εἶπε, πέφτουν ἀπὸ τὰ μάτια των μαργαριτάρια, καθαρὰ καὶ γυαλιστὰ. Ὅλα ὅμως δὲν εἶνε τὰ ἴδια. Τὰ δάκρυα ποῦ βγαίνουν, ὅταν ἀγκυλωθῇ τὸ παιδάκι ἢ ὅταν τὸ μαλώσουν διὰ τὰς ἀταξίες του δὲν γίνονται μαργαριτάρια. Πρέπει νὰ εἶνε δάκρυα βγαλμένα ἀπ' τὴν καρδίαν, δάκρυα ἀπὸ λύπη καὶ συγκίνησι!

— Μήπως εἶνε καὶ τὰ δάκρυα αὐτὰ ποῦ ἔχεις εἰς τὰ μαγουλάκια σου, ἀπὸ τὰ μαργαριτάρια αὐτά, μικρούλα μου; εἶπε μονολογοῦσα ἡ νεράϊδα. Καὶ θὰ εἶνε, γιατί λάμπουν ἔτσι εὐμορφα εἰς τὸν ἥλιο.

— Πῶς νὰ τα πάρω; Πῶς; Καὶ ἐσκέπασε τὸ μέτωπόν της μὲ τὸ χέρι της καὶ ἐσυλλογίσθη. Ἐλαφρὰ, γρήγορα ἐπέρασε ἀπ' ἐπάνω της ἓνας γλᾶρος.

— Ἐλα δὲ: ἐφώνησεν ἡ Νεράϊδα· ποῦ πᾶς, γλᾶρε μου; Θέλεις νὰ μου κάμῃς μιὰ χάρι; τοῦ εἶπε κολακευτικά.

Ὁ γλᾶρος ἐκάθισεν εἰς τὸν ὄμὸν της· καὶ τοῦ εἶπε ἡ Νεράϊδα:

— Μοῦ χαρίζεις ἓνα ἀπὸ τὰ ὥραϊα σου ἄσπρα φτερά; Καὶ ἀμέσως ἔσυρεν ὁ γλᾶρος ἓνα φτερό μὲ τὸ ράμφος του καὶ το ἔδωκε εἰς τὴν Νεράϊδα.

— Εὐχαριστῶ. Καὶ τώρα εἶνε τὸ καλλίτερον ποῦ θὰ μου κάμῃς. Βλέπεις τὸ μικρὸ ἐκεῖνο κοριτσάκι ποῦ κοιμάται ἐπάνω εἰς τὸν βράχον; βλέπεις 'ς τὸ ὀροσερὸν προσωπάκι αὐτὰ; Εἰς τὰ δύο γυαλιστὰ μαργαριτάρια; Ἐβγῆκαν ἀπ' τὴν καρδίαν του, ἔπisan ἀπὸ τὰ μάτια του. Τὰ θέλω λοιπὸν γιατί εἶνε πειὸ εὐμορφα ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ βγαίνουν εἰς τὴν θάλασσαν. Φέρε μού τα. Πέταξε σιγὰ σιγὰ, καὶ πάρε τα μὲ τὸ πτερό σου! Ὁ γλᾶρος ὑπήκουσεν ἀμέσως καὶ τα ἔφερε τῆς νεράϊδας. Ἐβάλε το λευκὸ

άν έπρεπε νά σου γίνη ή χάρι ή όχι, άποφασίστηκε νά έλθω μονάχα νά σε ξαναρωτήσω... και ό τι μου 'πής θά κάνω. Έπιμένεις ακόμα 'ς τό λόγο σου; Έμένα ζητᾶς και επιθυμᾶς πραγματικῶς, άφού ξέρης, ότι μονάχα ένα πράμμα έχεις τό δικαίωμα νά ζητήσης; "Αν είν' έτσι 'πέ μου το και μένω μαζί σου για πάντα.»

Τό παιδάκι πήρε θάρρος, βγήκε περισσότερο άπ' τό σκέπασμά του και είπε;

«Σένα θέλω, Πλούτέ μου, σέ θέλω νά μείνης πάντα μαζί μου. Είδα ότι όλη ή εύτυχία τής ζωής βρίσκεται πάντα μέ σένα, και από πολύν καιρό σύ είσαι τόνειρό μου. "Αχ, και ποιός δέν έπεθύμησε τόν Πλούτο, για νά τον διώξω εγώ;

— Βλέπω ότι μάχαπας πραγματικῶς και ήθελα νά μείνω μαζί σου... αλήθεια! Τι έμμορφη ζωή πού θά περνούμε! Παντού ό κόσμος θά σκύφτη 'ς τή διάβασία μας σάν θά βγαίνουμε συντροφιασμένοι. Θά κατοικούμε σέ παλάτια όλμάρμαρα, θά κοιμούμαστε σέ δλόχρυσο κρεβάτι, θά σκεπαζόμαστε μέ σεντόνια μεταξωτά. Τό γυαλιστερό άτλαζι και τό χνουδωτό βελούδο θά μας τριγυρίζουν παντού, 'ς τό πάτωμα, 'ς τούς τοίχους, 'ς τό ταβάνι, 'ς τά καθίσματα, παντού όπου θάκουμπᾶ τό σώμα, ή θάναπαίνεται τό βλέμμα. Θά φορούμε λαμπρά φορέματα και στολίδια. Θά έχουμε δούλους και δούλες και γνώριμους πολλούς. Βαλσαμωμένος θά είνε ό άέρας πού θάναπνέουμε από τάνθη και τά μυρωδικά. Τό τραπέζι μας θά λάμπη 'ς τό χρυσάφι και 'ς τό κρύσταλλο. Θά βγαίνουμε 'ς τόν περίπατο μέ άμάξια κατ'απόλιστα· θά πηγαίνουμε 'ς τά θέατρα, 'ς τούς χορούς, 'ς τά ιπποδρόμια, πάντα 'ς τήν καλλίτερη θέσι. Θά ταξιδεύουμε μέ κάθε άνεσι τό καλοκαίρι ή τό χειμῶνα. Και θά έχουμε μέσα σέ μιᾶ κάμαρα, ζεστή σά φωλιά, ένα γραφείο λουστράδο μέ πολλά κλειδιά, γεμάτο χρυσά νομίσματα και καινούργια τραπεζογραμμάτια τόσα, ώστε νά μπορούμε νά κάνουμε καθ' επιθυμίᾶ πού ήθελε μᾶς γεννηθῇ...

— "Α τί καλά! » εφώναξε τό παιδάκι, «και τό γέλιο δέν θά λείπη άπ' τό χεϊλό μας και ή χαρά άπ' τήν καρδιά μας. Κάθησε, Πλούτέ μου. Θέλω νά ήμαι μαζί σου δοξασμένος και εύτυχής.»

Ο νέος έχασε μέ μιᾶς τό γέλιο του, ά-

κούμπησε άπάνω 'ς τό ραβδί του και είπε μέ περίλυπη φωνή:

«Αυτό είνε ἴσα-ἴσα πού θέλω νά σου 'πῶ... Έγώ δέν μπορῶ νά σοῦ έγγηθῶ ότι δέν θά λείπη άπ' τό χεϊλό σου τό γέλιο και άπ' τήν καρδιά σου ή χαρά... "Α, όχι, όχι...

— Μᾶ γιατί;

— Γιατί;... Δέν σε άφησε λοιπόν ή αγάπη πού μου έχεις νά το σκεφθῇς ποτέ... Και τί μπορῶ τάχα νά σου κάνω εγώ, όταν θά έρχεται ό πόνος και ή θλίψη;... Ποιός ξέρει άν δέν θά με θέλγης για νά πληρόνης πάντα γιατρούς και γιατρικά;... Ποιός σοῦ πε πῶς μαζί μου δέν θά δοκιμάσης ποτέ άγωνία βασάνου σέ δικαστήριο;... Ποιός σου είπε πῶς δέν θά σε πληγῶσῃ ό θάνατος 'ς ό,τι έχεις ποιά αγαπημένο 'ς τόν κόσμο και πολῦτιμο;... Ποιός σου είπε άν μ' έμένα θά βρῇς τήν αληθινή αγάπη, τήν άδελφική φιλία εκείνην πού θέλεις, και τί θά σου χρησιμεύῃ σάν θά σε μαχαιρόνη ή άχαριστία, ή κακία, τό ψέμμα, ό φθόνος, ή επιβουλή;... Ποιός σου υποσχέθηκε ότι μαζί μου θάπολαύσης τές χάρες τής καλῆς καρδιάς, τοῦ φωτισμένου μυαλοῦ, τής καθαρῆς συνειδήσεως; Ποιός σ' έβεβαίωσε ότι 'ς τό σπίτι σου θά βασιλεύῃ ή τιμή, ή αγάπη, ή χαρά, ή άρμονία;... "Α, πόσο εστάθηκαν, παιδάκι μου, άπατημένοι! Έγυρεψες από μένα εκείνο πού έπρεπε νά γυρέψης από τήν Εύτυχία.

— Από τήν Εύτυχία... » εψιθύρισε τό παιδάκι μέ άπελπισμένη φωνή.

«Μάλιστα από τήν Εύτυχία. Και πῶς; δέν την ξεύρεις; Είν' ένα κοριτσάκι μικρό αὐτή ή Εύτυχία, έμμορφο, γελαστό, μέ κάτασπρη άπλή φορεσιά σάν τό χιόνι. Φιλία σταθερή μαζί της δέν έχουμε· γιατί μάφινει τές περισσότερες φορές και πηγαίνει μέ τήν άδελφή μου τή Φτώχεια, όπως κ' εγώ πηγαίνω καμμιά φορά μέ τήν άδελφή της τή Δυστυχία. Τί τα θέλεις, παιδί μου! Αὐτή είνε δῶρο αληθινό και άπόλαυσι! Τήν ακολουθαί σά σωματοφυλακή ένα πλῆθος παιδάκια μέ γέλια και φωνές, πού γεμίζουν τόν άέρα. Αὐτή μονάχη είνε ίκανή, όταν σε πάρη και σένα 'ς τήν ακολουθία της, νά σε κάμῃ νά μή λείπη άπ' τό χεϊλό σου τό γέλιο και άπ' τήν καρδιά σου ή χαρά, — άδιάφορο άν θά κατοικήτῃ 'ς τήν καλύβα ή 'ς τό παλάτι, άν θά φορήτῃ χρυσά ή κουρέλια.

— Πλούτέ μου, καλέ μου φίλε, συγχώρεσέ με, δέν το κτέφθηκα. Έκανα λάθος. Τήν Εύτυχία έπρεπε νά ζητήσω, τήν Εύτυχία ζητούσα, τήν Εύτυχία ζητῶ. Ένα πράμμα μονάχα, βλέπεις, μου είνε συχωρεμένο νά έχω και άλλο καλλίτερο άπ' τήν Εύτυχία δέν υπάρχει... άχ, οὔτε, σὺ, καλέ μου Πλούτε! Τό βλέπω τώρα, τό έννοῶ.

— Θέλεις λοιπόν τήν Εύτυχία. Καλά· εγώ φεύγω. Και φεύγω, άκουσε, όχι γιατί δέν με θέλεις, αλλά γιατί δέν έπρόφτασες νά με ζητήσης 'ς τήν κατάλληλην ὥρα. Τι τυχερός πού στάθηκες! "Αλλοιῶτα δέν θά έφευγα από κοντά σου και θά ήταν περιττή κάθε σου μετάνοια... Χαίρε »

Είπε ό Πλούτος και εξαφανίστηκε. Τό παιδάκι έδόξασε τό Θεό. "Ετσι είχε καιρό πάλι τοῦ χρόνου, πειό φωτισμένο και πειό ήσυχο, νάγρυπνήσῃ τήν ἴδια νύχτα και νά ζητήσῃ άπ' τόν οὐρανό τήν Εύτυχία, μονάχα τήν Εύτυχία »

"Ενα τέτοιο παραμῦθι, στηριγμένο σέ μιᾶ παλιά Ζακυνθινή παράδοσι, μᾶ· έδιηγήθηκε μιᾶ φορά πού είχε κέφι ό νουνός μας. "Ημαστε μικροί και πέρασαν από τότε χρόνια πολλά. "Αλλά ή ζωηρά του έντύπωσι δέν σβύστηκε άπ' τό νοῦ μας και τό συλλογιζόμαστε μέ τήν άδελφούλα μου συχνά τώρα 'ς τόν καιρό τής φτώχειας και τής εύτυχίας. Θυμούμαστε μάλιστα και γελοῦσαμε πού σάν τον ρώτησε τότε ή Λιλή άν πρόφτασε τόν άλλο χρόνο τό παιδάκι νά 'μιλήσῃ 'ς τήν άπόκριψιν ὥρα,

«Αὐτό δέ σας ένδιαφέρει πειᾶ, » άποκρίθηκε ό κ. Κοσμάτος. « Φτάνει νά ξέρετε πῶς σέ κάθε περίστασι, και όχι μονάχα τή νύχτα τῶν Θεοφανείων, πού δέν πιστεύω όᾶ και πολύ πῶς άνοίγει ό οὐρανός, — πρέπει νά ζητᾶτε τήν Εύτυχία και όχι τόν Πλούτο.»

Τόν Αὔγουστο ήλθε ό άδελφός μου άπ' τήν "Αθήνα μέ μιᾶ καλήν εἰδησι. Τόν μαθηματικό τοῦ Γυμνασίου Ζακύνθου τόν έπροβίβαν 'ς τήν "Αθήνα και 'ς τή θέσι του διώριζαν έμένα.

«Αἰ, τώρα πειᾶ » είπεν ό πατέρας μου 'ς τή Λιλή « δέν υπάρχει λόγος, μου φαίνεται, νά εξακολουθήσης τά μαθήματα τοῦ πιάνου.

— Γιατί τάχα; » άποκρίθηκε ή άδελφή μου.

« Γιατί διορίζεται ό Κωστάκης; Μπα! κ' εγώ κ' εκείνος· όσο περισσότεροι τόσο καλλίτερα.

— Ναί, μ' αὐτό θά το ιδούμε.

— Χρ! βλέπω και θέλετε πάλι τήν περσινή συζήτησι. Εὐχαρίστως! εἶμαι πρόθυμη νά σας πείσω.

— Εἶνε περιττό για μᾶς. Φέτος υπάρχει και ένας άλλος πού πρέπει νά κάνῃς κατὰ τή θέλησί του και πού... δέν μου φαίνεται εύκολο νά τον πείσης.

— Ποιός; ό Νίκος; καλ' αὐτός θέλει!

— Οὔτε ό Νίκος, οὔτε ό Κωστάκης, οὔτε ή μητέρα σου, οὔτε εγώ. Έμεῖς δέν αξίζουμε πειᾶ τίποτα μπροστά 'ς έναν άλλο σου κηδεμόνα.

— Ποιόν;

— Τόν Πέτρο τό Φισκάρδη.»

"Α τώρα μάλιστα! Δόξα σοι ό Θεός πού έπρεπε μιᾶ φορά τόσο νά υποχωρήσῃ και ή Λιλή! Δέν είχε νά 'πῇ τίποτα... "Εστάθηκε λίγο σιωπηλή και ὕστερα έπαρουσίασε πρὸς τόν πατέρα της ένα μάγουλο κατακόκκινο, σάν 'ς τόν οὐρανό τής ανατολῆς, ό ήλιος πρὶν έβγῃ... "Ο πατέρας τό εφίλησε.

"Η Λιλή μας ήταν νύφη.

Ψῖ, ψῖ, ψῖ από δῶ, ψῖ, ψῖ, ψῖ από καί, μέρες τώρα, γι' αὐτό τό γάμο. Κρυφές ὀμιλίες, συνεντεύξεις, συμφέροντα, υποσχέσεις. "Εδιάστηκε ἐπὶ τέλους ή κοντέσσα νά τον κοινολογήσῃ και άρχισαν ή χαρές και τά συχαριάσματα. "Ολα ήταν έργο τοῦ Κοσμάτου. Αὐτός έκανε τήν πρότασι, αὐτός έπροίκιζε τή βαπτιστικιά του...

"Η χαρά του γι' αὐτό δέν είχαν ὅρια. "Αστειευόμενος τάχα έλεγε: Νῦν ἀπολύεις τόν δοῦλόν σου, Δέσποτα, αλλά εἶμαι βέβαιος πῶς τῶλεγε μέ τήν καρδιά του. Είχε τέτοιαν αγάπη 'ς τή βαπτιστικιά του και ήταν τόσο ένθουσιασμένος μαζί της! "Ο καῦμένος ό Κοσμάτος! πῶς έκλαιγε σάν παιδί όταν έμαθε... 'ς τή φτώχεια τοῦ πατέρα ή Λι...

Τό στεφάνωμα έγινε 'ς... τοῦ χειμῶνα. Πάλι έλαμψε τό σπῖ... φῶτα, κόσμος, μουσική, κακό. Πρώτη φορά ὕστερ' από πολλά χρόνια άνοιξαμε τή μεγάλη σάλα κατὰ φῶτιστη, θερμή, μοσχομυρισμένη. "Η ὄψι της ή πανηγυρική είνε ακόμα μπροστά 'ς τά μάτια μου, σκεπασμένη μέ μιᾶν έλαφρῇ καταχινιά, σάν σέ ὄναιρο. Βλέπω 'ς τό φῶς τῶν κε-

ριών τὰ πολύτιμα πετράδια νάστράφτουν σάν μάτια ἀπὸ τὰ στήθη ἢ τ' αὐτιά τῶν γυναικῶν. Τὰ μεταξωτά, ρόδινα, ἄσπρα, οὐρανί, ἐλαμπύριζαν μαζί με τὴ μεγάλη στολή τοῦ Νίκου, ἀνάμεσα 'ς τὰ μαῦρα φορέματα. Λαμπάδες ἐκρατοῦσαν πολλές με ἄσπρα χερόκτια. Κάπου - κάπου ψιθυρισμός καὶ πάλιν ἄκρα σιωπὴ. Ὁ πατέρας μου ἐδάκρυζε κάθε στιγμή· ἡ μητέρα μου χαμογελοῦσε γιὰ νὰ μὴν κλαίῃ. Ἡ βροντερὴ φωνὴ τοῦ παπᾶ Πολυκαρπού με τὴν ἄσπρη γενειάδα ἀντηχοῦσε ἐπίσημη, ἐπιβλητικὴ. Τὰ ἄνθη 'σχημάτιζαν μιὰ πυραμίδα ἀπάνω 'ς ἓνα τραπέζι. Κοντὰ 'ς τὸν Πέτρο Φισκάρδη με τὸ δολολευκὸ ἀνοικτὸ πουκάμισο τοῦ φράκου, ἔλαμπε ἓνα πλᾶσμα χιονᾶτο, ἀέρινο, σάν ἀγγελικὴ ὀπτασία. Ἦταν ἡ Διλὴ νύφη. 'Σ τὸ κεφάλι της φοροῦσε στεφάνι ἀπὸ ἀνθούς λεμονιάς καὶ 'ς τὸν ὦμό της ἓνα μανδύα κατάσπρο, σάν φτερούγια κατεβασμένα.

Καὶ τὴν ἐβλεπα ἀπέναντί της σιωπηλός, συγκινημένος, καὶ αἱ σκέψεις ἐδιασταυροῦνταν μέσ' 'ς τὸ κρανίον μου, ὅπως τὰ βλέμματα μέσα 'ς τὴ πολυάνθρωπη σάλα, ὅπως τὰ μετέωρα ἔξω 'ς τὸν οὐρανὸ τοῦ Νοεμβρίου. Ἡ τελετὴ αὕτὴ ἡ τελευταία μου 'θύμιζε μὲν ἄλλη παλαιά, ἀμυδρά, ὅταν ἔστεκε πάλι 'στὰ χέρια τοῦ παπᾶ ἡ ἀδελφοῦλα μου, μωρὸ διπλωμένο μέσα σὲ τούλια. Καὶ περνοῦσε μπροστὰ ἀπ' τὰ μάτια μου ὅλη ἡ ζωὴ της, ποῦ τὴν παρακολούθησα ἡμέρα τὴν ἡμέρα, ἀπὸ τὴν πρώτη ποῦ ἄκουσα τὸ οὐά της, ὡς αὕτὴ τὴ στιγμή ποῦ τὴν ἐβλεπα μεγάλη καὶ εὐτυχισμένη 'ς τὸ πλάι τοῦ γαμπροῦ. Ἀ, ὠραία ζωὴ, γλυκεῖα ζωὴ,

ποῦ τὴν ἐχρωμάτιζε μαγικὰ ἡ ἀγάπη, ὅπως κάθε πρᾶγμα 'ς τὸν κόσμον, ἓνα πρίσμα γυαλίνου. Τί νὰ θυμῶ καὶ νὰ μὴ δακρύσω, λένου. Τί νὰ πῶ καὶ νὰ μὴ ἀναγαλλιᾶσω! Ἡ Διλὴ ἦταν τὸ καμάρωμα μας, τὸ ἀστέρι μας. Ὅλες ἦταν τὸ καμάρωμα μας, τὸ ἀστέρι μας. Ὅλες ἡ εὐχὲς καὶ ὅλες ἡ εὐτυχίες ἔπεσαν ἀπάνω της. Αὕτὴ μᾶς ἔνωσε ἔτσι σφικτὰ, αὕτὴ μᾶς ἔμαθε ὅτι ἡ οἰκογενειακὴ ἀγάπη εἶνε ἡ μοναχὴ ἀληθινὴ εὐτυχία. Καὶ με τὸ πολύτιμο διδάγμα, εἶν' ἐτοιμὴ τώρα νὰ πετάξῃ ἀπ' τὸ πατρικὸ της σπιτί καὶ νὰ πάγῃ νὰ το διδάξῃ καὶ ἄλλου ὁ ἀγγελὸς μας.

Καὶ ἔλεγα: ἡ Τύχη θέλησε μιὰ φορὰ νὰ μας ρίξῃ. Ὁ πατέρας ἀκόμα δὲν πῆρε ἀπάνω του. Τὴν περιουσία μας, τὰ καλὰ μας τὰ χάσαμε. Αὐτὸ τὸ σπιτί μας ποῦ ἔλαμπε ἔτσι ἀπόψε με χρώματα ἀπατηλά, εἶχε ἄλλα πρόστυχα ἐπιπλα. Περᾶσαμε μέρες στενοχωρημένες καὶ ποιοὺς τὸ ξέρει. Ὅθι περνούσαμε ἀκόμα πολὺ περισσότερες. Ἀλλὰ 'ς ὅλην αὕτὴ τὴν κακοτυχία, μέσα 'ς τὴ φτώχεια καὶ 'ς τὴν σφοδρά, ποιοὺς φύλαξε τὴ χαρὰ μας, ποιοὺς ἐδιατήρησε τὸ γόητρό μας, ποιοὺς μᾶς ἔσωσε ἀπ' τὴν καταστροφή; Ἡ Δυστυχία ἔφτασε ὡς τὴ θύρα τοῦ σπιτιοῦ μας, ἀλλὰ γύρισε πίσω ἐντροπιασμένη. Τὴν ἐδιώξε ἡ Ἀγάπη μας.

Ἐλεγα καὶ ἐβλεπα τὴν ἀδελφοῦλα μου. Τὴν ἐτριγύριζε τώρα ἡ λάμψις τῆς ἐορτῆς, ὥσαν σὲ ἀποθέωσι. Ἀνθούς λεμονιάς εἶχε 'ς τὸ μέτωπό της καὶ τὰ δολολευκὰ φορέματά της ἔμοιαζαν με φτερούγια κατεβασμένα. Τ' ἄπλωσε ὥστερ' ἀπὸ λίγο καὶ πέταξε.

'Σ τὸ καλὸ, νυφούλα, 'ς τὸ καλὸ.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

[τοῦ προταθέντος ἐν τῷ φυλλαδίῳ τῆς 15 Ἰανουαρίου 1891

γραφεῖο λουστράριος με πρὸς σύνθεσιν παιδικοῦ πνεύματος]

οἰκίσματα καὶ κα

ΠΡΩΤΟΙ ΤΑ, ὥστε νὰ Κέλκας. — Χαράλ. Γ. Σαράντης.

ΔΕΥΤΕΡΟΝ, Προμηθεὺς Δεσμώτης.

ΤΡΙΤΟΝ ΒΡΑ, τοῦ Ἡ Μουσουργός. — Πύρρος ὁ Ἡπειρώτης. — Ἀετὸς τῶν Χιονοσκεπῶν Ὀρέων.

ΕΠΑΙΝΟΣ : Μαγεμὴ Ἀκρογιαλιά. — Συλλέκτης. — Φιλόπατρις Ἰων. — Πρασινὴ χλόη. — Νικολ. Π. Μαρσέλλος. — Γλωσσού. — Ἐλπιδοφόρος.

ΕΥΦΗΜΟΣ ΜΝΕΙΑ : Ἑλλήν Ναυτης. — Τέκνον τῶν Ὀρέων. — Ὀλυμπία Σωτηροπούλου. — Φιλέλλην. — Ἀρμόνιος. — Ανατολίτης. — Μαυρομάτα. — Καλὸς Φίλος. — Ἡράνθεμον. — Χιονοσκεπὴς Αἶμος. — Ἀνεμοστρόβιλος. — Λευκὸς Κύκνος. — Μέγας Ναπολέων Βοναπάρτης. — Ἀπόστολος Γ. Μουστάκης. — Καλλιερρόν.

Ἀδαμίδου. | Φιλόκαλος Πηνελόπη. — Σ. Σταμούλης.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΙΚΟΣΤΟΥ ΕΒΔΟΜΟΥ